

A Ch'añ Libro LEVÍTICO

Levítico sb'i jun libro tic, yujto a' tz'alancot yuj eb' yiñtilalcan viñaj Leví, yoxil yuninal viñaj Jacob. A eb' yiñtilal Leví chi' añej eb' ay yalan yic smunlaj d'a scajñub' Dios. Scolvajpax eb' ayic tz'och eb' anima ejmelal d'a Dios chi'. A jun libro tic syalcot yuj sleyal tastac smoj sc'ulaj d'a scajñub' Dios chi' yed' tas mañ smojoc syic'och eb' sacerdote chi' d'a yichañ Dios. Syalanpaxcot yuj tas tz'aj sacb'itanxi sb'a eb' anima.

A tas nivan yelc'och d'a jun libro tic to a sDiosal eb' israel malaj jab'oc chucal d'ay. Snib'ej Dios chi' to vach' syutej sb'eyb'al eb' israel chi' yic malaj pax schucal eb'. Syalanpaxcoti tastac tz'aj yac'ji silab' yed' juntzañxo ofrenda tz'ac'ji d'a Dios, aton tic syal d'a capítulo 1 masanto d'a 8. Axo capítulo 9 yed' 10, a tz'alancot tas aj yochnac viñaj Aarón sacerdoteal.

Axo d'a capítulo 11 masanto d'a 15, ata' syal yuj juntzañ tas vach' yed' juntzañ tas mañ vach'oclej. Syalanpax yuj tas tz'aj sacb'itan sb'a eb' anima yuj juntzañ chucal sc'ulej. Axo d'a capítulo 16, ata' syal yuj tas tz'aj yac'ji lajvoc mul. Axo juntzañxo capítulo d'a jun libro tic, syalcot yuj juntzañxo ley yovalil sb'eyb'alaji yed' juntzañ q'uiñ yovalil syac'och eb' israel. Ay jun aycan d'a capítulo 19.18 to yovalil sco xajanej eb' ay d'a spatic schiquin co pat, aton jun chi' ix yalpax Jesús d'a San Mateo 22.39, te nivan yelc'och jun checnab'il chi'.

A juntzañ silab' stz'ab'at smasanil

¹ Ix avtaj viñaj Moisés yuj Jehová d'a yol mantiado, ix schecan yal juntzañ checnab'il viñ d'a eb' yetisraelal.

² Yuj chi' ix yalan viñaj Moisés chi' icha tic: Tato ay junoc ex tzeyic'cot junoc noc' noc' yic sñuschajtz'a smasanil silab'il d'a Jehová, a d'a scal noc' e vacax, d'a scal noc' e calnel ma d'a scal noc' e chiva, ata' tzeyic'cot noc'. ³ Tato vacax noc' tze ñustz'a silab'il chi', yovalil a junoc noc' toro malaj spaltail tzeyic'coti. A jun silab' stz'ai, a jun chi' to stz'ab'at noc' noc' chi' smasanil. A d'a yichañ mantiado b'aj sch'ox sb'a Jehová, ata' tzeyac'och silab' chi' yic vach' schaji yuj Jehová. ⁴ Yovalil tzeyac'q'ue e c'ab' d'a sjolom noc', yic schaji noc' yuj yac'ji lajvoc e mul. ⁵ A mach ay yic noc' chi', a smilancham noc' d'a yichañ Jehová, axo eb' sacerdote yuninal viñaj Aarón tz'ic'ancot schiq'uil noc', stzicanoch eb' d'a schañil pac'añ jun altar ayec' d'a yichañ mantiado. ⁶ Añeja' viñ ay yic noc' chi' spatz'anel noc', schoc' xicanb'at noc' viñ. ⁷ Axo eb' sacerdote yuninal viñaj Aarón chi', syac'q'ue te' c'atzitz eb' d'a yib'añ te' tzac'ac' d'a altar chi' yic sq'ue sc'ac'al. ⁸ Tz'ac'jiq'ue noc' chib'ej cotac xicab'il chi' d'a yib'añ te' c'atzitz chi' yed' noc' sjolom yed' noc' xepu' tz'ic'jiel d'a noc' yol sc'ool. ⁹ A mach tz'ac'an noc' silab' chi', yovalil a smaxan noc' yol sc'ool, sb'icanel noc' yoc, axo viñ sacerdote sñusantz'a jun silab' chi' smasanil d'a yib'añ altar. Suc'uq'ui sjab' jun silab' stz'a chi' syab' Jehová.

¹⁰ Tato calnel, ma chiva noc' tzeyac' silab'il chi', yovalil ch'aac noc', malajocab' jab'oc spaltail noc'. ¹¹ A d'a stojolal norte d'a jun altar chi', ata' smiljicham noc' yuj mach tz'ac'an noc' chi' d'a yichañ Jehová. Axo eb' yuninal viñaj Aarón chi' stzicanoch schiq'uil noc' d'a schañil pac'añ jun altar chi'. ¹² Slajvi chi' slaj cotac xicajb'at noc', axo viñ sacerdote tz'ac'anq'ue noc' cotac xicab'ilxo yaj chi' d'a yib'añ c'ac' d'a yib'añ altar yed' noc' sjolom yed' noc' xepu' tz'el d'a noc' yol sc'ool. ¹³ Axo jun

mach tz'ac'an noc' silab' chi', yovalil a smaxan noc' yol sc'ool, sb'icanpaxel noc' yoc, axo viñ sacerdote sñusantz'a smasanil d'a yib'añ altar. Suc'uq'ui sjab' jun silab' stz'a chi' syab' Jehová.

¹⁴ Tato much noc' silab' sñusjitz'a smasanil d'a yichañ Jehová, yovalil a junoc noc' paramuch yalñej tas macañil. ¹⁵ A viñ sacerdote tz'ic'ancot noc' silab' chi' d'a altar, stoc'anel sjolom noc' viñ, sñusjitz'a noc'. Axo schiq'uil noc', stzicoch viñ d'a spac'ul altar. ¹⁶ Tz'ic'jielta masanil yooch noc' yed' tas ay d'a yool, syumjicanb'at d'a stz'eyb'at altar d'a stojolal b'aj sjavi c'u, aton b'aj smolchaj q'uen tic'aq'uil taañ. ¹⁷ Slajvi chi' syamji sc'axil noc' yic sjeccchitanb'at jab'oc noc' viñ, palta max chab'axlaj snañal noc', sñusantz'a noc' viñ sacerdote d'a yib'añ te' c'atzitz ayq'ue d'a yib'añ altar chi'. Suc'uq'ui sjab' jun silab' stz'a chi' syab' Jehová.

2

Juntzañ tas svaji tz'ac'ji ofrendail

¹ Tato ay junoc ex tzeyic'cot ixim harina ofrendail d'a Jehová, a val ixim harina te vach' tzeyic'coti. A d'a yib'añ ixim chi' tzeyaq'uem aceite yed' incienso, ² tzeyic'ancot d'a eb' sacerdote yiñtilal viñaj Aarón. A junoc eb' sacerdote ayoch d'a yopisio tz'ic'anq'ue junoc b'echañ ixim harina yed' aceite yed' pax masanil incienso. Slajvi chi' sñusjitz'a jun silab' chi' d'a yib'añ altar, yuj sch'oxchaji to a' silab' chi' yic Jehová yaji. Suc'uq'ui sjab' jun ofrenda chi' syab' Jehová. ³ Axo jab'ocxo jun ofrenda chi' yicxo eb' viñ sacerdote yaji. Nivan yelc'ochi, yujto yetb'eyum sb'a yed' jun silab' sñusjitz'a d'a yichañ Jehová.

⁴ A tz'ac'ji junoc ofrenda c'anb'inac d'a yol horno, aocab' ixim harina te vach', malaj yich sb'at d'a scal.

Syal pim tz'aj sb'oji, scalaj yed' aceite, syalpax yoch d'a c'oxoxal to malaj yich, succhajec' aceite d'ay.

⁵ Tato a jun ofrenda chi' mayb'il d'a yol xalten, aocab' ixim harina yelxo val te vach', calab'il yed' aceite, palta mocab'a yich ayb'ati. ⁶ Scotac xepchitaji, slajvi chi' tz'och aceite d'ay, yujto ofrenda d'a tas svaji.

⁷ Tato tzeyac' junoc ofrenda tajinac d'a scal aceite, aocab' yed' ixim harina te vach', calab'il yed' aceite tzeyac'a'. ⁸ Ayic toxo ix b'oel jun ofrenda chi', tzeyic'ancot d'a Jehová, tzeyac'an d'a viñ sacerdote, axo viñ tz'ic'anb'at d'a altar. ⁹ Ata' süustz'a jab'oc jun ofrenda chi' viñ yic ch'oxnab'il to a ofrenda chi' yic Jehová yaji. Suc'uq'ui sjab' jun silab' chi' syab' Jehová. ¹⁰ Axo jab'ocxo jun ofrenda chi', yic eb' sacerdote tz'ajcani. Nivan yelc'ochi, yujto yetb'eyum sb'a yed' juntzañ ofrenda süusjitz'a d'a yichañ Jehová.

¹¹ Masanil juntzañ ofrenda tzeyac' d'a Jehová d'a tastac svaji, malajocab' yich ayb'at d'a scal. Max yal-laj süusjitz'a tas silab'il d'a yichañ Jehová tato ayb'at yich pan, ma noc' yalchab' d'a scal. ¹² Syal eyac'an ixim pan ayb'at yich d'a scal yed' tas ayb'at noc' yalchab' d'a scal d'a ofrendail a tz'ac'ji b'ab'el sat avb'en, palta max süusjitz'alaj d'a yib'añ altar silab'il b'aj stz'a silab' suc'uq'ui sjab' syab' Jehová.

¹³ Masanil ofrenda tzeyac' d'a tas svaji, yovalil sb'at yatz'amil, malaj junoc ofrenda chi' to max b'at yatz'amil, yujto a atz'am atz'am chi' sch'oxanel co trato yed' co Diosal. Yuj chi' masanil ofrenda tzeyac' d'a tas svaji chi', ayñejocab'och yatz'amil.

¹⁴ Tato tzeyac' junoc ofrenda d'a Jehová d'a sb'ab'el sat eyavb'en, yovalil a jayeoc jolom trigo sc'anb'i d'a scal c'ac', yaxto val svuchhajeli. ¹⁵ A d'a yib'añ jun ofrenda chi', tzeyac'och aceite yed' incienso, yujto a ofrenda chi' a ixim trigo, ma ixim cebada. ¹⁶ A junoc viñ sacerdote

sñusantz'a jab'oc ixim vuchb'ilel chi' yed' aceite yed' pax masanil incienso. A jab'oc chi' sch'oxani to a ofrenda chi' yic Jehová yaji.

3

A silab' yic junc'olal

¹ Tato ay junoc ex tzeyac' junoc snun e vacax, ma junoc noc' toro silab'oc yic tze ch'oxani to ay e junc'olal yed' Jehová, yovalil tzeyic'cot noc' d'a yichañ Jehová. A jun noc' noc' chi' yovalil malaj jab'oc spaltail noc'. ² Ayic tzeyac'an junoc ofrenda chi', tzeyic'b'at noc' d'a yichañ mantiado b'aj sch'ox sb'a Jehová. Ata' tzeyac'q'ue e c'ab' d'a sjolom noc', slajvi chi' tze milanham noc'. Axo junoc eb' viñ sacerdote stzicanoch schiq'uil noc' d'a schañil pac'añ altar.

³ Tato ay junoc ex tzeyac' junoc noc' silab' yic junc'olal, tzeyiq'uel junoc macañ d'a noc' silab' chi', yic sñusjitz'a d'a yichañ Jehová, aton juntzañ tic tzeyiq'ueli: Masanil xepu' ayoch d'a noc' yol sc'ool, ⁴ chab' stut noc' yed' xepual, xepu' ayoch d'a spatictac sb'aquil yich spatic noc' yed' xepu' ayoch d'a yib'añ seyub' noc'. ⁵ Axo junoc eb' viñ sacerdote sñusantz'a masanil juntzañ chi' silab'il d'a yib'añ junxo silab' van stz'a d'a yib'añ te' c'atzitz d'a yib'añ altar, suc'uq'ui sjab' syab' Jehová.

⁶ Tato tzeyac' junoc noc' calnel ma junoc noc' chiva d'a Jehová silab'il yic tze ch'oxan e junc'olal yed'oc, syal eyac'an noc' ch'aac ma noc' snun, añej tato malaj jab'oc spaltail noc'. ⁷ Ayic tzeyac'an noc' calnel chi' silab'il d'a yichañ Jehová, ⁸ tzeyac'q'ue e c'ab' d'a sjolom noc'. Slajvi chi' tze milanham noc' d'a yichañ mantiado b'aj sch'ox sb'a Jehová. Axo junoc eb' viñ sacerdote stzicanoch schiq'uil noc' d'a schañil pac'añ altar.

⁹ A junoc mach ex tzeyac' junoc noc' silab' chi', tzeyiq'uel junoc macañ d'a noc' yic süusjitz'a d'a yichañ Jehová, aton juntzañ tic tz'ic'jieli: Xepual sñe noc', vach' tz'aj yic'jiel smasanil yed' xepu' ayoch d'a noc' yol sc'ool, ¹⁰ stut noc' yed' pax xepu' ayoch d'ay, xepu' ayoch d'a yich spatic noc' yed' xepu' ayoch d'a yib'añ seyub' noc', junñej tz'aj yic'jiel yed' noc' stut chi'. ¹¹ Slajvi chi', axo viñ sacerdote sñusantz'a juntzañ chi' smasanil silab'oc d'a yichañ Jehová to icha junoc vael yaji.

¹² Tato chiva noc' tzeyac' e silab'oc chi', tzeyic'cot noc' d'a yichañ Jehová. ¹³ Axo mach ex tzeyac' noc' chi', tzeyac'q'ue e c'ab' d'a sjolom noc', tze milancham noc' d'a yichañ mantiado. Axo eb' viñ sacerdote stzicanoch schiq'uil noc' d'a schañil pac'añ altar.

¹⁴⁻¹⁵ A ex mach ex tzeyac' junoc noc' silab' chi', tzeyiq'uel junoc macañ d'a noc', yic süusjitz'a d'a yichañ Jehová, aton juntzañ tic: Masanil xepu' ayoch d'a noc' yol sc'ool, d'a spatictac sb'aquil yich spatic noc' yed' xepu' ayoch d'a spatic seyub' noc' yed' stut noc' schab'il yed' xepual. ¹⁶ Axo viñ sacerdote sñusantz'a juntzañ chi' smasanil d'a yib'añ altar, icha junoc vael süusjitz'aoc, suc'ui'ui sjab' syab' Jehová.

Masanil xepual noc' yic Jehová yaji. ¹⁷ Mañ e chi xepu' yed' pax schiq'uil noc'. A jun tic ley tz'ajcan d'ayex d'a junelñej yed' d'a eyiñtilal, yalñej b'ajtil ayex eq'ui, xa chi, xchi Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

4

A silab' yuj yac'ji tup mul

¹ Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' to syal juntzañ checnab'il tic viñ d'a eb' yetisraelal. Yuj chi' ix yal viñ icha tic:

² Tato ay mach tz'och smul, mañ sc'anoc sc'ool, sc'ulan tastac ay yovalil, ato a' syal schecnab'il Jehová, yovalil sc'anab'ajej masanil juntzañ tastac ol val tic:

³ Tato a viñ sat sacerdote tz'och smul ayic ayoch viñ d'a yopisio, a smul viñ chi' tz'empax d'a yib'añ eb' choñab', yovalil syac' junoc noc' quelem vacax viñ silab'oc d'a Jehová yuj smul chi'. A noc' vacax syac' viñ chi', a noc' malaj jab'oc spaltail. ⁴ Syic'ancot noc' viñ d'a yichañ mantiado b'aj sch'ox sb'a Jehová. Syac'anq'ue sc'ab' viñ d'a sjolom noc', smilancham noc' viñ d'a yichañ Jehová. ⁵ A viñ tz'ic'ancot jab'oc schiq'uil noc' syic'anoch viñ d'a yol mantiado chi'. ⁶ Syaqu'em yiximal sc'ab' viñ d'a scal schiq'uil noc' chi'. Uquel stziquem viñ d'a yichañ Jehová d'a yichañelta c'apac cortina ayoch b'aj ay lugar Añej Jehová Ay Yico'. ⁷ Sucanoch jab'oc schiq'uil noc' chi' viñ d'a sch'ac altar yic incienso ayoch d'a yichañ Jehová d'a yol mantiado. Axo masanil chic' tzato can chi', seccanem viñ d'a yichtac yoc altar b'aj sñusjitz'a silab', aton jun ayem d'a yichañ mantiado chi'.

⁸ Slajvi chi' tz'ic'jiel masanil xepu' d'a noc' yol sc'ool, ⁹ yed' chab' stut noc' yed' xepual yed' pax masanil xepual sb'aquil yich spatic noc' yed' xepu' ayoch d'a yib'añ seyub' noc', ¹⁰ icha val tz'aj yic'jiel d'a noc' vacax tz'ac'ji silab'oc yic sch'oxan junc'olal yed' Dios. Slajvi chi', sñusjitz'a d'a yib'añ altar.

¹¹ Axo noc' stz'umal, noc' sb'ac'chil, noc' sjolom, noc' xub', noc' yoc, masanil noc' yol sc'ool yed' masanil sch'añtza' noc', ¹² syalelc'ochi masanil noc' silab' chi', tz'ic'jiel d'a junoc lugar to vach' yaj d'a spatiquel campamento, aton b'aj secchajtaxonel q'uen tic'aq'uil taañ. Ata' sñusjitz'a noc' d'a yib'añ te' c'atzitz.

¹³ Tato co masanil a oñ choñab' israel oñ tic tz'och co mul, mañ sc'anoc co c'ool, malaj pax junoc oñ snacha-

jel cuuj to mañ ichoc yalan schecnab'il Jehová ix co c'ulej, yuj chi' tz'och co mul, ¹⁴ ayic squilancot co b'a to ix och co mul, yovalil scac' junoc noc' quelem vacax silab'il co masanil yic tz'ac'ji tup co mul chi' d'a quib'añ. Squic'anb'at noc' d'a yichañ mantiado b'aj sch'ox sb'a Jehová. ¹⁵ Ata' syac'q'ue sc'ab' eb' yichamtac vinaquil choñab' d'a sjolom noc' d'a yichañ Jehová, smiljicham noc' ta'. ¹⁶ Axo viñ sat sacerdote tz'ic'ancot jab'oc schiq'uil noc' chi' d'a yol junoc yed'tal syic'anoch viñ d'a yol mantiado, ¹⁷ slab'anem yiximal sc'ab' viñ d'a scal schiq'uil noc' chi' stzicanem uqueloc viñ d'a yichañ Jehová d'a yichañelta c'apac cortina. ¹⁸ Sucanec' jab'oc schiq'uil noc' chi' viñ d'a sch'ac altar b'aj stz'a incienso, aton ayec' d'a yichañ Jehová d'a yol mantiado chi'. Axo jantacto schiq'uil noc' tzato cani, stob'jicanec' d'a yich yoc altar b'aj sñusjitz'a silab', aton jun ayec' d'a yichañ mantiado chi'. ¹⁹ Slajvi chi' tz'ic'jiel masanil xepual noc' silab' chi', sñusjitz'a d'a yib'añ altar. ²⁰ Syalelc'ochi, to icha val tz'aj noc' quelem vacax syac' viñ sat sacerdote yuj smul icha chi' tz'ajpax noc' tz'ac'ji chi' yuj smul eb' anima smasanil. Icha chi' syutej viñ sat sacerdote chi' sb'oan silab' yuj slajvicanel co mul d'a quib'añ a oñ tic. ²¹ Slajvi chi' tz'ic'jiel noc' silab' chi' d'a spatiquel campamento. Ata' sñusjitz'a noc', icha val tz'utaj noc' b'ab'el quelem vacax chi', yujto a jun silab' chi' tz'ac'ji yuj yac'ji lajvoc co mul co masanil.

²² Tato ay junoc viñ yajal tz'och smul, mañ sc'anoc sc'ol viñ yic sc'ulan tastac to mañ ichocta' yalan schecnab'il Jehová, ²³ ayic snachajel yuj viñ to ix och smul viñ, yovalil syic'cot junoc noc' mam chiva viñ silab'il yuj smul ix och chi'. A noc' syic'cot viñ chi' a noc' malaj jab'oc spaltail. ²⁴ Syac'q'ue sc'ab' viñ d'a sjolom noc', smilancham noc' viñ d'a yichañ Jehová, aton b'aj smiljifaxon noc' noc'

sñusjitz'a silab'il, yujto silab' yuj smul viñ yaj noc'. ²⁵ Axo junoc viñ sacerdote tz'ic'ancot schiq'uil noc' silab' chi', sucanoch viñ d'a sch'ac altar b'aj sñusjitz'a silab', axo jantacto chic' scani, stob'ancanec' viñ d'a yich yoc altar chi'. ²⁶ Sñusjitz'a smasanil xepual noc' d'a yib'añ altar, icha val tz'aj silab' tz'ac'ji yuj sch'oxji junc'olal yed' Dios. Icha chi' syutej viñ sacerdote sb'oan jun silab' chi' yic tz'ac'ji tup smul jun viñ yajal d'a choñab' chi'.

²⁷ Tato ay junoc comon anima tz'och smul, mañ sc'anoc sc'ool yic sc'ulan tastac to mañ ichocta' yalan schecnab'il Jehová, ²⁸ ayic snachajel yuuj to ix och smul, yovalil syic'cot junoc noc' nun chiva silab'il yuj smul ix och chi'. A noc' syic'cot chi', a noc' malaj jab'oc spaltail. ²⁹ Syac'q'ue sc'ab' d'a sjolom noc', slajvi chi' smilancham noc' b'aj smiljifaxoncham noc' noc' sñusjitz'a silab'il. ³⁰ Axo junoc viñ sacerdote tz'ic'ancot schiq'uil noc', sucanoch viñ d'a sch'ac altar b'aj sñusjitz'a silab', axo jantacto schiq'uil noc' scani, stob'ancanec' viñ d'a yich yoc altar chi'. ³¹ Slajvi chi' tz'ic'jiel masanil xepual noc' silab' chi', icha val tz'aj yic'jiel yic noc' silab' tz'ac'ji yuj sch'oxan sjunc'olal yed' Dios. Sñusjitz'a xepual noc' chi' silab'il d'a yichañ Jehová to suc'uq'ui sjab'. Icha chi' syutej viñ sacerdote sb'oan jun silab' chi' yic tz'ac'ji tup smul jun anima chi'.

³² Tato a noc' calnel syic'cot jun mach tz'ac'an jun silab' chi', a junoc noc' snun malaj jab'oc spaltail syic'coti. ³³ Yovalil syac'q'ue sc'ab' d'a sjolom noc' calnel chi', smilancham noc' b'aj smiljifaxoncham noc' noc' sñusjitz'aoc. ³⁴ Axo junoc viñ sacerdote tz'ic'ancot schiq'uil noc', sucanoch viñ d'a sch'ac altar b'aj sñusjitz'a silab', axo jantacto schiq'uil noc' scani, stob'canec' viñ d'a yich yoc altar chi'. ³⁵ Slajvi chi' tz'ic'jiel masanil xepual noc' silab' chi', icha val tz'aj yic'jiel yic noc' silab' tz'ac'ji yuj sch'oxan

sjunc'olal yed' Dios. Sñusjitz'a xepual noc' chi' d'a yib'añ altar, d'a yib'añ juntzañxo silab' to stz'ataxon d'a yichañ Jehová. Icha chi' syutej jun viñ sacerdote sb'oan jun silab' chi' yic tz'ac'ji tup smul jun anima chi'.

5

A juntzañ mul smoj yac'ji silab' yuuj

¹ Q'uinaloc ay junoc mach tz'avtaj yuj yalani ma yac'an testigoal sb'a d'a junoc tas ix yila', ma ix yab'i, palta tato max yalelta yuj tas ix yil chi', ma tas ix yab' chi', a jun chi' tz'och smuloc scanñej d'a yib'añ.

² Añejtona' tato ay junoc mach syaman junoc tas mañ vach'oc icha yalan ley, tz'och smul. Q'uinaloc suquec' sb'a d'a snivanil junoc chamnac noc', vach'chom caltacte'al noc', ma molb'etzal noc', ma junoc noc' tz'ec' ñerñonoc, a junoc mach icha chi' sc'ulej, mañ vach'oc tz'aji. Tz'och smul, vach'chom max yab'i tato ix suquec' sb'a d'a noc' chamnac noc' chi'.

³ Q'uinaloc ay mach syaman junoc tas tz'el d'a anima, mañ vach'oc tz'ajcan yuuj icha yalan ley, max nachajel yuj d'a jun rato chi', palta ayic snachajel yuuj, tz'och jun chi' smuloc.

⁴ Q'uinaloc ay junoc mach syac' sti' d'a yalxoñej tas lolonelal d'a elañchamel, tato max cham val snaani syac'an sti' chi', max yaq'uelc'och tas ix yal chi', palta ayic snachajel yuuj, toxo ix och juntzañ chi' smuloc.

⁵ A mach tz'och junoc smul d'a juntzañ tastac tic, yovalil scha smuloc, ⁶ syac'an junoc noc' nun calnel silab'oc yuj smul ix och chi', ma junoc noc' nun chiva. A jun silab' chi', sñustz'a viñ sacerdote yic slajvicanel smul jun anima chi'.

⁷ Tato malaj stumin jun anima chi' b'aj sman junoc noc' calnel, ma junoc noc' chiva chi', yovalil syic'cot chavañoc noc' paramuch, yalñej tas macañil d'a yichañ

Jehová yuj smul ix och chi'. Jun noc' tz'och yuj smul chi', junocxo noc' sñusjitz'a smasanil silab'il. ⁸ B'ab'el sñusjitz'a noc' tz'ac'ji yuj smul chi' yuj viñ sacerdote, toñej sch'umjiel sjaj noc', palta max el-laj d'a junelñej. ⁹ Slajvi chi', sucjioch jab'oc schiq'uil noc' d'a spatictac altar, axo jantacto schiq'uil noc' scani, tz'ac'jicanoch d'a yich yoc altar chi', yujto silab' yuj mul yaji. ¹⁰ Axo junxo noc' schab'il chi', sñusjitz'a noc' icha sleyal. Icha chi' tz'aj sb'oan silab' viñ sacerdote yuj slajvican smul jun anima chi'.

¹¹ Tato malaj stumin jun anima chi' b'aj sman chavañoc noc' paramuch chi', yovalil syic'cot chañeoc libra ixim harina te vach', max b'atlaj aceite yed' incienso d'a scal, yujto ofrenda yuj mul yaji. ¹² Yovalil syic'cot d'a viñ sacerdote, axo viñ tz'ic'ancot junoc b'echañ ixim harina chi' yic stz'a d'a yib'añ altar yuj sch'oxaneli to masanil jun ofrenda chi' yic Jehová yaji. Sñusjitz'a d'a altar d'a yib'añ juntzañxo ofrenda van stz'a d'a yichañ Jehová. A jun ofrenda chi' yuj mul tz'ac'ji. ¹³ Icha chi' tz'aj sb'oan jun silab' chi' junoc viñ sacerdote yuj slajvicanel smul jun anima chi'. A jantacto scani, yicxo viñ sacerdote chi', icha sc'ulej yed' juntzañ vael tz'ac'ji d'a ofrendail, xchi viñaj Moisés chi'.

A silab' tz'ac'ji yuj stupchaj mul

¹⁴ Ix schec Jehová yal viñaj Moisés chi' icha tic:

¹⁵ Q'uinaloc ay junoc mach max ic'ancot tastac yictaxon Jehová yaji, vach'chom mañ sc'anoc sc'ool tz'och smul. A jun anima chi' yovalil syic'cot junoc noc' ch'ac calnel malaj jab'oc spaltail, syac'an noc' silab'il d'a Jehová yuj smul chi'. Yovalil snaji jantac stojol noc' ch'ac calnel chi' d'a q'uen plata, icha q'uen sc'anchaj d'a scaj nub' Dios. ¹⁶ A jun anima chi' yovalil stup tastac yictaxon Jehová yaj maj yic'cot chi', syac'an jab'ocxo stojol d'a yib'añ juntzañ toxo

ix yac' chi' d'a viñ sacerdote yed' noc' calnel tz'ac'ji d'a silab'il yuj smul chi'. Icha chi' tz'aj sb'oan silab' jun viñ sacerdote yuj slajvicanel smul jun anima chi'.

¹⁷ Q'uinaloc ay junoc mach tz'och smul d'a checnab'il ix yac' Jehová vach'chom mañ sc'anoc sc'ool, a jun chi' ayxo och smuloc. ¹⁸ Yuj chi' syic'cot junoc silab' d'a junoc eb' viñ sacerdote yic stupan smul chi'. Syic'cot junoc noc' ch'ac calnel malaj jab'oc spaltail. A viñ sacerdote chi' snaani to c'ocb'il syab' stojol noc' chi' d'a icha val stojol tas stupchaj chi', añeja' viñ sb'oan jun silab' chi'. Icha chi' tz'aj slajvicanel smul ix och chi'. ¹⁹ Aton silab' yuj stupchaj smul chi', yujto a jun anima chi' ay smul d'a yichañ Jehová, xchi viñaj Moisés chi'.

6

Silab' yuj ixtoj anima

¹ Ix schec Jehová yal viñaj Moisés chi' icha tic:

² Q'uinaloc ay junoc mach tz'och smul d'a yichañ Jehová, yic syixtan yetanimail d'a junoc tas scan ab'enal d'ay, ma syelq'uej junoc tasi, mato toñej sc'ub'ejeli, ³ mato sic' junoc tasi stec'b'an sb'a yalani to malaj tas syila', ma stec'b'an sb'a yalan junoc tas mañ yeloc, ma sc'ulej junocxo chucal sc'ulej eb' anima icha juntzañ tic, yovalil syac' junoc silab'. ⁴⁻⁵ Axo yic snachaji to ay smul d'a junoc juntzañ tic, yovalil syac'xi masanil stojol d'a mach ay yico', syac'an jab'ocxo stojol^{6.4-5} d'a yib'añ juntzañ toxo ix yac' chi' d'a mach ay yico'. Syac'anpax junoc silab' d'a Jehová yuj smul tz'och chi'. ⁶ A silab' syac' chi', aton junoc noc' ch'ac calnel malaj jab'oc spaltail, ma a tumin icha

^{6.4-5} ^{6:4-5} A jab'ocxo stojol sb'inaj d'a tic, a d'a castilla syala' "la quinta parte". Syalelc'ochi q'uinaloc ovañ noc' calnel syiq'uec' junoc mach d'a junoc yetanimail yovalil syac'xi noc' ovañ chi', syac'anpax junocxo noc' d'a yib'añ noc' ovañ chi'.

stojol junoc noc' ch'ac calnel chi' tz'ac'ji d'a viñ sacerdote.
⁷ Axo viñ tz'ac'anoch jun silab' chi' d'a yichañ Jehová yuj smul jun anima ix och chi', axo jun mul chi' slajvicanel d'a yib'añ, xchi viñaj Moisés chi'.

A tas tz'aj yac'ji silab' süusjitz'a smasanil

⁸ Ix schec Jehová yal viñaj Moisés chi' icha tic:

⁹ Al d'a viñaj Aarón yed' d'a eb' yuninal yuj tas tz'aj yac'ji jun silab' to süusjitz'a smasanil d'a junjun yemc'ualil. A noc' noc' süusjitz'a smasanil d'a silab'il chi', yovalil ayq'ue noc' d'a yib'añ c'ac' tz'ec' ac'val yic stz'ab'at noc'. ¹⁰ Axo d'a junxo q'uiñib'alil, a junoc viñ sacerdote yovalil syac'och junoc spichul viñ te vach' yed' yol svex to lino. Slajvi chi', smolanq'ue stañil noc' noc' ix ñusjitz'a d'a yib'añ altar chi' viñ, syac'anem viñ d'a stz'eyb'at altar chi'. ¹¹ Slajvi chi', sq'uexanel spichul viñ chi', sb'at yac'ancan stañil noc' silab' chi' viñ d'a jun lugar sic'b'ilel d'a spatiquel campamento. ¹²⁻¹³ A jun c'ac' ayoch d'a yib'añ altar chi', ayñejocab'och masanil tiempo, malajocab' b'aq'uiñ stupi. Yovalil tz'ac'jioch te' c'atzitz yuj eb' sacerdote d'a junjun q'uiñib'alil, aton d'a yib'añ c'ac' chi' tz'ac'jiq'ue noc' silab' stz'a d'a junjun q'uiñib'alil. Ata' stz'apax xepual noc' silab' yic junc'olal.

A tas tz'aj yac'ji tas svaji d'a ofrendail

¹⁴ A juntzañixo checnab'il tz'alji tic, aton tas tz'aj yac'ji tas svaji d'a ofrendail: A viñ sacerdote tz'ac'an d'a Jehová d'a yichañ altar, ¹⁵ syic'ancot junoc b'echañ ixim harina yed' aceite, junñej tz'ajb'at yed' masanil incienso yic ofrenda chi', stz'a b'aj stz'ataxon ofrenda, yuj sch'oxani to a masanil jun ofrenda chi' yic Jehová yaji, te suc'uq'ui sjab' syab'i. ¹⁶⁻¹⁷ Axo jantacto ofrenda chi' scani, sb'olchaji, malaj yich pan sb'at d'a scal. Sva eb' viñ sacerdote d'a junoc lugar to yic Jehová yaji, aton d'a yamaq'uil

mantiado b'aj sch'ox sb'a Jehová. A juntzañ ofrenda chi', yicñej Jehová yaji, icha yaj silab' yuj yac'ji lajvoc mul, icha pax yaj silab' yuj stupchaj mul. Ix yac'can juntzañ ofrenda tic Jehová d'a eb' sacerdote d'a scal juntzañ ofrenda tz'ac'ji d'ay to süusjitz'a d'a yib'añ altar. ¹⁸ A sleyal jun ofrenda chi' ol canñej d'a masanil tiempo. A ofrenda to yic Jehová yaji, süusjitz'aoc, syalñej svaan masanil eb' vinac d'a yiñtilal viñaj Aarón. Yalñej tastac tz'och tennaj d'a juntzañ ofrenda chi' yic Jehová tz'ajcani, xchi viñaj Moisés chi'.

A yofrenda eb' sacerdote

¹⁹ Ix checji yal viñaj Moisés chi' yuj Jehová icha tic:

²⁰ Aton jun ofrenda tic yovalil syac' viñaj Aarón yed' eb' yuninal d'a Jehová, d'a sc'ual sic'chajoch eb' d'a sacerdotéal: Chañe' libra ixim harina te vach', yujto ofrenda tz'ac'ji d'a tas svaji. Nañal tz'ac'ji d'a q'uiñib'alil, axo nañalxo, a d'a yemc'ualil tz'ac'ji d'a jun c'u chi'. ²¹ A d'a yol junoc xalten sb'oji jun ofrenda chi', vach' tz'aj sc' anb'i d'a scal aceite, slajvi chi' spojchaji, tz'ac'ji d'a ofrendail to suc'uq'ui sjab' syab' Jehová. ²² Icha chi' ol yutejñej junjun yiñtilal viñaj Aarón ol laj ochñej sq'uexuloc d'a sacerdotéal. Yicñej Jehová yaj jun ofrenda chi', yuj chi' süusjitz'a smasanil d'a yichañ. ²³ Masanil ofrenda syac' eb' sacerdote d'a tas svaji, yovalil süusjitz'a smasanil. Malaj junoc mach syal svaani, xchi viñaj Moisés chi'.

A sleyal silab' yuj yac'ji tup mul

²⁴ Ix lolon Jehová d'a viñaj Moisés chi', ix yalani:

²⁵ Al masanil juntzañ c'ayb'ub'al tic d'a viñaj Aarón yed' d'a eb' yuninal, yuj tas tz'aj süusjitz'a silab' yuj yac'ji tup mul: A junoc noc' silab' tz'ac'ji yuj mul chi', yovalil smiljicham noc' d'a yichañ Jehová, d'a jun lugar b'ajtaxon smiljicham noc' süusjitz'aoc. A jun silab' chi'

yic Jehová yaji. ²⁶ A viñ sacerdote tz'ac'an jun silab' yuj yac'ji tup mul chi', syal schi'an viñ d'a jun lugar yic Jehová yaji, aton d'a yamaq'uul mantiado b'aj sch'ox sb'a Jehová. ²⁷ Yalñej tastac tz'och tennaj d'a noc' chib'ej chi' yic Jehová tz'ajcani. Tato tz'och tzitnaj schiq'uul noc' d'a junoc pichul, yovalil sjuc'jiel d'a junoc lugar to yic Jehová yaji. ²⁸ Añeja' lum chen b'aj stz'añji noc' silab' chi', yovalil smac'jipoj luum, palta ta a d'a yol junoc chen bronce stz'añji, añej to sñicjiel smical, vach' tz'aj sb'icchaji.

²⁹ A jun silab' chi' yic Jehová yaji. Yalñej mach junoc vinac d'a yiñtilal eb' sacerdote syal schi'ani. ³⁰ Palta tato tz'ic'jicot schiq'uul d'a yol mantiado d'a jun lugar to yic Jehová yaji, yuj yac'ji tup mul, max yal-laj schiji noc'. A jun silab' chi' yovalil sñusjitz'a smasanil.

7

A sleyal silab' yuj stupchaj mul

¹ Yic Jehová yaj silab' tz'ac'ji yuj stupchaj mul. Aton val checnab'il yuj tas tz'aj yac'ji tic: ² A junoc noc' noc' tz'ac'ji yuj stupchaj mul, yovalil smiljicham noc' b'aj schamtaxon noc' sñusjitz'aoc, axo schiq'uul noc' stzicjioch d'a schañil pac'añ altar. ³ Tz'ac'ji masanil xepual noc', aton xepu' ayoch d'a noc' sñe, d'a noc' yol sc'ool, ⁴ yed' noc' stut schab'il yed' xepu' ayoch d'a yich spatic noc' yed' pax xepu' ayoch d'a yib'añ seyub' noc', junñej tz'aj yel yed' noc' stut chi'. ⁵ Axo junoc eb' sacerdote sñusantz'a juntzañ chi' d'a yib'añ altar silab'il to sñusjitz'a d'a yichañ Jehová yuj stojoloc mul. ⁶ Yalñej mach eb' vinac d'a yiñtilal eb' sacerdote syal schi'an jun silab' chi', palta añej d'a jun lugar to yic Jehová yaji, yujto a jun chi' nivan yelc'ochi.

⁷ A checnab'il yuj silab' yic stupchaj mul, lajanñej yed' yic silab' tz'ac'ji yuj mul. A noc' chib'ej yic juntzañ

silab' chi', scan yicoc viñ sacerdote ix ac'anoch d'a yichañ Jehová. ⁸ Añejton pax a' stz'umal jun noc' silab' stz'a syac' eb' anima chi', yic viñ sacerdote chi' tz'ajcani. ⁹ Icha pax chi' masanil ofrenda sc'anb'i d'a horno, ma d'a yol xalten, ma staji d'a yoltac nivac chen, yicñej jun viñ sacerdote tz'ac'anoch jun ofrenda chi' d'a yichañ Jehová. ¹⁰ Icha chi' tz'aj yac'ji masanil ofrenda tz'ac'ji d'a tas svaji, icha ixim trigo jaxb'il calab'il yed' aceite, mato c'anb'inac. A juntzañ chi' yicñej eb' yiñtilal viñaj Aarón, lajanñej tz'aj spucanec' eb' d'a spatic.

A sleyal silab' yic junc'olal

¹¹ Aton val sleyal tas tz'aj yac'ji silab' d'a yichañ Jehová sch'oxan junc'olal yed'oc: ¹² Tato a junoc noc' silab' chi' tz'ac'ji yuj ac'oj yuj diosal, tz'ac'jipax ixim pan malaj yich, scalaj yed' aceite yed' c'oxox pan tz'och aceite d'ay to malaj pax yich yed' juntzañ pan b'ob'il d'a ixim harina te vach' calab'il yed' aceite. ¹³ A yed' jun silab' chi', tz'ac'jipax ixim pan ay yich. ¹⁴ Tz'ic'jiel junoc pan, tz'ac'jioch d'a yichañ Jehová. Slajvi chi' scan jun pan chi' d'a yol sc'ab' viñ sacerdote, aton viñ stzicanem schiq'uil noc' silab' chi'.

¹⁵ A noc' noc' tz'ac'ji silab'il yic sch'oxan junc'olal yed' Dios yuj ac'oj yuj diosal, a d'a jun c'ual tz'ac'ji noc' chi' schijicanb'ati, mañxa jab'oc noc' sic'jicanb'at d'a junxo c'u. ¹⁶ A pax tato a jun silab' tz'ac'ji yujto yac'nac sti' mach yac'ani, ma toñej tz'el d'a sc'ol yac'ani, a juntzañ chi' schiji d'a jun c'ual chi', tato ayto noc' scani, syal schiji d'a junxo c'u. ¹⁷ Palta tato ayto noc' d'a schab'jial, ata' yovalil siñusjitz'a noc'. ¹⁸ Tato ay mach schi'an jun noc' silab' chi' d'a schab'jial, a jun silab' chi' maxtzac chajilaj, maxtzac ochpaxlaj yopisio. A jun chi' mañ vach'oc tz'ajcan d'a yol

sat Jehová. Yuj chi' a mach schi'an jun chi', scan jun mul chi' d'a yib'añ.

¹⁹ Tato ay noc' chib'ej yic junoc silab' tic tz'och tennaj d'a junoc tas mañ vach'oc yaj icha yalan ley, maxtzac yal-laj schiji noc', palta to süusjitz'a noc'.

A mach vach' yaj icha yalan ley, syal schi'an juntzañ silab' chi'.

²⁰⁻²¹ A junoc anima mañ vach'oc yaj icha yalan ley, yujto ix syam junoc tas to mañ vach'oc, vach'chom d'a anima scoti, ma junoc noc' noc', ma junocxo tas mañ vach'oc, tato a jun anima chi' schi'anpax noc' silab' yic junc'olal to yic Jehová yaji, a jun anima chi', mañxaocab' yalan yic d'a co cal, xchi viñaj Moisés chi'.

A sleyal d'a noc' xepu' yed' d'a chic'

²² Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

²³ Al masanil juntzañ tic d'a eb' etchoñab': Max yal-laj e chi'an xepual noc' noc', noc' vacax, noc' calnel, ma noc' chiva, ²⁴ yed' pax xepual noc' noc' toñej syac'cham sb'a, ma noc' smiljicham yuj noc' caltacte'al noc'. Syal sc'anchaj d'a junocxo tasi, palta max yal-laj schiji.

²⁵ Yalñej mach schi'an xepual noc' noc' to syal süusjitz'a d'a ofrendail d'a Jehová, mañxaocab' yalan yic d'a co cal.

²⁶ Yalñej b'ajtil ayex eq'ui, max yal tze chi' schiq'uil noc' noc', aton noc' nivac noc' yed' noc' much. ²⁷ A junoc anima schi'an schiq'uil noc' noc' chi', mañxaocab' yalan yic d'a co cal, xa chi, xchi Jehová.

A tas syic' eb' sacerdote

²⁸ Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

²⁹ Al jun checnab'il tic d'a eb' etchoñab': A junoc mach tz'ac'an junoc silab' yic sch'oxan sjunc'olal yed' Jehová, yovalil syic'cot d'a yichañ. ³⁰ A tz'ic'ancot jab'oc noc' süusjitz'a d'a yichañ, aton xepual noc' yed' noc' süi' sc'ool.

A noc' süisc'ol chi' sb'achchajoch d'a yichañ Jehovah. ³¹ A noc' xepu' chi' süusjitz'a d'a altar yuj junoc sacerdote, axo noc' süi' sc'ool, yic viñaj Aarón yed' eb' yuninal yaj noc'. ³²⁻³³ A xub' noc' silab' chi' d'a svach' yic viñ sacerdote tz'ac'an schiq'uil noc' yed' xepual noc' d'a silab'il yuj junc'olal. ³⁴ A noc' süi' sc'ool sb'achchajec' d'a yichañ Jehovah yed' noc' xub' d'a svach', a Jehovah chi' tz'ac'an noc' d'a viñaj Aarón yed' d'a eb' yiñtilal d'a masanil tiempo. A juntzañ chi' yicñej eb' yaj d'a noc' silab' yic junc'olal syac' eb' israel chi'.

³⁵ A d'a noc' silab' süusjitz'a d'a yichañ Jehovah, yac'nac noc' süi' sc'ool yed' noc' xub' d'a viñaj Aarón yed' d'a eb' yiñtilal, atax d'a sc'ual a ix sic'chajcanoch eb' d'a sacerdotéal. ³⁶ Atax d'a jun c'u chi' yalnaccani to yovalil tz'ac'ji juntzañ chi' d'a eb'. A jun checnab'il tic, yovalil sco c'anab'ajej d'a masanil tiempo yed' eb' quiñtilal d'a b'aq'uiñ.

³⁷ Ichaton tic sleyal masanil juntzañ silab' tz'ac'ji d'a Dios: Aton silab' süusjitz'a smasanil, ofrenda tz'ac'ji d'a tas svaji, silab' tz'ac'ji yuj mul yed' pax yuj stupchaj mul yed' junoc mach tz'ochcan yicoc Dios yed' silab' sch'oxan junc'olal yed' Dios. ³⁸ A juntzañ ley tic ix yac' Jehovah d'a viñaj Moisés d'a jolom vitz Sinaí d'a tz'inan luum, aton val d'a jun c'u chi' ix alchaji, to ol yac' silab' eb' israel d'a Jehovah.

8

Ix ochcan viñaj Aarón 'R'yed' eb' yuninal sacerdotéal (Ex 29.1-37)

¹ Ix yalanxi Jehovah d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

² Ic'cot viñaj Aarón yed' eb' yuninal, tzic'anpaxcot spichul eb' syac'och d'a yopisio d'a sacerdotéal. Tzic'paxcot aceite sc'anchaji a sic'chajcanoch eb' d'a

yopisio chi'. Tzic'paxcot junoc noc' quelem vacax ol ac'chaj silab'il yuj mul yed' chavañoc noc' ch'ac calnel yed' junoc yune' mooch ixim pan malaj yich. ³ Tza molb'an eb' etchoñab' smasanil d'a sti' mantiado b'aj tzin ch'ox in b'a, xchi d'a viñ.

⁴ Ix sc'anab'ajej viñaj Moisés chi' icha val ix aj yalan Jehová, ix molchaj anima smasanil d'a sti' mantiado chi'.
⁵ Ix yalan viñ d'a eb' icha tic: Aton juntzañ tic ix yal Jehová to ol co c'ulej, xchi viñ.

⁶ Ix lajvi chi' ix yalan viñ to snitzcot sb'a viñaj Aarón yed' eb' yuninal d'a stz'ey. Ix b'icjiel eb' yuj viñ. ⁷ Ix lajvi chi', ix ac'jioch scamix viñaj Aarón chi' yed' stzec'ul yuj viñ yed' pax c'apac pichul jucan, c'apac chaleca yed' c'apac stzec'ul tz'isb'iloch yelvanub'. ⁸ Axo d'a spatic c'apac chi', ix yac'paxoch jun c'apac smacul sñisc'ol viñ, a d'a yol c'apac chi' ix yac'och q'uen Urim viñ yed' q'uen Tumim. ⁹ Ix lajvi chi' ix ac'jiq'ue sc'ox viñ, aton jun c'apac ix b'ac'jioch d'a sjolom viñ. Axo d'a snañal sat viñ, ix ac'jioch jun q'uen yelvanub' nab'a oro, aton sch'oxani to sic'b'iloch viñ d'a sacerdoteal, icha val ix aj yalan Jehová.

¹⁰ Ix lajvi chi' ix yic'ancharañ aceite viñaj Moisés chi', aton sc'anchaji a sic'chajoch junoc mach, ma junoc tas tz'ochcan yicoc Jehová. Ix stzicanem viñ d'a yib'añ scajnub' Jehová yed' d'a yib'añ masanil tastac ayoch d'a yool chi'. Icha val chi' ix aj yochcan masanil tastac chi' yicoc Jehová. ¹¹ Añeja' jun aceite chi', ix tzicjiem uquel d'a yib'añ altar yed' d'a yib'añ masanil syamc'ab'il, d'a yib'añ jun nivan palangana yed' sb'achnub' yich. Icha chi' ix aj yochcan yicoc Jehová.

¹² Ix lajvi chi' ix yac'anpaxq'ue aceite viñaj Moisés d'a sjolom viñaj Aarón yuj yochcan viñ yicoc Jehová. ¹³ Ix yic'anpaxcot eb' yuninal viñaj Aarón chi' viñ d'a stz'ey.

Ix ac'jioch spichul eb' jucan, stzec'ul eb' yed' sc'ox eb' yuj viñ, icha val ix aj yalan Jehová.

¹⁴ Ix lajvi chi', ix yic'ancot noc' quelem vacax viñ, noc' ol och d'a silab'il yuj mul. A viñaj Aarón yed' eb' yuninal, ix yac'q'ue sc'ab' eb' d'a sjolom noc'. ¹⁵ Ix lajvi chi' ix smilancham noc' viñ. Ix yic'amb'at schiq'uul noc' viñ, ix sucanoch viñ yed' yiximal sc'ab' d'a sch'ac altar ayq'ue d'a schiquintac schañil, yic vach' chab'il yuj Dios. Axo jantacto chic' ixto can chi', ix stob'canem viñ d'a yichtac altar chi'. Icha chi' ix aj yochcan yicoc Jehová, yic vach' slajvicanel chucal ta'.

¹⁶ Ix lajvi chi' ix yic'anelta masanil xepual noc' viñ ayoch d'a noc' yol sc'ool yed' d'a yib'añ seyub' noc', noc' stut schab'il yed' xepual ayoch d'ay. Masanil juntzañ chi' ix sñustz'a viñ d'a yib'añ altar. ¹⁷ Axo jantacto noc' vacax chi' ix cani, aton stz'umal noc' yed' sb'ac'chil noc' yed' sch'añtza' noc', ix ac'chajcanoch sc'ac'al d'a spatiquelta campamento, icha ix aj yalan Jehová.

¹⁸ Ix yac'anpax ic'jocot noc' calnel viñ sñusjtz'a smasanil silab'il. Axo viñaj Aarón yed' eb' yuninal chi', ix yac'q'ue sc'ab' eb' d'a sjolom noc'. ¹⁹ Ix lajvi chi' ix smilancham noc' viñaj Moisés chi', ix stzicanoch schiq'uul noc' viñ d'a schañil pac'añ altar. ²⁰ Ix scotac xiquej noc' viñ, ix sñusantz'a sjolom noc' viñ yed' noc' choc' yaj chi' yed' sxepual noc'. ²¹ Ix lajvi chi' ix smaxan noc' yol sc'ool viñ yed' noc' yoc. Ix sñusantz'a noc' viñ smasanil silab'il d'a yib'añ altar. A jun ofrenda chi' te suc'uq'ui sjab' ix yab' Jehová, icha val ix aj yalani.

²² Ix lajvi chi' ix yac'an ic'jocot junxo noc' ch'ac calnel viñ yic sc'anchaji yic tz'ochcan eb' d'a yopisio. Axo viñaj Aarón yed' eb' yuninal chi', ix yac'q'ue sc'ab' eb' d'a sjolom noc'. ²³ Ix lajvi chi', ix smilancham noc' viñ, ix yic'amb'at jab'oc schiq'uul noc' viñ, ix sucanoch viñ d'a

sjayil schiquin viñaj Aarón d'a svach', d'a smam sc'ab' viñ d'a svach' yed' d'a yiximal smam yoc viñ d'a svach'. ²⁴ Ix lajvi chi' ix yalan viñ to snitzcot sb'a eb' yuninal viñaj Aarón chi' d'a stz'ey, ix yac'anpaxoch schiq'uil noc' chi' viñ d'a sjayil schiquin eb' d'a svach' yed' d'a smam sc'ab' eb' d'a svach' yed' d'a yiximal smam yoc eb' d'a svach'. Ix lajvi chi' ix stzicanoch viñ jantacto chic' ixto can d'a schañil pac'añ altar.

²⁵ Ix lajvi chi' ix yic'anelta xepu' viñ ayoch d'a noc' sñe yed' ayoch d'a noc' yol sc'ool, xepu' ayoch d'a yib'añ seyub' noc' yed' noc' stut schab'il yed' xepu' ayoch d'ay yed' noc' xub' d'a svach'. ²⁶ Ix yic'ancot jun yune' mooch ixim pan viñ malaj yich, ix yac'och viñ d'a yichañ Jehová. Ix yic'anq'ueta jun ixim pan chi' viñ d'a yol mooch chi' yed' junxo ixim calab'il yed' aceite yed' jun ixim c'oxox b'ob'il d'a ixim harina, ix yac'anq'ue viñ d'a yib'añ noc' xepu' chi' yed' d'a yib'añ noc' xub' d'a svach'. ²⁷ Ix lajvi chi' ix yac'an masanil juntzañ tic viñ d'a yol sc'ab' viñaj Aarón yed' eb' yuninal, yic sb'achanec' eb' d'a yichañ Jehová. ²⁸ Ix lajvi chi' ix yic'anpaxec' masanil juntzañ chi' viñ d'a yol sc'ab' eb', ix sñusantz'a viñ smasanil d'a yib'añ altar yed' noc' silab' ix ñusjitz'a d'a yichañ Jehová, yuj sic'chajoch eb' d'a yopisio. Te suc'uq'ui sjab' ix yab' Jehová.

²⁹ Ix yic'anpaxcot sñisc'ol noc' calnel viñ ix ac'ji yuj sic'chajcanoch eb' d'a yopisio. Ix sb'achanoch eb' d'a yichañ Jehová. A jun chi' ix yic'can viñaj Moisés chi' icha ix aj yalan Jehová.

³⁰ Ix lajvi chi', ix yic'ancot aceite viñ yed' chic' ayec' d'a yib'añ altar. Ix stzicanq'ue viñ d'a yib'añ viñaj Aarón yed' d'a spichul. Ix tzicanpaxq'ue viñ d'a yib'añ eb' yuninal viñaj Aarón chi' yed' d'a spichul eb'. Icha chi' ix aj yochcan eb' yicoc Jehová yed' spichul smasanil.

³¹ Ix yalan viñ d'a viñaj Aarón yed' d'a eb' yuninal chi': Tz'añjocab' noc' chib'ej d'a yichañ mantiado b'aj sch'ox sb'a Jehová. Ata' tze chi noc' yed' ixim pan ayem d'a yol jun yune' mooch, aton ixim ix ac'ji yic tzex ochcan d'a eyopisio. Icha ix aj valani: A viñaj Aarón yed' eb' yuninal ol sva jun vael tic eb', xin chi, ix valani. ³² A jantacto mañ ol lajvoc noc' chib'ej chi' yed' ixim pan chi' eyuuj, ol e ñuscantz'aoc. ³³ A d'a yichañ c'apac mantiado b'aj sch'ox sb'a Jehová, añej ta' tzex aj uqueoc c'ual masanto sc'och sc'ual eyochcan d'a eyopisio.

³⁴ A ticnaic toxo ix b'o icha val ix aj schecan Jehová co c'ulej yic slajvicanel e mul. ³⁵ Yuj chi' a d'a yichañ mantiado, ata' tzex can uqueoc c'ual yed' uqueoc ac'val. Tze c'anab'ajan masanil juntzañ schecnab'il Jehová yic vach' max ex chami, yujto icha chi' ix aj yalan Jehová chi' d'ayin, xchi viñ d'a eb'.

³⁶ Icha chi' ix aj sc'anab'ajan viñaj Aarón yed' eb' yuninal masanil tas ix schec Jehová yal viñaj Moisés chi' d'a eb'.

9

Ix schael yich yopisio viñaj Aarón

¹ D'a yeval slajvi uque' c'ual yochcan viñaj Aarón d'a yopisio chi', ix avtaj viñ yed' eb' yuninal yed' eb' yichamtac vinaquil choñab' yuj viñaj Moisés.

² Ix yalan viñ d'a viñaj Aarón chi': Ic'cot junoc noc' quelem vacax yic tz'och noc' silab'il yuj a mul yed' junoc noc' ch'ac calnel, aton noc' malaj jab'oc spaltail. Tza ñustz'a smasanil silab'il uuj, tzac'och noc' d'a yichañ Jehová.

³ Alpax d'a eb' quetisraelal to syic'cot junoc noc' mam chiva eb' silab'il yuj smul. Syic'anpaxcot junoc noc' quelem vacax eb' yed' junoc noc' calnel, yuj sñusjitz'a noc'

smasanil silab'il, jun ab'il sq'uinal junjun noc', malajocab' jab'oc spaltail noc'. ⁴ Syic'anpaxcot junoc noc' vacax eb' yed' junoc noc' ch'ac calnel smiljicham d'a yichañ Jehová silab'il yic sch'oxan sjunc'olal eb' yed'oc. Syic'anpaxcot junoc ofrenda eb' d'a tas svaji, calab'il yed' aceite, yujto ol sch'ox sb'a Jehová d'ayex ticnaic, xchi viñaj Moisés chi'.

⁵ Ix yic'ancot eb' d'a yichañ mantiado masanil tastac ix checji yic'cot yuj viñaj Moisés chi'. Masanil choñab' ix javi molan, ix och liñjab' eb' d'a yichañ Jehová. ⁶ Axo ix yalan viñaj Moisés chi' d'a eb' icha tic: Aton val juntzañ tic schec Jehová e c'ulej yic vach' ol sch'ox val stziquiquial d'ayex, xchi viñ.

⁷ Ix lajvi chi', ix yalanxi viñ d'a viñaj Aarón chi': Nitzcot a b'a d'a slac'anil altar tic, tzac'an noc' noc' silab'oc yuj a mul yed' noc' silab' süusjitz'a smasanil. Icha chi' ol aj yac'ji lajvoc a mul. Tzac'anpax noc' silab' yuj yac'ji lajvoc co mul a oñ israel oñ tic, icha val ix aj yalan Jehová, xchi viñ.

⁸ Yuj chi' ix javi viñaj Aarón d'a slac'anil altar chi', ix smilancham noc' quelem vacax ix yac' viñ silab'il yuj smul chi'. ⁹ Ix lajvi chi' ix japax eb' yuninal viñ yed' schiq'uil noc' silab' chi', ix yac'anem yiximal sc'ab' viñ d'a scal chic' chi', ix sucanoch viñ d'a sch'ac altar chi'. Axo jab'ocxo chic' ixto can chi', ix seccanem viñ d'a yich altar chi'. ¹⁰ Ix lajvi chi' ix süusantz'a smasanil xepual noc' viñ d'a yib'añ altar yed' pax stut noc' yed' xepual ayoch d'a yib'añ seyub' noc', aton noc' silab' yuj mul, icha ix aj yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi'. ¹¹ Axo pax sb'ac'chil noc' yed' stz'umal, ix nüusjitz'a d'a spatiquel campamento.

¹² Ix smilanpaxcham noc' silab' viñaj Aarón chi', noc' süusjitz'a smasanil, axo eb' yuninal viñ ix ic'ancot schiq'uil noc', ix stzicanoch viñ d'a schañil pac'añ altar.

¹³ Ix lajvi chi', ix yic'anpaxcot sjolom noc' eb' yed' noc' ix

xicchajb'at chi', ix sñusantz'a viñ d'a yib'añ altar chi'. ¹⁴ Ix maxchaj noc' yol sc'ool yed' noc' yoc, ix sñusanpaxtz'a viñ d'a yib'añ altar chi', d'a yib'añ noc' vanxo stz'a chi'.

¹⁵ Ix lajvi chi', ix yac'an silab' viñ yuj eb' yetchoñab'. Ix yic'ancot noc' chiva viñ, aton noc' silab' tz'ac'ji yuj smul eb' yetchoñab' chi'. Ix smilancham noc' viñ, ix yac'an noc' viñ silab'il icha ix yutej yac'an noc' b'ab'el chi'. ¹⁶ Ix lajvi chi', ix yac'an junxo noc' silab' viñ to stz'a smasanil icha sleyal. ¹⁷ Ix yac'anpax ofrenda viñ d'a tas svaji. Ix yic'b'at jun b'echañ ixim harina viñ, ix sñusantz'a viñ d'a yib'añ altar yed' silab' sñusjitz'a d'a junjun q'uiñib'alil.

¹⁸ Ix yac'anpax noc' vacax viñ yed' noc' ch'ac calnel ix yic'cot eb' yetchoñab' chi' silab'il yuj sch'oxan sjunc'olal eb' yed' Dios. A eb' yuninal viñ ix ic'ancot schiq'uil noc', axo viñ ix tzicanoch d'a schañil pac'añ altar chi'. ¹⁹ Ix yac'anpax xepual noc' vacax eb' yed' xepual noc' ch'ac calnel chi', aton xepu' ayoch d'a sñe noc', d'a noc' yol sc'ool yed' d'a noc' stut yed' xepu' ayoch d'a yib'añ seyub' noc'. ²⁰ Junñej ix aj noc' xepu' chi' yed' noc' sñi' sc'ool. Axo viñaj Aarón ix ñusantz'a noc' xepual chi' d'a yib'añ altar. ²¹ Axo pax noc' sñisc'ol chi' yed' noc' xub' d'a svach', toñej ix b'achjiec' d'a yichañ Jehová, icha ix aj yalan viñaj Moisés chi'.

²² Ix lajvi chi' ix yic'anchaañ sc'ab' viñaj Aarón chi', ix yalan vach' lolonel viñ d'a yib'añ eb' yetchoñab' chi'. Ayic toxo ix lajvi sñusantz'a silab' viñ yuj mul yed' silab' sñusjitz'a smasanil yed' silab' yic' sch'oxan sjunc'olal yed' Dios, ix emixta viñ b'aj ay altar chi'. ²³ Ix lajvi chi' ix och viñaj Moisés yed' viñ d'a mantiado b'aj sch'ox sb'a Jehová. Axo ix elta eb' viñ, ix yalan vach' lolonel eb' viñ d'a yib'añ eb' yetchoñab' chi'. Ix lajvi chi' ix sch'oxan stziquiquial Jehová d'a masanil eb' israel chi'. ²⁴ Ix elta

c'ac' d'a yichañ Jehová chi', ix süsantz'a noc' silab' yed' xepual noc' ayq'ue d'a yib'añ altar, ix tz'ab'at smasanil.

A ix yilan masanil jun chi' eb' choñab' chi', ix el yav eb' d'a tzalajc'olal, ix em ñojjab' eb', ix emc'och snañal sat eb' d'a sat luum.

10

A schamel viñaj Nadab yed' viñaj Abiú

¹ A viñaj Nadab yed' viñaj Abiú, eb' viñ yuninal viñaj Aarón, ix yic'cot junjun chaynub' yic incienso eb' viñ, ix yac'anoch sc'ac'al eb' viñ, ix yac'anpaxem incienso eb' viñ d'a yib'añ, ix yac'anoch eb' viñ d'a yichañ Jehová, to mañoclay ix alani. ² Yuj chi' ix elta c'ac' d'a yichañ Jehová chi' d'a eb' viñ, ix tz'ab'at eb' viñ, ix cham eb' viñ d'a yichañ Jehová chi'. ³ Ix lajvi chi', ix yalan viñaj Moisés chi' d'a viñaj Aarón:

—Aton jun tic syalelc'och slolonel Jehová ix yala':

A yuj eb' tzin ac'an servil, ol in ch'ox in b'a, to A inxoñej ochi.

A d'a masanil in choñab' ol in ch'ox in tziquiquial, xchi Jehová, xchi viñ.

Ix em numnaj viñaj Aarón chi', mañxalaj tas ix yal viñ.

⁴ Ix lajvi chi', axo viñaj Moisés chi' ix avtan viñaj Misael yed' viñaj Elzafán, eb' yuninal viñaj Uziel yicham viñaj Aarón chi', ix yalan viñ d'a eb' viñ:

—Nitzeccot e b'a a ex tic d'a sti' mantiado b'aj ayec' snivanil eb' e c'ab' eyoc chi', iq'uequel eb' d'a spatiquel campamento, xchi viñ.

⁵ Ix javi eb' viñ, ix yic'anel eb' chamnac chi' eb' viñ d'a spatiquel campamento icha ix aj yalan viñaj Moisés chi'. Aytooch spichul eb' chamnac chi' d'ay, aton c'apac sc'antaxon eb' d'a yopisio.

A tas yovalil sc'ulej eb' sacerdote

⁶ Ix lajvi chi' ix yalan viñaj Moisés d'a viñaj Aarón yed' d'a chavañixo eb' yuninal viñ, aton viñaj Eleazar yed' viñaj Itamar:

—Mañ eyiq'uel e c'ox ayq'ue d'a e jolom, mañ e ñic'chitejb'at e pichul yuj e ch'oxanel e cusc'olal. Axo talaj tz'aji, tzex champaxi, axo scot yoval sc'ol Jehová d'a quib'añ co masanil a oñ israel oñ tic. Palta a masanil eb' quetchoñab' tic syal yoc' sc'ol eb' yuj mach ix satel Jehová yed' c'ac'. ⁷ Mañ ex elpax d'a yichañ mantiado b'aj sch'ox sb'a Jehová yic vach' mañ ol ex chamoc, a ex tic sic'b'il ex eli, ac'b'iloche aceite to yic Jehová d'ayex, xchi viñ. Icha val ix aj yalan viñaj Moisés chi', icha chi' ix sc'ulej eb'.

⁸ Ix yalanpax Jehová d'a viñaj Aarón chi' icha tic:

⁹ —Ayic ol ach och a ach tic, ma eb' uninal d'a yol mantiado b'aj tzin ch'ox in b'a, mañ eyuc' vino, ma tastac pajb'inacxo, axo talaj tz'aji tzex chami. A jun tic ley tz'ajcan d'a e cal d'a masanil tiempo. ¹⁰ Mañ e c'ulej juntzañ chi' yujto yovalil snachajel eyuuj, tastac vach' icha yalan ley yed' tastac mañ vach'oc. ¹¹ Yovalil tze c'ayb'ejpax eb' eyetchoñab' d'a juntzañ ley ix in chec yal viñaj Moisés d'ayex tic, xchi d'a viñ.

¹² Ix lajvi chi' ix yalanpax viñaj Moisés chi' d'a viñaj Aarón yed' pax d'a eb' yuninal viñ, aton viñaj Eleazar yed' viñaj Itamar:

—Iq'ueccot ixim harina ixto can d'a ofrenda ix tz'a d'a yichañ Jehová, tze b'oan ixim pan malaj yich d'a yichañ altar, yujto a jun ofrenda chi' yic Jehová yaji. ¹³ Tze vaan d'a junoc lugar to yic Jehová yaji, yujto a ofrenda sñusjitz'a d'a yichañ Jehová ic yaj yed' eb' uninal. Aton juntzañ tic ix alji d'ayin. ¹⁴ Axo pax noc' sñisc'ol sb'achchajec' d'a yichañ Jehová yed' noc' xub', tz'ic'chajel noc', a juntzañ chi' eyictaxon yaji. Tza chi yed' eb' uninal yed' eb' isil d'a junoc lugar to vach' yaji icha syal ley, yujto

a juntzañ chi' eyictaxon yaj d'a silab' sch'oxan sjunc'olal eb' quetchoñab' yed' Dios. ¹⁵ Yujto a noc' xub' tz'ic'jjiel chi' yed' noc' sñisc'ol sb'achjiec' d'a yichañ Jehová, junñej tz'aj yac'ji yed' noc' xepu' sñusjitz'aoc. A cha macañ noc' chi', ic yed' eb' uninal d'a masanil tiempo icha ix aj yalan Jehová d'ayin, xchi viñaj Moisés chi'.

¹⁶ Ix sc'amb'anpax viñaj Moisés chi' yuj noc' chiva ix ac'ji silab'il yuj mul. Axo ix yalan eb' viñ to toxo ix sñustz'a noc' eb' viñ. Yuj chi' ix cot yoval viñ d'a viñaj Eleazar yed' d'a viñaj Itamar, ix yalan viñ icha tic:

¹⁷ —¿Tas yuj maj e chi noc' silab' d'a yamaq'uul scajnub' Jehová? A jun macañ silab' chi', yic Jehová yaji, yuj chi' ix ac'ji d'ayex, yuj e chi'an noc', yic tz'ic'jjiel smul eb' molanec' d'a yichañ Jehová. ¹⁸ Yujto a schiq'uul noc' silab' chi', maj ic'jib'at d'a yol scajnub' Jehová, yuj chi' yovalil to ix e chi noc' d'a yamaq'uul chi', icha ix aj valan d'ayex, xchi viñ.

¹⁹ Ix yalan viñaj Aarón icha tic:

—A ticnaic ix yac' silab' eb' yuj smul yed' silab' to stz'a smasanil, vach'chom icha chi', palta ina val tas ix javi d'a vib'añ. Tato ix in chi noc' silab' ix ac'ji yuj mul chi', ¿tom chab'il in yuj Jehová tza na'? xchi viñaj Aarón chi'.

²⁰ Ayic ix yab'an viñaj Moisés icha chi', ix schaan sc'ol viñ.

11

A noc' noc' schiji yed' noc' max chiji

(Dt 14.3-21)

¹ Ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón icha tic:

² Alec d'a masanil eb' eyetchoñab' to a d'a scal masanil noc' noc' ay d'a sat luum tic, aton juntzañ noc' tic syal e chi'ani: ³ Noc' sjax yañ cha xechañ yech. ⁴ Palta a

juntzañxo noc' ol val tic, mañ ol yal-laj e chi'an noc', vach'chom sjax yañ noc', palta mañ cha xechañoc yech noc':

Noc' camello sjax yañ noc', palta mañ cha xechañoc yech noc', a noc' chi' max yal-laj e chi'an noc'.

⁵ Yed' pax noc' tejón, sjax yañ noc', palta tzijtum yech noc', a noc' chi' max yal-laj e chi'an noc'.

⁶ Yed' pax noc' nivac chich, sjax yañ noc', palta tzijtum yech noc', yuj chi' max yal-laj e chi'an noc'.

⁷ Yed' pax noc' chitam, vach'chom cha xechañ yech noc', palta max sjaxpax svael noc', yuj chi' max yal-laj e chi'an noc'.

⁸ Max yal e chi'an juntzañ noc' noc' chi', max yalpax eyaman noc' ayic toxo ix cham noc', yovalil tze na'a to mañ vach'oc noc' icha yalan ley.

⁹ Axo pax noc' ay d'a yoltac a a', noc' ay d'a yol a' mar, ma d'a yoltac a nivac a', syal e chi'an noc' ay sc'axil yed' stuminal spatic. ¹⁰ Axo pax noc' malaj sc'axil, malaj pax stuminal spatic, max yal-laj e chi'an noc'. A noc' chi' yajb'entac noc', vach'chom a d'a yol a' mar ma d'a yoltac a' ay noc'. ¹¹ Yujto yajb'entac noc', mañ e chi noc', mañ eyampax noc' chamnacxo. ¹² Masanil noc' malaj sc'axil yed' stuminal spatic ay d'a yoltac a', yajb'entacocab' yaj noc' d'a yol e sat.

¹³ Añeja' pax d'a scal noc' much, mañ ol yal-laj e chi'an juntzañ noc' ol val tic, ^{11.13-18} yujto mañ vach'oc noc': Icha noc' d'iv, noc' vacavoc, noc' ch'acb'a yic a a', ¹⁴ noc' xulem, noc' milano yed' masanil macañil noc' xulem chi', ¹⁵ yed' masanil macañil noc' joj, ¹⁶ noc' avestruz, noc' nivac tonton, noc' xaluñe yed' masanil macañil noc' ch'acb'a, ¹⁷ noc' cujub', noc' cormorán, noc' ibis, ¹⁸ noc'

11.13-18 ^{11:13} Ay juntzañ noc' much sb'inaj d'a tic, mañ cojtacoc val sic'lab'il tas muchal noc'.

pech, noc' julum chay, noc' ostoc, ¹⁹ noc' cigüeña yed' masanil macañil noc' garza yed' noc' abubilla yed' noc' sotz'.

²⁰ Añejtona' pax masanil noc' cotac noc' tz'ec' jeñeñoc d'a jun petañil sb'ey d'a sat luum, yajb'entacocab' noc' d'a yol e sat. ²¹ Axo pax tato a noc' ay yip yoc sq'ue tz'itnajoc, vach'chom sjeñvi noc', sb'eypax noc' d'a sat luum, syal schiji noc'. ²² A d'a scal noc' chi' syal e chi'an smasanil macañil noc' c'ulub', noc' nivac c'ulub' yed' noc' chil. ²³ Axo masanil juntzañxo noc' cotaquil noc' tz'ec' jeñeñoc, ma tz'ec' d'a sat luum tic, yovalil tzeyaj noc'.

²⁴⁻²⁸ Tato tze yam juntzañ noc' noc' sval tic ayic chamnaxo noc', mañ vach'oc tzex ajcani icha yalan ley, masanto sq'uic'b'iemi. Masanil noc' noc' ay yech palta mañ chaxechañoclej, max sjaxpax yañ, a juntzañ noc' chi' nachajocab' el eyuuj to mañ vach'oc noc'. Yalñej tas noc'al to chañe' yoc palta tzijtum yech mocab' vach'oc noc' d'a yol e sat. Yuj chi' yalñej mach syaman junoc noc' noc' chi' tato chamnaxo noc', mañ vach'oc tz'ajcani, icha yalan ley. Icha pax chi' junoc mach tz'ic'ancharañ noc' chamnac noc' chi', yovalil sjuq'uel spichul, palta manto vach'oc tz'ajcani masanto sq'uic'b'iemi. Mañ vach'oc juntzañ noc' chi' icha yalan ley.

²⁹⁻³⁰ Axo masanil noc' noc' tz'ec' d'a sat luum, nachajocab' el eyuuj to max yal schiji juntzañ noc' tic: Icha noc' c'uxum boton, noc' ch'oov, noc' c'oc'on yed' masanil macañil noc' pajtza' yed' masanil macañil noc' tz'ec' ñerñonoc ma tz'ec' jachjonoc: Aton noc' ayin, noc' lagarto, noc' patix yed' noc' tzalajc'ab'.

³¹ A d'a scal masanil noc' noc', a juntzañ noc' tic, nachajocab' el eyuuj to mañ vach'oc noc' icha yalan ley, yuj chi' yalñej mach syaman noc' ayic toxo ix cham noc', mañ vach'oc tz'ajcani masanto sq'uic'b'iemi.

³² Q'uinaloc ay junoc tas b'aj tz'em noc' chamnac noc' chi', a jun chi', mañ vach'oc tz'ajcani, icha yalan ley: Vach'chom a junoc te te', junoc pichul, junoc tz'uum, junoc coxtal, ma junoc yamc'ab' yic munlajel, tato tz'em junoc noc' chamnac noc' chi' d'a yib'añ, yovalil slab'chajem d'a scal a a'. Palta manto vach'oc tz'ajcani, masanto sq'uic'b'iemi, ichato chi' vach' tz'ajcani.

³³ Tato tz'em junoc noc' noc' chi' d'a yol junoc lum chen ayic toxo ix cham noc', a tas ayem d'a yol lum chi', mañ vach'oc tz'ajcani, axo jun chen chi', yovalil smac'jipoj luum. ³⁴ Yalñej tas chib'il vailal yed' yal ayem d'a yol jun chen chi', ma uq'uem, mañ vach'oc tz'ajcani. ³⁵ Yuj chi' tato tz'em junoc noc' chamnac noc' chi' d'a yib'añ junoc tasi, mañ vach'oc tz'ajcani, vach'chom a junoc horno, ma junoc yed'tal b'aj tz'och c'ac', yovalil spojjieli. A jun yamc'ab' chi' mañxo vach'oc icha yalan ley, yuj chi' mañxo vach'oc pax d'a yol e sat.

³⁶ Palta a sjaj a a', ma a' uc'b'ila' vach'chom tz'em noc' chamnac noc' d'a yol a', vach'ñej yaj a', añej jun mach tz'ic'anq'ueta noc' chamnac noc' chi' d'a yol a' mañ vach'oc tz'ajcani.

³⁷ Q'uinaloc tz'em junoc noc' chamnac noc' chi' d'a yib'añ junoc macañ iñat tz'avchaji, a jun macañ iñat chi' max ixtaxel-laj. ³⁸ Palta tato a jun macañ iñat lab'anxo, tz'em junoc chamnac noc' chi' d'a yib'añ, a juntzañ iñat chi' mañxo vach'oc tz'ajcani.

³⁹ Q'uinaloc scham junoc noc' noc' to schiji, a mach syaman noc', mañ vach'oc tz'ajcani masanto sq'uic'b'icanemi. ⁴⁰ A mach schi'an sb'ac'chil noc' chamnac noc' chi' yovalil sjuq'uel spichul, mañ vach'oc tz'ajcani masanto sq'uic'b'icanemi. A mach tz'ic'anelta junoc chamnac noc' chi' yovalil sjuq'uel spichul, mañ vach'oc tz'ajcani masanto sq'uic'b'iemi.

⁴¹ Mañ e chi juntzañ noc' noc' sñiervi, ma sjachvi d'a sat luum, yujto mañ vach'oc noc'.

⁴² Masanil noc' noc' sñiervi, ma sjachvi d'a sat luum, vach'chom noc' sb'ey yed' schañil yoc, ma noc' tzijtum yoc, masanil juntzañ noc' chi' mañ vach'oc noc' icha yalan ley, yuj chi' mañ e chi noc'. ⁴³ Mañ e juel e b'a a ex tic yuj noc' noc' mañ vach'oc chi', yujto mañ vach'oc tzex ajcan yuj noc'. ⁴⁴ A in ton Jehová e Diosal in, yuj chi' b'esequel e b'a d'a juntzañ mañ vach'oc chi', yujto vach' inñej, yuj chi' te max yal eyixtanb'at e b'a yed' juntzañ noc' chi'. ⁴⁵ A in Jehová in, ix ex viq'uelta d'a Egipto, e Diosal in, yuj chi' te vach'ocab'ñej tzeyutej e b'a yujto vach' inñej.

⁴⁶ Aton val masanil juntzañ checnab'il tic d'a masanil noc' noc', noc' much yed' masanil noc' noc' ay d'a yoltac a a' yed' masanil noc' tz'ec' jachachoc d'a sat luum tic, sval d'ayex ⁴⁷ yic vach' snachajel eyuuj b'ajtil ay noc' vach' syal schiji yed' noc' mañ vach'oc max yal schiji, xchi Jehová, xe chi.

12

A tas tz'aj sacb'itan sb'a eb' ix ix tz'alji yune'

¹ Ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés icha tic:

² Al masanil juntzañ tic d'a eb' etisraelal: Tato a junoc ix ix tz'aj junoc svinac unin, yovalil uque' c'ual mañ sacoc yaj ix icha sleyal, ichataxon yic syilan sb'islab' uj ix d'a juntac el. ³ D'a val yucub'ixial yaj jun vinac unin chi', tz'ac'ji circuncidar. ⁴ Axo pax ix nunab'il chi', 33 c'ualto mañ vach'oc tz'ajcan ix, ichato vanto sacb'itan sb'a ix, max yal-laj syaman junoc tas ix to vic yaji, max yalpax sb'at ix b'aj ay in cajnub' ayic manto tz'acvoc juntzañ c'ual chi'. ⁵ Palta tato ix unin tz'aj jun, 14 c'ual tz'eq'ui ayic manto sacoc yaj ix, ichataxon tz'aj d'a sb'islab' uj d'a juntac el, slajvi chi' 66 c'ual scan ix yic sacb'itan sb'a.

⁶ Ayic stz'acvi juntzañ c'ual yic sacb'itan sb'a ix yuj yune' ix alji chi', vach'chom vinac unin ma ix unin, yovalil syic'cot junoc noc' quelem calnel jun ab'il sq'uinal ix silab'il yed' junoc noc' yalñej macañil paramuch, syac' ix silab'il yuj yac'ji tup smul. A juntzañ chi' tz'ac'ji d'a junoc viñ sacerdote d'a yichañ mantiado. ⁷ Axo jun viñ sacerdote chi' tz'ac'an d'ayin silab'il yic vach' tz'ac'ji tup smul ix. Icha chi' tz'aj sacb'ixican ix.

Aton juntzañ sleyal tic ayic tz'alji vinac unin, ma ix unin.

⁸ Palta tato a ix nunab'il chi' malaj junoc noc' scalnel chi' syal yac'ani, syic'cot chavañoc noc' paramuch ix yalñej tas macañil, jun noc' stz'a silab'il, jun noc' tz'ac'ji silab'il yuj yac'ji tup mul. Axo junoc viñ sacerdote tz'ac'an silab'il yic vach' tz'ac'ji tup smul ix. Icha chi' tz'aj sacb'ixican ix, xchi Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

13

A checnab'il d'a yib'añ yab'il lepra

¹ Ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón:

² Tato ay junoc anima smalq'ue snivanil, ma sq'ue vohjab', ma chac sulinac tz'aj yilji snivanil, talaj lepra jun yab'il chi', yovalil tz'ic'jicot d'a viñaj Aarón, ma d'a juntzañocxo eb' sacerdote yiñtilal viñ. ³ Axo viñ sacerdote chi' tz'ilan jun yab'il chi'. Tato a xiil b'aj ay jun yab'il chi', sacxo, ma nivan chequel to mañocñej d'a stz'umal ay jun yab'il chi', palta julxo yich, a jun yab'il chi' lepraxo. Ayic toxo ix ilji jun anima chi' yuj viñ sacerdote, a viñ tz'alani to maxtzac yal-laj yajec' jun anima chi' d'a scal yetanimail.

⁴ Tato sacxo yilji stz'umal b'aj ay jun yab'il chi', palta to añej d'a stz'umal ayochi, mañ sacoc pax xiil chi' ta', yovalil smacchaj jun anima chi' yuj viñ sacerdote chi' uqueoc c'ual. ⁵ Axo slajvi uque' c'ual chi', sayjixi iljoc jun anima

chi'. Tato a jun yab'il chi' ańeja' max b'eyb'ati, smacchajxi uqueocxo c'ual. ⁶ Ayic slajvi uquexo c'ual chi', sayjixi iljoc jun anima chi' yuj viń sacerdote chi'. Tato a jun yab'il chi' vanxo sateli, maxtzac b'eyb'at d'a stz'umal jun anima chi', ichato chi' syalan viń sacerdote chi' to mań lepraoc tz'ic'ani, comon yab'ilńej. Slajvi chi' sjuc'anel spichul jun penaay chi', vach'xo tz'ajxicani.

⁷ Palta tato a jun yab'il d'a snivanil junoc anima chi' sb'at leb'eb'oc, vach'chom toxo ix yal viń sacerdote to mań lepraoc, yovalil scotxi d'a viń sacerdote chi' yic sayanxi yil viń. ⁸ Tato a syilan viń sacerdote chi' to van sb'at leb'eb'oc jun yab'il chi', syal viń to a jun yab'il chi' lepra toni.

⁹ Tato ay junoc anima ay lepra d'ay, yovalil tz'ic'jicot d'a viń sacerdote. ¹⁰ A viń sacerdote chi' tz'ilani tato van smalq'uei, sacxo yilji sat chi', vanxo pax sacb'i xiil d'a sat chi', chequelxo sb'ac'chil. ¹¹ Tato icha chi', aton jun chi' scuchan lepra, cotac scal sch'oxanq'ue sb'a d'a stz'umal chi', yuj chi' syalan viń sacerdote chi' to maxtzac yal-laj yajec' d'a scal eb' yetanimail. Mańxo yovaliloc smacchaj d'a uqueocxo c'ual.

¹² Tato elańchamel sb'at leb'naj jun yab'il chi', smajel snivanil chi' yuuj, ato a' tz'aj yilanoch viń sacerdote chi', ¹³ ayic slajvi yilan viń, tato toxo ix majel snivanil chi', sacxońej yilji jun anima chi', syalan viń to mańxalaj smay. ¹⁴ Tato ay junoc c'ual scheclajq'ue sb'ac'chil d'a scal jun yab'il chi', maxtzac yal-laj yajec' jun anima chi' d'a scal eb' yetanimail. ¹⁵ Axo viń sacerdote tz'ilan jun yab'il chi', tato ay b'aj tz'el tochnaj stz'umal ichńej ta', syalan viń to lepra tz'ic'ani, maxtzac yal-laj yajec' d'a scal eb' yetanimail.

¹⁶ Palta tato sacb'ixiel b'aj ix el tochnaj chi', yovalil scot jun anima chi' d'a viń sacerdote, ¹⁷ yic vach' say yil viń.

A viñ sacerdote chi' tz'ilani tato sacxo yilji jun yab'il chi', syalan viñ to mañxalaj smay jun yab'il chi'.

¹⁸ Tato ay mach ayq'ue junoc yab'il mal d'ay, stacjix-iemi, ¹⁹ axo d'a sat chi' smali, sac yilji, ma chac sulinac yilji, a jun chi' yovalil scot d'a yichañ viñ sacerdote. ²⁰ Axo viñ sacerdote chi' tz'ilani, tato mañocñej d'a stz'umal ayoch jun yab'il chi', tato sacxo xiil d'a sat jun yab'il chi', a viñ tz'alani to lepra jun yab'il chi', yuj chi' maxtzac yal-laj yajec' jun anima chi' d'a scal eb' yetanimail. ²¹ Tato syil viñ sacerdote chi', to max sacb'ilaj xiil b'aj ay sat chi' to d'a satñej stz'umal ayochi, vanxo stacji, a jun anima chi' yovalil smacchaj uqueoc c'ual. ²² Ayic slajvi uque' c'ual chi', tato yelc'olalñej sb'at leb'eb'oc jun yab'il chi' d'a stz'umal jun anima chi', syalan viñ sacerdote chi' to lepra tz'ic'ani, maxtzac yal-laj yajec' d'a scal eb' yetanimail. ²³ Palta tato max b'at leb'eb'oc jun yab'il chi', syalelc'ochi to añej sjech'al aycani, syalan viñ sacerdote chi' to mañxalaj smay jun yab'il chi'.

²⁴ Q'uinaloc ay junoc mach ay yaxc'a d'a snivanil, tato scheclaj sb'ac'chil jun anima b'aj ay yaxc'a chi', axo d'a sb'ac'chil chi' scheclajpaxq'ue junoc setañ saccac, ma chac sulinac to sb'at leb'eb'oc. ²⁵ A viñ sacerdote tz'ilani, tato a xiil vanxo sacb'i, vanxo sb'at yich jun setañ b'aj ay sat chi', tato icha chi', lepra ix checlajq'ue b'aj ay yaxc'a chi', axo viñ sacerdote chi' tz'alani to maxtzac yal-laj yajec' jun anima chi' d'a scal eb' yetanimail. ²⁶ Tato a syilan viñ sacerdote to malaj junoc xil van sacb'ieli, to mañ vanoc sb'at yich jun yab'il chi', palta to van stacjiemi, yovalil smacchaj jun anima chi' d'a uqueoc c'ual. ²⁷ Slajvi chi', sayanxi yil viñ sacerdote chi', tato toxo ix b'at leb'eb'oc d'a snivanil jun anima chi', syalan viñ to lepra tz'ic'ani, maxtzac yal-laj yajec' d'a scal eb' yetanimail. ²⁸ Palta tato a b'aj setquixtac chi', vaanochi, vanxo sb'oxi, toñej smal

yuj b'aj stz'ai, syalan viñ sacerdote chi' to a jun yab'il chi' malaj smay, añej sjech'al b'aj stz'a chi' scani.

²⁹ Tato a d'a junoc vinac ma d'a junoc ix ix sq'ue yab'il yaxc'a d'a sjolom, ma d'a yuc'ti', ³⁰ a viñ sacerdote yovalil sayan yil jun chi'. Tato a jun yab'il chi' van sb'at yich, mato van sc'anb'iel xiil yuuj, syalan viñ sacerdote chi' to lepra jun ayoch chi' d'a jun anima chi'. ³¹ Palta tato max b'atlj yich jun yab'il chi', mañ q'uic'oc val xiil b'aj ay yab'il chi', yovalil smacchaj jun anima chi' uqueoc c'ual. ³² Axo slajvi uque' c'ual chi', sayanxi yil viñ sacerdote chi', maxtzac b'atlj leb'eb'oc jun yab'il chi', malaj yich, max c'anb'iel-laj xiil, ³³ syalan viñ to sjoxjiel stitac yab'il, palta max joxjiel-laj d'a sat yab'il, smacchaj uqueocxo c'ual jun anima chi'. ³⁴ Axo yic toxo ix ec'b'at uquexo c'ual chi', sayanxi yil viñ sacerdote chi'. Tato max b'at leb'eb'oc, max b'at yich yuuj, syalan viñ to malaj smay jun yab'il chi', añej to sjuq'uel spichul jun anima chi', vach' tz'ajxicani. ³⁵ Palta tato ayic toxo ix alchaji to vach' sc'ol jun anima chi', sb'atxi leb'eb'oc jun yab'il chi', ³⁶ yovalil sayxi yil viñ sacerdote chi'. Tato a jun yab'il chi' van sb'at leb'eb'oc d'a stz'umal, mañ yovaliloc c'an yilji xiil, lepra tz'ic'ani. ³⁷ Palta tato vanxo stacji, q'uic' scotxi xiil, a viñ sacerdote chi' tz'alani to vach'xo sc'ol jun anima chi'.

³⁸ Tato a junoc vinac ma junoc ix ix setquixtac saccac d'a stz'umal, ³⁹ a viñ sacerdote tz'ilan stz'umal chi', tato saccac val yilji, palta mañ copopiolaj, comon yab'il tz'ic'an jun anima chi' syal chi', malaj smay.

⁴⁰⁻⁴¹ Tato ay junoc vinac sc'ajb'anel xil sjolom ma añej d'a snañal sat sc'ajb'anel xiil, mañxalaj xiil scani, a jun chi' malaj smay. ⁴²⁻⁴⁴ Palta tato sq'ue junoc yab'il yaxc'a b'aj mañxalaj xiil chi', yovalil syil viñ sacerdote. Tato chac sulinac yilji jun yaxc'a chi' icha yab'il lepra, aton lepra ayoch d'ay. Syalan viñ sacerdote chi' to a jun anima chi',

maxtzac yal-laj yajec' d'a scal yetanimail yuj jun yab'il chi'.

⁴⁵ A mach penaay yuj lepra, yovalil a pichul ñic'chimtac syac'ochi, malaj smusil sjolom syac'q'uei, smusan ñañaloc sat. Tato sb'at d'a scal anima, tz'el yav, syalan icha tic: Elañec, chuc vaji, chuc vaji, xchi. ⁴⁶ Ayic ayoch jun yab'il chi' d'ay, yovalil sch'ocoj tz'aj d'a spatiquel campamento.

⁴⁷ Ayic c'ustumtac yilji junoc pichul lana, ma lino, ⁴⁸ yalñej tas macañil, pach'uch'ab'il, ma jalb'il, ma junoc tz'uum to yamc'ab' yaji, ⁴⁹⁻⁵⁰ tato yaax yilji, ma chacchac yilji juntzañ sc'ustumtaquil chi', aton jun macañ to tz'el leb'eb'oc. A jun chi' yovalil sch'oxji d'a viñ sacerdote yic syilan jun setañ sc'ustumtaquil chi' viñ, smacchaj jun chi' uqueoc c'ual. ⁵¹ Axo slajvi uque' c'ual chi', tz'iljixi. Tato toxo ix b'at leb'eb'oc d'a jun pichul chi', ma d'a junoc tz'um sc'anji chi', a jun chi' aton juntzañ c'ustumtac tz'el leb'eb'oc, a juntzañ yamc'ab' chi' ay smay. ⁵² Yalñej tas yamc'ab'il to ayxo jun chi' d'ay, yovalil sñusjitz'a smasanil, yujto a jun chi' tzijtum tas syixtejb'ati. ⁵³ Palta tato ayic syilan viñ sacerdote chi' to max b'eylaj juntzañ sc'ustumtaquil chi', ⁵⁴ syalan viñ to sjuc'chajel jun yamc'ab' chi', smacchajcan uqueocxo c'ual.

⁵⁵ Ayic toxo ix juc'chajel jun yamc'ab' chi', ichato chi' syilanxi viñ sacerdote chi'. Tato max q'uexmaj yilji jun setañ sc'ustumtaquil chi', vach'chom max el leb'eb'oc, yovalil sñusjitz'aoc, vach'chom a jun sc'ustumtaquil chi' ayoch d'a spatic ma d'a yool, yujto yelxo ay smay jun chi'. ⁵⁶ Tato a syilan viñ sacerdote chi' ayic toxo ix juc'chajel chi', vanxo satel jun sc'ustumtaquil chi', slod'chajel b'aj ayoch chi'. ⁵⁷ Palta tato scheclajxiq'ue sc'ustumtaquil jun chi', yovalil sñusjitz'aoc. ⁵⁸ A juntzañ tastac b'aj satel juntzañ c'ustumtac chi' ayic sjuc'chajeli, yovalil sjuc'chajel junelxo, icha chi' syal sc'anchajxi.

⁵⁹ Aton juntzañ checnab'il tic d'a c'ustum tz'och d'a junoc pichul pach'uch'ab'il, ma jalb'il, lana, ma lino, ma junoc tz'uum. Icha chi' tz'aj scheclajcaneli tato vach' yaji, mato mañ vach'oc yaji, xchi Jehová d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón chi'.

14

A checnab'il d'a eb' ec'nac lepra d'ay

¹ Ix schec Jehová yal juntzañ ley tic viñaj Moisés, ix yalani:

²⁻⁴ Aton val jun ley tic sc'anab'ajej junoc anima ec'nac lepra d'ay: Ayic snaani to ix b'oxi sc'ool, yovalil syavtej viñ sacerdote d'a spatiquel campamento chi' yic syilan viñ tato mañxa lepra chi' d'ay. Tato syil viñ sacerdote chi' to toxo ix el jun yab'il chi', schecan viñ ic'chajcot chavañoc noc' much d'a spitzanil, aton noc' vach' icha yalan ley. Scotpax jab'oc te' c'ute', lana ch'al q'uic' schaquil yed' te' hisopo. ⁵ Schecan miljoccham junoc noc' much chi' viñ sacerdote d'a yib'añ a a' ayem d'a yol junoc lum chen, aton a' scot b'aj sq'ueul sjaj junoc a a'. ⁶ Slajvi chi' tz'ic'jicot junxo noc' much chi' d'a spitzanil, te' c'ute' yed' lana ch'al q'uic' schaquil yed' te' hisopo, slab'chajem d'a scal schiq'uil noc' chamnacxo chi' calan yed' a a'. ⁷ Uquel sticzioch d'a jun mach b'aj ec'nac jun yab'il chi', syalan viñ sacerdote chi' to vach'xo jun anima chi'. Axo noc' much pitzan chi' tz'actajcanel noc'.

⁸ A jun mach tz'ilji to vach'xo, yovalil sjuq'uel spichul, sb'icanpaxel sb'a, sjoxanel xil sjolom smasanil, yic vach'xoñej tz'ajcani. Ichato chi' syalxo yoch d'a yol campamento, palta uqueto c'ual scan ichñej ta', maxto yal-laj yoch d'a yol b'aj cajantaxoni. ⁹ Axo d'a yuquil c'ual chi', vach' tz'aj sjoxjel sjolom. Vach' tz'aj sjoxanel xil sti'

yed' sc'u sat yed' pax masanil xil ay d'a snivanil, sjuc'anel spichul, sb'icanpaxel sb'a. Icha chi' tz'aj sb'oxicani.

¹⁰ Axo d'a junxo c'u, syic'ancot chavañoc noc' quelem-tac calnel yed' junoc noc' cob'es calnel, jun ab'il sq'uinal junjun noc', malaj jab'oc spaltail noc'. Scotpax nañal yuquil libra ixim harina te vach' calab'il yed' aceite, tz'ac'ji ofrendail yed' pax oxeoc octavo aceite. ¹¹ Axo viñ sacerdote chi' schecanoch liñan jun anima yed' yofrenda chi' d'a yichañ Jehová d'a stielxo scajñub' b'aj sch'ox sb'a.

¹² Slajvi chi', tz'ic'jicot jun noc' quelem calnel chi' yed' aceite, sb'achchajb'at d'a yichañ Jehová silab'il yuj smul jun anima chi'. ¹³ A b'aj schamtaxon noc' tz'ac'ji silab'il yuj mul yed' noc' silab' stz'a smasanil, ata' smiljicham noc' quelem calnel chi', yujto a noc' tz'ac'ji yuj mul, yic viñ sacerdote tz'ajcan noc', icha noc' tz'ac'ji yuj stupcanel mul, a juntzañ tic yic Jehová yaji.

¹⁴ Slajvi chi' a viñ sacerdote chi' tz'ic'ancot jab'oc schiq'uil noc' silab' yuj mul, sucanoch viñ d'a sjayil schiquin d'a svach' jun mach sb'oxi sc'ol chi', d'a smam sc'ab' d'a svach' yed' d'a yiximal smam yoc d'a svach'.

¹⁵ Syic'anpaxcot jab'oc aceite viñ sacerdote chi', secanem viñ d'a yol sc'ab' d'a sq'uexañ, ¹⁶ slab'anem jun sb'ab'el yiximal sc'ab' viñ d'a svach' d'a scal aceite, stziquem uqueloc aceite chi' viñ d'a yichañ Jehová. ¹⁷ A aceite tzato can d'a sc'ab' viñ sacerdote chi', sucoch viñ d'a jun anima ix b'oxi sc'ool chi', añeja' d'a sjayil schiquin d'a svach', d'a smam sc'ab' d'a svach' yed' pax d'a yiximal smam yoc d'a svach', aton b'aj ayxo och schiq'uil noc' silab' yuj smul. ¹⁸ Axo jab'ocxo aceite tz'ac'jicanq'ue d'a sjolom jun anima chi'. Icha chi' tz'aj stupcan smul d'a yichañ Jehová.

¹⁹ Slajvi chi' syac'anpax noc' silab' viñ sacerdote chi', aton noc' silab' yuj yac'ji tup mul. Icha chi' tz'aj stupcanel smul jun anima chi'. Slajvi chi', smiljicham noc' calnel

stz'a smasanil silab'il. ²⁰ Junñej tz'aj yac'jiq'ue noc' d'a yib'añ altar yed' ofrenda tz'ac'ji d'a tas svaji. Icha val chi' tz'aj stupcanel smul jun anima chi' d'a yichañ Jehová, sb'oxicani.

²¹ Tato meb'a' jun anima b'aj ix ec' jun yab'il chi', malaj stumin yic syac' noc' silab' sc'anchaj chi', añej junoc noc' quelem calnel syic'coti yic sb'achchajoch silab'il d'a yichañ Jehová yuj smul, chab'ñej libra ixim harina te vach' calab'il yed' aceite syac'a' yed' oxec octavo aceite. ²² Syic'paxcot chavañoc noc' paramuch yalñej tas macañil, ato a' jantac stzac'van smanani. Jun noc' tz'ac'ji silab'il yuj yac'ji tup smul, jun noc' sñusjitz'aoc. ²³ A d'a svajxaquil c'ual syic'ancot masanil juntzañ tic jun anima chi' d'a viñ sacerdote yic sacb'icaneli. A juntzañ tic tz'ac'jioch d'a yichañ Jehová d'a stielxo scajnuv' b'aj sch'ox sb'a. ²⁴ Slajvi chi' syic'ancot jun noc' calnel viñ sacerdote yed' aceite chi', sb'achanec' viñ d'a yichañ Jehová d'a silab'il yuj yac'ji tup smul jun anima chi'. ²⁵ Smilancham noc' quelem calnel chi' viñ, syic'anq'ue jab'oc schiq'uil noc' viñ, sucanoch viñ d'a sjayil schiquin jun anima chi' d'a svach', d'a smam sc'ab' d'a svach' yed' d'a yiximal smam yoc d'a svach'. ²⁶ Slajvi chi' syac'anq'ue jab'oc aceite chi' viñ d'a yol sc'ab' d'a sq'uexañ. ²⁷ Yed' sb'ab'el yiximal sc'ab' viñ d'a svach', stzicanem uqueloc aceite ayem d'a yol sc'ab' viñ chi' d'a yichañ Jehová. ²⁸ Syac'paxoch jab'oc aceite chi' viñ d'a schiquin jun anima chi' d'a svach', d'a smam sc'ab' d'a svach' yed' d'a yiximal smam yoc d'a svach', aton b'aj toxo ix och schiq'uil noc' silab' chi'. ²⁹ Axo jab'ocxo aceite chi' scani, syac'q'ue viñ sacerdote chi' d'a sjolom jun anima chi', yic stupcanel smul d'a yichañ Jehová. ³⁰ Slajvi chi', smilancham noc' paramuch chi' viñ sacerdote chi' schavañil. ³¹ A junoc noc' paramuch chi' tz'ac'ji silab'il yuj yac'ji

tup mul, axo junxo noc' sñusjitz'aoc yed' pax ixim harina tz'ac'jipax d'a ofrendail. Icha chi' tz'aj stupcan smul jun anima ix b'oxi chi' d'a yichañ Jehová.

³² Aton sleyalil tic d'a junoc mach ix ec' lepra d'ay, yic tz'alchaji to ix sacb'ixicani tato max tzac'van yac'an juntzañ silab' icha val sleyalil, xchi Jehová.

A checnab'il yuj sacb'itaj yoltac te' pat

³³ Ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón:

³⁴ Ayic ayexxo ec' d'a lum Canaán, aton lum ol vac' eyicoc, talaj svac'b'at junoc tas c'ustac yilji tz'el leb'eb'oc d'a yol e pat ta', ³⁵ a mach ay yic te' pat chi' yovalil scot d'a junoc viñ sacerdote syalani: Ay juntzañ c'ustumtac yilji van yel leb'eb'oc d'a yol in pat, xchama.

³⁶ Ayic manto och viñ sacerdote d'a yol pat chi', yovalil syal viñ to tz'elta masanil tastac ay d'a yol te', yic vach' max can juntzañ c'ael chi' d'a yol pat tato syal viñ sacerdote chi' to mañ vach'oc yaj jun pat chi'. Slajvi chi' tz'och viñ yil tas yilji jun c'ustum tz'el leb'eb'oc chi'.

³⁷ Tato ayic syilanoch viñ to a d'a sattac pat chi' ay juntzañ nivac c'ustum leb'quiltac, yaax yilji, ma chac yilji, yelc'olal to sb'at d'a yol sattac pat chi', ³⁸ axo tz'elxita viñ d'a yol te' pat chi', syalan viñ to smacchajcan te' uqueoc c'ual. ³⁹ Ayic slajvi uque' c'ual chi', sb'atxi viñ sacerdote chi' yila'. Tato toxo ix te b'at leb'eb'oc jun sc'ustumtaquil chi' d'a sattac pat chi', ⁴⁰ yovalil syal viñ sacerdote chi' to slipjielta masanil q'uen q'ueen b'aj toxo ix och juntzañ leb'quiltac chi', b'at yumchajcan d'a junoc lugar mañ vach'oc d'a stiel choñab'. ⁴¹ Syalanpax viñ to sjoschajel masanil sattac yol te' pat chi', axo masanil spococal tz'el d'a yool chi', sb'at yumchajcan d'a junoc lugar mañ vach'oc d'a stiel choñab'. ⁴² Ch'ocxo q'uen

q'ueen tz'ochpaxcan sq'uexuloc q'uen tz'ic'chajelta chi', ch'ocxo lum luum tz'ochpax d'a sattac yol pat chi'.

⁴³ Tato scheclajxiq'ue juntzañ c'ustum leb'quiltac chi' ayic toxo ix ic'jjiel q'uen q'ueen chi' yed' toxo ix joschajel sattac pat chi', toxo ix ochpaxcan sq'uexul, ⁴⁴ sb'at yilanxi viñ sacerdote chi'. Tato toxo ix el leb'eb'oc jun sc'ustumtaquil chi', mañxo vach'oc tz'ajcan jun pat chi'. ⁴⁵ Yuj chi', a jun pat chi' yovalil spojchajemi. Masanil te te', q'uen q'ueen yed' lum luum ayoch d'a jun pat chi', b'at ac'jican d'a junoc lugar to mañ vach'oc d'a stiel choñab'. ⁴⁶ Yalñej mach tz'och d'a yol jun pat chi' d'a uque' c'ual ayic toxo ix yal viñ sacerdote to smacchajcani, mañ vach'oc tz'ajcani icha yalan ley, masanto d'a sq'uic'b'icanemi. ⁴⁷ Yalñej mach sva'i, ma svay d'a jun pat chi', yovalil sjuq'uel spichul.

⁴⁸ Palta tato ayic tz'och viñ sacerdote yil jun pat chi', syilan viñ to a juntzañ leb'quiltac chi' max b'eyb'ati yictax ix b'ojican yol te' pat chi', syal viñ to vach'xo jun pat chi'. ⁴⁹ Yic sacb'ixican te' pat chi', tz'ic'jicot chavañoc noc' much yed' jab'oc te' c'ute' yed' lana ch'al q'uic' schaquil yed' te' hisopo. ⁵⁰ Smilancham junoc noc' much chi' viñ sacerdote d'a yib'añ a a' ayem d'a yol jun lum chen, aton a' scot b'aj sq'ueul sjaj junoc a a'. ⁵¹ Slajvi chi' syic'anb'at te' c'ute' chi' viñ yed' te' hisopo yed' lana ch'al q'uic' schaquil yed' junxo noc' much pitzanto, slab'anem viñ d'a scal a a' calanxo yaj yed' schiq'uil noc' much ix miljicham chi' d'a yol lum chen chi'. Uquel stzicoch viñ d'a te' pat chi'. ⁵² Icha chi' tz'aj sacb'ixican jun te' pat chi' yuj schiq'uil noc' much chi' yed' a a' sq'ueul sjaj, yuj noc' much pitzanto, yuj te' c'ute', yuj te' hisopo yed' lana ch'al q'uic' schaquil. ⁵³ Slajvi chi', tz'actajcanb'at jun noc' much pitzan chi' d'a stiel choñab'. Icha chi' tz'aj sc'anab'ajaj sleyalil d'a junoc pat, vach' tz'ajcani, xchi Jehová.

⁵⁴⁻⁵⁷ Aton juntzañ checnab'il tic d'a yib'añ lepra smalq'uei, mato d'a yaxc'ail, mato d'a leb'quiltac sacsac yilji, mato d'a juntzañ c'ustumtac d'a pichul yed' d'a spat-ictac te' pat. Icha chi' tz'aj snachajel tastac to mañ vach'oc yed' tastac to vach'. Aton d'a tic slajvican checnab'il d'a juntzañ tic.

15

Checnab'il yuj tas mañ vach'oc tz'el d'a eb' viñ vinac

¹ Ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón
² to syal masanil juntzañ checnab'il tic eb' viñ d'a eb' yetisraelal. Yuj chi' ix yalan eb' icha tic: Tato ay junoc vinac ay junoc yab'il d'a snivanil, yuj chi' ay tas tz'el d'a svinaquil, a jun chi' mañ vach'oc yaji icha yalan ley.

³ Vach'chom tz'elñej juntzañ chi', ma ay b'aj tz'och vaan jayeoc c'ual tz'elxi, mañ vach'oc yaji, icha yalan ley.

⁴ Yalñej tas vaynub'al b'aj svay viñ vinac chi', ma yalñej tas c'ojnub'al b'aj tz'em c'ojan viñ, mañ vach'oc tz'ajcani.

⁵ Yalñej mach syaman svaynub' jun vinac chi', yovalil sjuq'uel spichul sb'icanpaxel sb'a, palta mañ vach'oc tz'ajcani masanto sq'uic'b'iemi.

⁶ Yalñej mach tz'em c'ojan b'aj ix em c'ojan jun vinac chi', yovalil sjuq'uel spichul, sb'icanpaxel sb'a, palta mañ vach'oc tz'ajcani masanto sq'uic'b'iemi.

⁷ Yalñej mach syaman junoc vinac ay tas tz'el d'ay, yovalil sjuq'uel spichul, sb'icanpaxel sb'a, palta mañ vach'oc yaji masanto sq'uic'b'iemi.

⁸ Tato a junoc vinac ay tas tz'el d'ay chi', stzub'anoch d'a junocxo anima, a jun anima b'aj ix och stzub' chi', yovalil sjuq'uel spichul, sb'icanpaxel sb'a, palta mañ vach'oc tz'ajcani masanto sq'uic'b'iemi.

⁹ Tato a jun vinac ay tas tz'el d'ay chi' sq'ue d'a yib'añ chej, a stz'um noc' chi' mañ vach'oc tz'ajcani.

¹⁰ Yalñej mach syaman junoc tas b'aj tz'em c'ojan jun vinac to ay tas tz'el d'ay chi', mañ vach'oc tz'ajcani masanto sq'uic'b'iemi.

Yalñej mach tz'ic'anb'at junoc juntzañ tastac chi', yovalil sjuc' spichul, sb'icanpaxel sb'a, palta mañ vach'oc tz'ajcani, icha yalan ley masanto sq'uic'b'iemi.

¹¹ Tato a jun vinac ay tas tz'el d'ay chi', max sb'icljaj sc'ab' syaman junocxo mach, a jun ix yamji yuj chi', yovalil sjuq'uel spichul, sb'icanpaxel sb'a, palta mañ vach'oc tz'ajcani masanto sq'uic'b'iemi.

¹² Tato ay junoc chen syam jun vinac ay tas tz'el d'ay chi', yovalil smac'jipoj jun chen chi'. Tato a junoc te te' yamc'ab' yaj syam jun vinac chi', toñej sb'icchajel te'.

¹³ Tato sb'oxi sc'ol jun vinac chi, mañxa tas tz'el d'ay, yovalil stañvej uqueoc c'ual, ichato chi' scanxi vach'il d'a yichañ ley. Slajvi chi' sjuc'anel spichul, sb'icanel sb'a d'a a a' sq'ueul sjaj. Icha chi' tz'aj sb'oxicani, icha yalan ley. ¹⁴ Axo d'a svajxaquil c'ual, yovalil syic'cot chavañoc noc' paramuch yalñej tas macañil, scot d'a yichañ Jehová sc'och d'a stielxo scajñub' b'aj sch'ox sb'a, syac'an noc' d'a junoc viñ sacerdote. ¹⁵ Jun noc' syac' viñ sacerdote chi' silab'il yuj yac'ji tup smul jun anima chi', axo junxo noc' sñusjitz'aoc. A viñ sacerdote chi' tz'ac'anoch masanil juntzañ chi' d'a yichañ Jehová, yic sacb'ixican jun vinac ec'nac jun yaelal chi' d'ay.

¹⁶ Tato a junoc vinac toñej tz'el yñatil, yovalil sb'iquel sb'a, palta mañ vach'oc tz'ajcani, icha yalan ley, masanto sq'uic'b'iemi.

¹⁷ Yalñej tas c'apaquil ma tz'uum b'aj ix och yñatil jun vinac chi', yovalil sjuc'jieli, mañ vach'oc tz'ajcani, icha yalan ley masanto sq'uic'b'iemi.

¹⁸ Tato a junoc viñ vinac yed' junoc ix ix ay tas sc'ulej, yovalil sb'iquel sb'a eb', palta mañ vach'oc tz'ajcan eb', icha yalan ley masanto sq'uic'b'iemi.

A tas tz'aj eb' ix ix ay tas tz'el d'ay

¹⁹ Tato a junoc ix ix ayoch d'a stiempoal sb'islab' uj, mañ vach'oclaj yaj ix d'a uqueoc c'ual.

Yalñej mach syaman ix, mañ vach'oc tz'ajcani, icha yalan ley masanto sq'uic'b'iemi.

²⁰ Yalñej tas vaynub'al b'aj tz'ec' jichan ix ayic ayoch ix d'a stiempoal chi', ma yalñej tas c'ojnub'al b'aj tz'em c'ojan ix, mañ vach'oclaj tz'ajcani.

²¹⁻²³ Yalñej mach syaman b'aj ix ec' jichan ix chi', ma syaman junoc tas b'aj tz'em c'ojan ix, mañ vach'oclaj tz'ajcani. Yovalil sjuq'uel spichul, sb'icanel sb'a, palta mañ vach'oc tz'ajcani masanto sq'uic'b'iemi.

²⁴ Tato ay junoc viñ vinac svay yed' ix, sb'oñchaj viñ yuj tas tz'el chi' d'a ix, mañ vach'oclaj tz'ajcan viñ d'a uque' c'ual, añejtona' mañ vach'oc tz'ajcan vaynub' b'aj svay viñ vinac chi'.

²⁵ Tato ay junoc ix ix tz'ilan uj d'a mañ stiempoaloc, mato te nivan tiempo syac' ix yilani, a jun ix chi' mañ vach'oc tz'ajcan ix ayic ayto tas tz'el chi' d'a ix, icha val to aytooch ix d'a yilan uj.

²⁶ Yalñej tas vaynub'al b'aj svay ix, ma c'ojnub' b'aj tz'em c'ojan ix ayic ayto tas tz'el chi' d'a ix, mañ vach'oc tz'ajcan juntzañ chi', ichato ayoch ix d'a sb'islab' uj chi'.

²⁷ Yalñej mach syaman juntzañ tastac chi', mañ vach'oclaj tz'ajcani, yovalil sjuq'uel spichul, sb'icanpaxel sb'a, palta mañ vach'oc tz'ajcani masanto sq'uic'b'iemi.

²⁸ Ayic svanaj yilan uj ix chi', uque' c'ual stañvej ix, slajvi chi' sb'oxican ix, icha yalan ley. ²⁹ Axo d'a svajxaquil c'ual, syic'ancot chavañoc noc' paramuch ix yalñej tas

macañil, syic'ancot ix d'a junoc viñ sacerdote, d'a stielxo scajnub' b'aj sch'ox sb'a Jehová. ³⁰ Jun noc' syac' viñ sacerdote chi' silab'il yuj yac'ji tup smul ix, axo junxo noc' sñusjitz'a noc'. Icha chi' tz'aj yac'anoch jun silab' chi' viñ sacerdote chi' d'a yichañ Jehová yic tz'ac'ji tup smul ix, yuj tas ix el d'ay. ³¹ Icha chi' tz'aj co sacb'itan co b'a a oñ israel oñ tic d'a tas tzoñ ic'ani, yic max quixtejel scajnub' Jehová ayec' d'a co cal tic, tato maay tzoñ chami, xchi viñaj Moisés chi'.

³² Aton juntzañ checnab'il tic d'a eb' vinac ay tas tz'el d'ay, ma toñej tz'el yíñatil, yuj chi' mañ vach'oc tz'ajcan yuuj ³³ yed' d'a eb' ix ix ayoch d'a sb'islab' uj. A juntzañ checnab'il tic, yovalil sc'anab'ajaj yuj eb' ay syaelal icha chi', vinac, ma ix. Tz'ochpax jun ley chi' d'a yib'añ junoc vinac svay yed' ix ix to mañ vach'oc yaji, icha yalan ley.

16

A sc'ual yic tz'ac'ji tup mul

¹ Ix lolon Jehová d'a viñaj Moisés ayic ix lajvi scham chavañ eb' yuninal viñaj Aarón, yujto ix scomon nitzejb'at sb'a eb' d'a slac'anil Jehová, ² ix yalan d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

Al d'a viñ uc'tac aj Aarón to max comon och viñ d'a yol in cajnub' d'a jun lugar Vicñej Yaji, aton jun lugar ay d'a spaticoch c'apac cortina. Max yal-laj scomon c'och viñ b'aj ay smacul b'aj tz'ac'ji tup mul, aton smacul te' scaxail in trato, yic max cham viñ, yujto a in ol in ch'ox in b'a d'a scal asun d'a yib'añ smacul scaxail in trato chi'. ³ Ayic tz'och viñaj Aarón d'a yol jun lugar chi', yovalil syic'cot junoc noc' quelem vacax viñ yic tz'och silab'oc yuj smul yed' junoc noc' ch'ac calnel sñusjitz'a smasanil. ⁴ Syac'och spichul viñ nab'a lino, aton spichul viñ jucan, yol svex viñ, c'apac stzec'ul snañal viñ yed' sb'ac'ul sjolom viñ.

A juntzañ pichul chi' te nivan yelc'ochi, yuj chi' b'ab'el sb'iquel sb'a viñ ichato chi' syac'anoch viñ.

⁵ Axo eb' eyetisraelal syic'cot chavañoc noc' mam chiva eb' yic tz'ac'ji noc' silab'il yuj smul eb', syic'paxcot junoc noc' ch'ac calnel eb' yic siusjitz'aoc. ⁶ Syic'ancot noc' quelem vacax chi' viñaj Aarón chi' yic tz'och noc' silab'oc yuj smul. A jun noc' chi' yic noc' viñ, yuj yac'ji tup smul viñ yed' masanil eb' ayec' d'a yol spat. ⁷ Slajvi chi' syic'anpaxcot chavañ noc' mam chiva chi' viñ d'a yichañ in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a. ⁸ Syac'anoch suerte viñ d'a yib'añ noc' chiva chi' schavañil: Jun noc' tz'ac'ji silab'oc d'ayin, axo junxo noc', tz'ac'chajcanoch mul d'a yib'añ noc', spechchajcanb'at noc' d'a tz'inan luum. ⁹ A noc' tz'em suerte d'a yib'añ to vico', syic'cot noc' viñaj Aarón chi' silab'oc yic stupcanel smul eb' israel. ¹⁰ Axo junxo noc' chiva chi', d'a spitzanil noc' tz'och d'a vichañ, tz'ac'jicanoch mul d'a yib'añ noc', tz'actajcanb'at noc' d'a tz'inan luum syic'ancanb'at smul eb' israel chi' noc'.

¹¹ Ayic listaxo yaj juntzañ tic smasanil, smilancham noc' quelem vacax viñaj Aarón chi', syac'an noc' viñ silab'il yic tz'ac'ji tup smul yed' smul masanil eb' ayec' yed' viñ d'a yol spat. ¹² Slajvi chi', syic'ancot jun chaynub' yic incienso viñ, b'ud'an yed' stzac'aq'uil altar ay d'a vichañ yed' cha b'echañoc incienso suc'uq'ui sjab', syic'anoch viñ d'a yoloch c'apac cortina ayoch d'a snañal in cajnub'. ¹³ Syac'anem incienso chi' viñ d'a yib'añ tzac'ac' d'a vichañ, axo d'a yib'añ smacul b'aj tz'ac'ji tup mul, aton smacul scaxail in trato, tz'och moyan stab'il incienso chi' yic vach' max cham viñ. ¹⁴ Syic'ancot jab'oc schiq'uil noc' quelem vacax chi' viñ, slab'anem yiximal sc'ab' viñ d'a scal chic' chi', stzicanb'at viñ d'a yib'añ smacul caxa chi' b'aj tz'ochc'och viñ chi', uquel stzicoch chic' chi' viñ d'a yichañ smacul chi'. ¹⁵ Slajvi chi', tz'elxita viñ, smilancham

noc' chiva viñ, aton noc' tz'och silab'il yuj smul eb' israel, syic'anoch schiq'uil noc' viñ d'a yoloch c'apac cortina chi', stzicanpaxem schiq'uil noc' chi' viñ d'a yib'añ smacul caxa chi' yed' d'a yichañ, icha syutej schiq'uil noc' quelem vacax viñ d'a sb'ab'elal. ¹⁶ Icha val chi' syutej viñaj Aarón chi' sacb'itan jun lugar Vicñej Yaji yuj yalxoñej tas chucal yed' spitalil eb' israel tic. Icha chi' ol aj sacb'ican masanil in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a, aton jun ayec' eyed'oc d'a scal chucal tze c'ulej.

¹⁷ Malaj junoc mach ayec' d'a yol in cajnub' yacb'an ayoch viñaj Aarón chi' d'a jun lugar Vicñej Yaji yic syac'an silab' viñ yic stup smul yed' smul masanil eb' ayec' yed' viñ d'a yol spat yed' smul eb' choñab' masanil. ¹⁸ Slajvi yelxita viñ, sacb'itan altar viñ ayec' d'a vichañ, aton b'aj siñusjitz'a silab', syic'anelta jab'oc schiq'uil noc' vacax chi' viñ yed' jab'oc yic noc' mam chiva, syac'anoch viñ d'a sch'ac altar ay d'a schiquin schañil. ¹⁹ Stzicanoch uquel schiq'uil noc' noc' chi' viñ yed' yiximal sc'ab' d'a yib'añ altar chi', icha chi' tz'aj sacb'itan altar chi' viñ yuj e mul a ex israel ex tic.

²⁰ Slajvi sacb'ican jun lugar Vicñej Yaji, in cajnub' yed' pax altar yuj viñ, schecan viñ ic'jocot noc' mam chiva pitzan chi'. ²¹ Slajvi chi', syac'anb'at sc'ab' viñ schab'il d'a sjolom noc', tz'och ijan viñ yalanem smul yed' spitalil eb' yetchoñab' d'a yib'añ noc'. Icha chi' tz'aj scan smul eb' d'a yib'añ noc'. Axo jun viñ sic'b'ilxoel b'at ac'ancan noc' d'a tz'inan luum b'aj te najat. ²² Stijancanb'at noc' viñ ta', satcanb'at noc' d'a taquiñ lum chi'. Icha chi' tz'aj yic'jicanb'at smul choñab' Israel yuj noc', aton b'aj mañxalaj anima tz'eq'ui. ²³ Slajvi chi' tz'ochixta viñaj Aarón d'a yol in cajnub' yic sq'uexanel spichul viñ ayochi, c'apac nab'a lino, c'apac ayoch yuj viñ a tz'ochta d'a yol jun lugar to Vicñej Yaji, syac'ancan c'apac viñ ta'. ²⁴ Añeja'

LEVÍTICO 16:25 48 LEVÍTICO 16:34

d'a yol in cajnub' chi' sb'iquel sb'a viñ, syac'anoch spichul viñ syac'taxonoch d'a yopisio. Slajvi chi', sñusantz'a silab' viñ, aton yic viñ yed' silab' yic eb' israel chi' smasanil. Icha chi' tz'aj stupcanel smul viñ yed' yic eb' yetchoñab' chi'. ²⁵ A jantac xepual noc' silab' yuj mul, sñusjipaxtz'a d'a yib'añ altar. ²⁶ Axo viñ b'at ac'ancan noc' mam chiva d'a taquiñ lum chi', ayic sjax viñ, sjuq'uel spichul viñ, sb'icanpaxel sb'a viñ. Ichato chi' syal yochta viñ d'a yol campamento.

²⁷ A noc' quelem vacax yed' noc' mam chiva smiljicham silab'il yuj stupcanel mul, aton noc' tz'ic'jicot schiq'uil d'a yol jun lugar to Vicñej Yaji, tz'ic'jicanb'at snivanil noc' d'a spatiquel campamento. Ata' sñusjitz'a noc' yed' stz'umal yed' masanil snivanil. ²⁸ A viñ sñusantz'a noc' chi', yovalil sjuq'uel spichul viñ, sb'icanpaxel sb'a viñ, ichato chi' syal yochta viñ d'a yol campamento.

²⁹ A jun tic ley tz'ajcan d'a e cal d'a masanil tiempo ex israel ex, ma eb' ch'oc choñab'il ayec' d'a e cal. A d'a slajuñil c'ual d'a yuquil uj, tzex och d'a tzec'ojc'olal, malaj mach smunlaj d'a jun c'ual chi', ³⁰ yujto a jun c'ual chi', sc'ual yac'ji silab' yuj e mul yic vach' stupcanel e mul d'a vichañ. ³¹ A jun c'ual chi', sc'ual ic'oj ip tz'ajcani yed' tzec'ojc'olal, ley tz'ajcan d'a e cal d'a masanil tiempo. ³² A yuj chi' a ol cham viñ sat sacerdote, axo junoc eb' yuninal viñ tz'ochcan sq'uexuloc. Tz'ac'chajq'ue aceite d'a sjolom, tz'ac'jipax silab' yuj yochcan yopisio, syac'anoch spichul te nivan yelc'ochi. ³³ A tz'ac'an silab' yic sacb'itan jun lugar to Vicñej Yaji, in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a yed' altar. Syac'anpax silab' yic stup smul eb' sacerdote yed' ex israel ex tic. ³⁴ A jun tic ley tz'ajcan d'a e cal d'a masanil tiempo. Junel tz'ac'ji silab' tic d'a yol junjun ab'il yic slajviel e mul a ex choñab' israel ex tic, xchi Jehová.

Icha val ix aj yalan Jehová, icha chi' ix yutej viñaj Moisés chi' yalani.

17

Junřej lugar b'aj syal yac'ji silab' d'a Dios

¹ Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

² Al d'a viñaj Aarón yed' d'a eb' yuninal yed' d'a masanil eb' etchoñab' to in checnab'il juntzañxo tic:

³ Yalřej mach smilancham junoc noc' vacax, junoc noc' calnel, ma junoc noc' chiva silab'oc d'a spatiquel campamento, ma d'a yool, ⁴ palta max yic'cotlaj noc' d'a stielxo in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a, yovalil mañxa yalan yic' d'a e cal. A jun chi' scotcan d'a yib'añ, yujto toñej stob'canem schiq'uil noc' ta'. ⁵ Icha chi' tz'aj valani yic mantzac e comon milej noc' noc' silab'il d'a spatiquel campamento, palta to tzeyic'cot noc' d'a stiel in cajnub', axo junoc viñ sacerdote tz'ac'anoch noc' silab'il yic junc'olal d'a vichañ. ⁶ A viñ sacerdote chi' stzicanoch schiq'uil noc' d'a spatictac altar d'a vichañ, aton d'a stielxo in cajnub', sñustz'a xepual noc' viñ d'a vichañ, suc'uq'ui sjab' svab'i. ⁷ Mañxa b'aq'uiñ tzeyac' junocxo silab' d'a eb' enemigo, aton juntzañ b'aj ochnac ex ejmelal. Yujřej juntzañ chi' ex juviel d'a vichañ. A jun tic ley tz'ajcan d'a e cal d'a masanil tiempo.

⁸ Yalřej mach eb' eyetisraelal, ma ch'oc choñab'il cajanec' d'a e cal, tato syac' junoc silab' stz'ai, ma yalřej tas silab'il, ⁹ palta to max yic'cotlaj d'a stielxo in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a yic tz'ac'ji d'ayin, a jun anima chi', mañxa yalan yic' d'a e cal.

Ay yovalil schiji schiq'uil noc' noc'

¹⁰ Te ay val yoval in c'ol d'a yalřej mach eyetisraelal ma junoc ch'oc choñab'il ayec' d'a e cal schi'an schiq'uil

noc' noc'. A in val ol in och ajc'olal d'ay, ol in satanel d'a e cal. ¹¹ Yujto masanil noc' noc' yed' anima, a yuj schiq'uil pitzan, yuj chi' ix vala' to stob'jioch schiq'uil noc' d'a spatictac altar yic slajvicanel mul. Yujto a d'a schiq'uil noc' chi' ay sq'uinal yuj chi' syal yac'an tup mul chi'.

¹² Yuj chi' sval d'ayex israel ex tic to malaj junoc ex, ma eb' ch'oc choñab'il ayec' cajan d'a e cal syal chi'an schiq'uil noc' noc'. ¹³ Yalñej mach ex ma eb' ch'oc choñab'il ayec' cajan d'a e cal syamchaj junoc noc' noc' yuuj, ma junoc noc' much, aton noc' toxonton schiji, yovalil syic'canel schiq'uil noc', smucancan yed' lum luum. ¹⁴ Yujto a chic' chi' ic'an pitzan noc', yuj chi' sval d'ayex to max yal-laj schiji noc' chib'ej aytooch schiq'uil. Yalñej mach schi'ani, satjiel d'a e cal.

¹⁵ Yalñej mach ex, ma ch'oc choñab'il schi'an noc' chib'ej to toñej schami, mato smiljicham yuj junoc noc' chium noc', yovalil sjuq'uel spichul, sb'icanel sb'a, palta mañ vach'oc tz'ajcani masanto sq'uic'b'iemi. ¹⁶ Palta tato max sjuq'uel spichul, mato max sb'iquel sb'a, scanñej smul chi' d'a yib'añ, xa chi, xchi Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

18

A juntzañ ic'lajb'ail ay yovalil

¹ Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

² Al juntzañ checnab'il tic smasanil d'a eb' etisraelal:

A in Jehová e Diosal in. ³ Mañ e b'eyb'alej sb'eyb'al eb' aj Egipto, aton jun choñab' b'aj ec'nac ex cajan.

Mañ e b'eyb'alejpax sb'eyb'al eb' aj Canaán, aton b'aj van ex vic'anb'ati.

⁴ C'anab'ajejec in checnab'il, tze c'anab'ajan e b'eyb'alan in c'ayb'ub'al. A in ton Jehová e Diosal in svala'.

⁵ B'eyb'alejec in checnab'il yed' in c'ayb'ub'al. A mach ol c'anab'ajanoc, ol schańej sq'uinal yuuj. A in ton Jehová in svala'.

⁶ Malajocab' junoc viń vinac smulan yed' junoc ix ix to ayto yuj sb'a yed'oc. A inton Jehová in svala'.

⁷ Malajocab' junoc mach syac' q'uixvelal smam, smulan yed' snun, yelxo val te chuc yujto snun ton val.

⁸ Malajocab' junoc viń vinac smulan yed' ix yetb'eyum smam yic max yac' q'uixvelal smam chi'.

⁹ Malajocab' junoc viń vinac smulan yed' yanab': Yanab' yuj smam, ma yuj snun, vach'chom d'a yol spat aljinac ix, mato ch'oc b'aj aljinac, mań smojoc smulan yed' ix.

¹⁰ Malajocab' junoc viń vinac syac' q'uixvelal sb'a smulan yed' ix yixchiquin, yixchiquin yuj yuninal, ma yuj yisil. Max yal-laj smulan yed'oc.

¹¹ Malajocab' junoc viń vinac smulan yed' ix yune' ix yisil smam, yisil val smam chi', schab'il yanab' yaj ix, max yal-laj smulan yed' ix.

¹² Malajocab' junoc viń vinac smulan yed' ix yanab' smam, yujto a' och smam chi' yed' ix.

¹³ Malajocab' junoc viń vinac smulan yed' ix snulej ix snun, yujto a' och ix snun viń chi' yed' ix.

¹⁴ Malajocab' junoc viń vinac syac' q'uixvelal yuc'tac smam smulan yed' ix yetb'eyum viń, yujto ichato ayto yuj sb'a yed' ix.

¹⁵ Malajocab' junoc viń vinac smulan yed' ix yalib', yujto yetb'eyum ix viń yuninal viń, max yal-laj smulan viń yed' ix.

¹⁶ Malajocab' junoc viń vinac syac' q'uixvelal yuc'tac yuj smulan yed' ix yetb'eyum viń yuc'tac chi'.

¹⁷ Tato ay junoc viń vinac tz'ic'an junoc ix ix, max yal-laj smulan viń yed' ix yune' ix, to schab'il yisil yaj ix. Max yalpaxlaj smulan viń yed' ix yixchiquin ix, yixchiquin yuj

junoc viñ yune' ix, ma yuj junoc ix yune' ix. Yelxo val te chuc icha chi', yujto yicñej ix yaj eb' chi'.

¹⁸ Malajocab' junoc viñ vinac syic'q'ue snulej yetb'eyum, max yal-laj yic'ani yacb'an pitzanto ix yetb'eyum chi', yic vach' max och ajc'olal d'a scal eb' ix. ¹⁹ Malajocab' junoc viñ vinac ay tas sc'ulej yed' junoc ix ix ayic ayoch ix d'a stiempoal yic sb'isan uj.

²⁰ Malajocab' junoc viñ vinac smulan yed' ix yetb'eyum junocxo vinac, mañ vach'oc scan eb' d'a yichañ ley.

²¹ Malajocab' junoc viñ vinac sñusantz'a junoc yuninal silab'oc d'a jun comon dios scuchan Moloc. Tato sc'ulej icha chi', malaj velc'och d'a yol sat. A in Jehová in sval tic.

²² Malajocab' junoc viñ vinac smulan yed' junoc yetv-inaquil, icha sc'ulej yed' junoc ix ix, a jun chi' te yajb'entac.

²³ Malajocab' junoc viñ vinac smulan yed' noc' noc', malajocab' junoc mach syixtejb'at sb'a d'a icha chi'. Malajocab' pax junoc ix ix smulan yed' junoc noc' noc', yujto yelxo val mañxo smojoc.

²⁴ Malajocab' mach syixtejb'at sb'a yed' juntzañ tic, yujto a d'a smasanil juntzañ tic, syixtejb'at sb'a juntzañ anima ol viq'uel d'a eyichañ tic. ²⁵ Yuj juntzañ chi', mañxo pax vach'oc yaj sluum eb', van vac'an yovalil d'a eb', van vac'an satjocpaxel eb' d'a sluum chi'. ²⁶⁻²⁸ Masanil juntzañ chi', sb'eyb'alej juntzañ anima cajan d'a jun luum chi', ayic manto ex c'och cajan a ex tic. Yuj chi' yelxo val mañ vach'oc yaj jun luum chi' yuj eb'. Palta a ex israel ex tic yed' eb' ch'oc choñab'il ayec' cajan d'a e cal, yovalil tze b'eyb'alej, tze c'anab'ajanpax in checnab'il tic. Mañ e c'ulej masanil juntzañ tastac mañ vach'oc sc'ulej eb' chi', yic vach' max ex satjipax el a ex tic d'a jun luum chi'. ²⁹ A mach sb'eyb'alan juntzañ tastac yajb'entac chi', yovalil satjiel d'a e cal. ³⁰ Yuj val chi' b'eyb'alejec in

checnab'il, mañ e b'eyb'alej juntzañ b'eyb'al yajb'entac chi', aton juntzañ sb'eyb'alaji ayic manto ex c'ochlaj ta', mañ eyixtejb'at e b'a d'a icha chi'. A in Jehová e Diosal in svala', xchi Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

19

A sleyal vach'ilal yed' tojola

¹ Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

² Al masanil juntzañ lolonel tic d'a eb' etisraelal:

Vach'ñej tzeyutej e b'a, yujto a in Jehová in tic vach' inñej.

³ C'anab'ajejec e mam e nun.

Tze c'anab'ajej sleyal juntzañ sc'ual ic'oj ip to vic yaji. A in ton Jehová e Diosal in svala'.

⁴ Mañ eyac'och e pensar d'a juntzañ yechel comon dios, mañ e b'opaxq'ue q'uen q'ueen e diosaloc. A in ton Jehová e Diosal in svala'.

⁵ Ayic tzeyac'an silab' yic e junc'olal ved'oc, tze c'anab'ajej val icha sleyal, yuj chi' ol in cha d'ayex. ⁶ A noc' schib'ejal noc' tzeyac' silab'il chi', tze chi noc' d'a sc'ual chi' yed' d'a junxo c'u. Tato ayto noc' scan d'a schab'jial, siuschajtz'a noc'. ⁷ Tato tzato e chi noc' d'a schab'jial chi', chucxo d'a yol in sat, maxtzac in chalaj silab' chi' d'ayex.

⁸ A mach schi'an noc' d'a schab'jial chi', max tuplaj smul chi' d'a yib'añ, yujto comon ix yutej tastac to vic yaji. A jun mach chi', mañxalaj yalan yic d'a e cal.

⁹ Ayic tze molanq'ue sat tas tzeyavej d'a e luum, mañ pilanoc tzeyutej e molanq'ue d'a stitac, mañ ex ec' d'añañ e sic'anq'ue ixim jolom trigo scan eyuuj. ¹⁰ Ayic tze molan sat te' uva, mañ ex meltzaj e say eyil d'a schaelal, mañ e sic'q'ue sat sc'ajb'anemi. A juntzañ chi' canocab'i, yicxo eb' meb'a' yed' eb' ch'oc choñab'il yaji. A in ton Jehová e Diosal in svala'.

¹¹ Mañ ex elc'anoc, mañ eyal esal lolonel, mañ eyac' musansatil eb' eyetanimail.

¹² Mañ e loc in b'i d'a es. Tato icha chi' tze c'ulej ichato malaj velc'och d'ayex. A in ton Jehová in svala'.

¹³ Mañ comonoc tzeyixtej eb' eyetanimail, mañ e toq'uec' tastac ay d'a eb'. Mañ eyala' to ato q'uic'an tze tup sc'u eb' viñ e munlajvum smunlaj ticnaic.

¹⁴ Mañ e b'aj eb' chacañ, mañ eyaq'uem tas d'a yol sb'e eb' max uji yilani, palta ayocab' velc'och d'a yol e sat. A in ton Jehová in svala'.

¹⁵ Mañ e b'o tas mañ tojoloc ayic tze b'oan yaj junoc lolonel. Mañ eyac'och e b'a yed' eb' meb'a', mañ eyac'paxoch e b'a yed' eb' nivac yelc'ochi. Te tojolñej tzeyutej e b'oanel tas yaj eb'.

¹⁶ Mañ ex alvoc pecal d'a scal eb' eyetchoñab'.

Mañ e nachaañ esal lolonel d'a yib'añ junoc eyetanimail yic smiljichamoc. A in ton Jehová in svala'.

¹⁷ Mocab' chichonoch e c'ol d'a junoc eyetanimail, palta vach' to tze cacha' tzeyac'an srazón yic vach' max cotcan d'a eyib'añ yed'oc.

¹⁸ Mañ e pac e b'a, mocab' chichonñejoch e c'ol d'a eb' eyetchoñab'. Tze xajanej eb' ay d'a spatic schiquin e pat icha tzeyutej e ya ilan e b'a. A in ton Jehová in svala'.

¹⁹ C'anab'ajejec juntzañ in checnab'il tic.

Mañ e cha tajnoc noc' e molb'etzal noc' yed' junocxo noc' noc' ch'oc yiñtilal.

Mañ e som eyiñat tzeyavej d'a e luum.

Mañ eyac'och c'apac pichul soman sch'alil yed' junocxo macañ añ ch'al.

²⁰ Tato ay junoc ix schecab' junoc mach ayxo strato yed' junocxo viñ vinac, palta tato ay junocxo viñ smulan yed' ix, tz'ac'ji yovalil d'a eb' schavañil. Max miljichamlaj eb', yujto mantzac tupji yic tz'el ix d'a libre. ²¹ A viñ

smulan yed' ix chi', yovalil syic'cot junoc noc' ch'ac calnel viñ silab'il yuj smul chi' d'a stielxo in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a. ²² Smiljicham noc', axo junoc viñ sacerdote tz'ac'anoch noc' d'a vichañ, yuj stupchaj smul viñ chi'.

²³ Ayic ol ex c'och d'a lum Canaán, ol eyavan masanil macañil te avb'en te' syac' sat. Oxe' ab'il max eyamlaj junoc sat te' chi' yic tze loani, yujto ay yovalil d'a yol in sat.

²⁴ Axo d'a schañil ab'il, masanil sat te' syac' chi', tzeyac' masanil d'ayin ofrendail yuj eyac'an yuj diosal, yujto vic yaj te' sat chi'. ²⁵ Axo d'a yoil ab'il, eyicxo yaj sat te' chi' yic tze lo'o. Tato ol e c'anab'ajej sleyal tic, yelxo val ol yac' sat te'. A in ton Jehová e Diosal in svala'.

²⁶ Mañ e chi noc' chib'ej to max el schiq'uil.

Mañ eyac'och e b'a e naanel tas tzuji, mañ eyac'paxoch e b'a d'a ajchumal.

²⁷ Mañ setansetanoc tz'aj sjoxjiel xil e jolom, mañ e joxpaxel xil e sat.

²⁸ Mañ eyac' echnaj e b'a yuj cusc'olal yuj junoc chamnac, mañ eyac'och yechel junoc tas d'a e nivanil. ^{19.28} A in ton Jehová in svala'.

²⁹ Mañ eyac' q'uixvelal ix eyisil, tzeyac'anoch ix ajmul ixal d'a stemplo juntzañ comon dios, yic vach' max ixtaxel sb'eyb'al eb' anima, yic max ixtaxpaxel e choñab' yuj ajmulal.

³⁰ Yovalil tze c'anab'ajej sleyal juntzañ sc'ual ic'oj ip to vic yaji. Ayocab' yelc'och in cajnub' d'a yol e sat. A in Jehová in svala'.

³¹ Mañ ex b'at e c'anb'ej e b'a d'a eb' ajchum, ma d'a eb' sc'uman spixan eb' chamnac yalani, yic vach' max eyixtejb'at e b'a. A in Jehová e Diosal in svala'.

19.28 ^{19:28} A jun tic sb'eyb'al eb' aj Canaán yic sch'oxanel scusc'olal eb'.

³² Q'ueañec liñan d'a yichañ eb' ichamtac anima, nivanocab' yelc'och eb' d'a yol e sat. Ayocab'pax velc'och d'a yol e sat. A in ton Jehová in svala'.

³³ Mañ eyixtej junoc anima ch'oc choñab'il ayec' d'a e cal. ³⁴ Xajan tzeyutej eb', ichato eyetchoñab' eb'. Ya'ilejec eb', icha tz'aj eya'ilan e b'a. Tze nacoti to a ex tic najtil ec'nac ex d'a ch'oc choñab'il d'a yol yic Egipto. A in ton Jehová e Diosal in svala'.

³⁵ Mañ eyixtej eb' anima d'a tas tze choño', tz'acanocab' eyechlab' tzeyac'lab'ej, icha e ch'añ ayic tzeyechtán e luum ma juntzañixo echlab' tze c'ana'. ³⁶ A e libra yed' eyalmul tze c'ana', tz'acanocab'i. A in ton Jehová e Diosal in ix ex viq'uelta d'a Egipto, a in svala'.

³⁷ Yuj val chi', yovalil tze c'anab'ajej in b'eyb'al yed' masanil in checnab'il tic. A in ton Jehová in svala', xchi Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

20

A yaelal d'a yib'añ eb' mañ c'anab'ajumoc

¹ Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

² Al masanil juntzañ checnab'il tic d'a eb' etisraelal:

Yalñej mach ex, ma eb' ch'oc choñab'il ayec' cajan d'a e cal tz'ac'an junoc yuninal silab'il d'a comon dios scuchan Moloc, a jun chi' yovalil sjulq'uenajcham yuj eb' yetchoñab'. ³ Scotpax voval d'a jun anima chi', tzin satel d'a scal eb' yetchoñab', yujto ix yixtejb'at in cajnub', ix in spaticaneli, yujto syac' yuninal silab'il d'a jun comon dios chi'. ⁴ Tato a eb' yetchoñab' toñej syilochi, max sjulq'uenejcham jun anima chi' eb', ⁵ a in val ol vac' yovalil d'a jun anima chi', d'a yetb'eyum, d'a yuninal yed' d'a masanil eb' cajan yed' d'a yol spat. Ol in satel eb' d'a scal eb' yetchoñab' yed' eb' syaq'uem sb'a d'a comon dios Moloc chi' yed'oc. ⁶ Tato ay mach sb'at sc'anb'ej sb'a d'a

eb' ajb'aal, ma d'a eb' sc'uman spixan eb' chamnac yalani, sc'anab'ajan tas syal eb' chi', ol vac' yovalil d'a jun anima chi', ol in satel d'a scal yetchoñab'.

⁷ Junelñej tzeyac'och e b'a d'a yol in c'ab', vach'ñej tzeyutej e b'a, yujto a in Jehová in tic, e Diosal in. ⁸ A val in b'eyb'al tze b'eyb'alej, tze c'anab'ajani, yujto a in Jehová in tzex vac'och vicoc.

⁹ Yalñej mach sb'aj smam snun yovalil schami, a val tz'ic'ancot schamel chi' d'a yib'añ.

¹⁰ Tato ay junoc viñ vinac smulan yed' ix yetb'eyum junoc yetanimail, yovalil scham jun vinac chi' yed' jun ix ix chi'.

¹¹ Tato ay junoc viñ vinac smulan yed' ix yetb'eyum smam, syac' q'uixvelal smam chi'. A jun vinac chi' yovalil schami, schampax ix ix chi', a val eb' tz'ic'ancot schamel d'a yib'añ.

¹² Tato ay junoc viñ vinac smulan yed' ix yalib', yovalil scham eb' schavañil, yujto yelxo val te chuc sc'ulej eb'. A val eb' tz'ic'ancot schamel d'a yib'añ.

¹³ Tato ay junoc viñ vinac smulan yed' yetvinaquil, icha sc'ulej yed' junoc ix ix, yovalil scham eb' schavañil. A val eb' tz'ic'ancot schamel d'a yib'añ, yujto yajb'entac tas sc'ulej eb' chi'.

¹⁴ Tato ay junoc viñ vinac tz'ic'an junoc ix ix, syic'anpaxq'ue snun ix ix chi' viñ, te chuc tas sc'ulej eb' chi', yuj chi' a jun viñ vinac chi' yed' chavañ eb' ix ix chi', süusjitz'a eb'. Yuj chi' mañxa b'aj ol b'inaj jun b'eyb'al chi' d'a e cal.

¹⁵ Tato ay junoc viñ vinac smulan yed' junoc noc' noc', a viñ chi' yovalil scham viñ, schampax noc' noc' chi'.

¹⁶ Tato ay pax junoc ix ix smulan yed' junoc noc' noc', a jun ix chi' yovalil scham ix, schampax jun noc' noc' chi'. A val tz'ic'ancot schamel d'a yib'añ.

¹⁷ Tato ay junoc viñ vinac syic' yanab' yetb'eyumoc, yanab' yuj smam ma yanab' yuj snun, a chavañ eb' chi', d'a val yichañ eb' yetchoñab' eb' satjieli, yujto a mach smulan yed' yanab', yelxo val q'uixvelal tas sc'ulej eb' chi', yuj chi' a mach icha chi' sc'ulej, a smul chi' scotcan d'a yib'añ.

¹⁸ Tato ay junoc viñ vinac ay tas sc'ulej yed' junoc ix ix ayic ayoch ix sb'isan uj, malaj yelc'och d'a yol sat viñ tas tz'ic'an ix chi', b'ecanpax sc'ol ix sch'oxanel syaelal chi', yuj chi' mañxaocab' yalan yic eb' schavañil d'a e cal.

¹⁹ Malajocab' junoc viñ vinac smulan yed' yanab' smam, ma yed' snulej snun, yujto syac' sq'uixvelal viñ mach ayto yuj sb'a yed'oc. A yuj smul eb' chi' scot d'a yib'añ schavañil.

²⁰ Tato ay junoc viñ vinac smulan yed' ix yetb'eyum viñ yuc'tac smam ma viñ snulej snun, syac' val q'uixvelal jun yicham chi', a yuj smul eb' chi' scot d'a yib'añ schavañil, yuj chi' smiljicham eb', malaj yiñtilal eb' scani.

²¹ Tato ay junoc viñ vinac smulan yed' ix yetb'eyum viñ yuc'tac, syac' q'uixvelal viñ yuc'tac viñ chi', a jun chi' yajb'entac, yuj chi' smiljicham eb', malaj yiñtilal eb' scani.

²² B'eyb'alejec in b'eyb'al, tze c'anab'ajan masanil in checnab'il tic yic vach' mañ ol ex in satel d'a lum lum b'aj ol ex c'och cajan chi'. ²³ Mañ e b'eyb'alej sb'eyb'al eb' anima ol viq'uel d'a eyichañ chi'. A eb' chi', sb'eyb'alej masanil juntzañ chucal tic eb', yuj chi' tzin chaquel eb'. ²⁴ A in val ix vac' in ti' to ol vac' eyiquejcan slum eb' chi' e macb'enoc, lum te yax sat.

A in Jehová e Diosal in, ex in sic'naquetla d'a scal juntzañxo choñab'. ²⁵ Yuj chi' yovalil ay sq'uexañil noc' noc' vach' yed' noc' mañ vach'oc d'a yol e sat yed' d'a scal noc' much vach' yed' noc' mañ vach'oc. Yuj chi' mañ e juel e b'a d'a vichañ yuj e chi'an noc' noc' mañ vach'oc chi', noc' much, noc' sñervi, ma noc' sjachvi d'a sat lum

tic, aton noc' ix vala' to mañ vach'oc. ²⁶ Palta yovalil vach' tzeyutej e b'a d'a vichañ, yujto vach' inñej a in tic. A in Jehová in tic ix ex in siq'ueli, to ch'oc eyel d'a yichañ juntzañxo choñab', yic vach' in choñab' tzex aji.

²⁷ Tato ay junoc viñ vinac ma junoc ix ix d'a e cal sc'uman spixan eb' chamnac yalani, yovalil sjulq'uenajchamoc. A val tz'ic'ancot schamel chi' d'a yib'añ, xchi Jehová, xa chi, xchi d'a viñaj Moisés chi'.

21

A juntzañ checnab'il d'a eb' sacerdote

¹ Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

Al d'a eb' sacerdote, eb' yiñtilal viñaj Aarón, mocab' c'och eb' d'a stz'ey junoc chamnac yic mañ chucoc scan eb' d'a yichañ ley, vach'chom ayto yuj sb'a eb' yed' jun chamnac chi'. ² Añej tato a snun, ma smam, ma junoc yuninal, ma junoc yisil, ma junoc yuc'tac, ³ ma junoc yanab' eb' cob'es ayec' cajan yed'oc, a schami, syal sc'och eb' d'a stz'ey jun chamnac chi'. ⁴ Palta max yal-laj sc'och eb' d'a stz'ey junoc chamnac sc'ab' yoc ix yetb'eyum eb'.

⁵ Mocab' sjoxel xil sjolom eb', mocab' sjoxpaxel xil sti' eb', mocab' yac'pax echnaj snivanil eb' yuj schamel junoc anima. ⁶ Palta vach'ñejocab' syutej sb'a eb' yujto vicñej yaj eb'. Mocab' chucoc in b'inaj yuj eb', yujto a eb' sñusantz'a silab', syac'an ixim pan eb' ofrendail d'ayin, yuj chi' yovalil vach'ñejocab' syutej sb'a eb'.

⁷ Max yalpaxlaj yic'an junoc ix ajmul ix eb', ma junoc ix ix ayxo vinac ix ec' d'ay, ma junoc ix ix spucnac sb'a yed' yetb'eyum, yujto sic'b'ilel eb' yic tz'ochcan vicoc. ⁸ Ch'ococab' yel eb' d'a yol e sat, yujto a eb' tz'ac'anoch ixim pan ofrendail d'a vichañ, yujto a in Jehová in vach' inñej, a in ix in sic'canel eb' yic vach' tz'ajcan eb'.

⁹ Tato ay junoc eb' ix yisil junoc eb' sacerdote chi' tz'och d'a ajmul ixal, syac' q'uixvelal smam ix chi', yovalil sñusjitz'a ix.

¹⁰ A viñ sat sacerdote ix ic'jiq'uechaañ d'a scal eb' yuc'tac ayic ix ac'jiq'ue aceite d'a sjolom, ayic ix ac'chajoch spichul viñ te nivan yelc'ochi, max yal-laj tox-oñej sb'at tzican xil sjolom viñ, max yalpaxlaj sñic'anb'at spichul viñ yuj sch'oxanel scusc'olal. ¹¹ Max yalpaxlaj sc'och viñ b'aj ayec' junoc chamnac, vach'chom smam, ma snun yic max yixtejb'at sb'a viñ. ¹² A yuj schamel eb' chi' max yal-laj yel viñ d'a in cajnub', max yalpaxlaj to syixtejb'at in cajnub' chi' viñ, yujto ix ac'jioch aceite d'a viñ yic sic'chajcaneli, yic tz'ochcan vicoc. A in Jehová in svala'.

¹³ A viñ sat sacerdote, a junoc ix cob'es mantalaj vinac tz'ec' d'ay, a ix syic' viñ. ¹⁴ Max yal-laj yic'lan sb'a viñ yed' junoc ix chamnacxo yetb'eyum, ma yed' junoc ix spucnac sb'a yed' yetb'eyum, ma yed' junoc ix ayxo vinac tz'ec' d'ay, ma yed' junoc ix ajmul ix. Palta yovalil a junoc ix cob'es ix syic' viñ, junoc ix yetchoñab' viñ, ¹⁵ yic mañ malajoc tz'aj yelc'och eb' yuninal viñ d'a scal eb' yetchoñab', yujto a in Jehová in ix in sic'canel viñ, xchi Jehová, d'a viñaj Moisés chi'.

¹⁶ Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

¹⁷ Al d'a viñaj Aarón: Ticnaic yed' d'a masanil tiempo, malaj junoc eb' yiñtilal viñ ay palta d'a snivanil ol yal yac'an yofrenda eb' yetchoñab' d'ayin. ¹⁸⁻²⁰ Yuj chi' yel val malaj junoc ay spaltail snivanil chi' ol yal yoch d'a jun opisio chi': Aton eb' max yal yilani, eb' tz'em sb'eyi, eb' palta sñi' ma schiquin, eb' q'uichajnac xub' ma sc'ab', eb' ñojanemi sb'eyi, eb' tzapan steel yujto nenetac yoc eb' yed' sc'ab', eb' ayoch yaax d'a yol sat, eb' aycan sjech'al junoc yab'il d'ay, eb' ay yaxc'a d'a snivanil yed'

eb' mac'b'ilpoj šiolob' sq'ueen. ²¹ Malaj junoc eb' yiñtilal viñaj Aarón chi' ay palta d'a snivanil syal yoch d'a vichañ yed' silab' to šiusjitz'aoc. Tato ay palta d'a snivanil chi', max yal-laj yac'an ofrenda d'ayin. ²² Syal svaan juntzañ ofrenda chi' eb' yed' masanil juntzañ tastac to vic yaji, ²³ palta max yal-laj yoch eb' d'a in cajnub', ma sc'och eb' d'a stz'ey altar, yic max yixtejb'at in cajnub' chi' eb', yujto a in Jehová in, vic yaj juntzañ tastac chi', xchi Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

²⁴ Yuj chi' masanil juntzañ tic ix yal viñaj Moisés d'a viñaj Aarón yed' d'a eb' yuninal viñ yed' d'a masanil eb' yetisraelal.

22

Eb' max yal-laj svaan ofrenda tz'ac'ji d'a Jehová

¹ Ix lolonxi Jehová d'a viñaj Moisés chi', ix yalani:

² Al d'a viñaj Aarón yed' d'a eb' yiñtilal to sya'ilej val sb'a eb' yed' ofrenda syac' eb' eyetisraelal d'ayin, yic mañ chucoc tz'aj in b'inaj yuj eb'. A in val Jehová in svala'.

³ Al d'a eb' to a ticnaic yed' d'a masanil tiempo, yal-ñej mach junoc yiñtilal eb' tz'ic'ancot juntzañ silab' d'a vichañ, aton juntzañ syac' eb' eyetisraelal d'ayin, tato mañ vach'oc yaj jun tz'ic'ancot jun silab' chi' icha yalan ley, yovalil tz'ic'juel d'a yopisio d'a vichañ. A in val Jehová in svala'.

⁴ Malaj pax junoc yiñtilal viñaj Aarón chi' syal svaan tastac to vic yaji tato ay lepra d'ay, ma ay tas tz'el d'a svinaquil, palta ato yic vach'xo yaji icha yalan ley, ichato chi' syal svaani.

Tato syam junoc tas to mañ vach'oc, junoc chamnac, ma junoc vinac tz'el yiñatil, mañ vach'oc tz'ajcani. ⁵ Mañ vach'oc tz'ajcani tato syam junoc noc' noc' mañ vach'oc d'a yichañ ley, ma syam junoc anima mañ vach'oc pax yaj

yuj yalñej tasi. ⁶ Tato mañ vach'oc yaji, max yal-laj svaan junoc tas to vic yaji, masanto sb'iquel sb'a. ⁷ Ato yic tz'em c'u, vach'xo yaji. Ichato chi' tzaxo yal svaan masanil tas to vic yaji yujto yictaxon yaji. ⁸ A eb' yiñtilal viñaj Aarón chi' max yal-laj schi'an schib'ejal junoc noc' noc' eb', aton noc' toñej schami, ma noc' scham yuj noc' caltacte'al noc', yic mañ chucoc scan eb'. A in Jehová in svala'.

⁹ Al d'a eb' to sc'anab'ajej in checnab'il eb', yic max och smul eb', yic max champax eb'. Tato malaj yelc'och in checnab'il chi' d'a yol sat eb', scot juntzañ tic d'a yib'añ eb', yujto a in Jehová in ix in sic'canel eb'.

¹⁰ Malaj mach syal svaan tastac to vic yaji tato malaj yuj sb'a yed' eb' viñ sacerdote.

Eb' toñej ayec' posado d'a eb', ma eb' toñej smunlaj d'a eb', max yal-laj svaan eb'.

¹¹ Tato ay junoc schecab' junoc viñ sacerdote manb'il yuuj, mato ay pax eb' tz'alji d'a yol scuenta viñ, a eb' chi' syal svaan eb' masanil tas to vic yaji.

¹² Tato a ix yisil junoc viñ sacerdote syic' junoc vinac ch'oc yel d'a scal eb' sacerdote, maxtzac yal-laj svaan juntzañ ofrenda chi' ix, aton juntzañ tz'ac'ji d'a eb' viñ sacerdote chi'. ¹³ Palta tato chamnaxo viñ yetb'eyum ix, mato spucnac sb'a ix yed' viñ yetb'eyum chi', malaj pax junoc yune' ix, meltzajnac ix yic scajnaxi ix yed' viñ smam chi', ichataxon ayic cob'esto ix, syal svaan svael viñ smam ix chi'. Axo pax juntzañxo eb' mañ yiñtiloc eb' sacerdote, max yal-laj svaan eb'.

¹⁴ Tato ay junoc mach comonñej schi'an noc' chib'ej to vic yaji, tato mañ yojtacoc to vic yaji, yovalil syac' sq'uexul d'a jun viñ sacerdote chi', syac'an jab'ocxo d'a yib'añ jun ix yac' sq'uexul chi'. ¹⁵ Palta a eb' viñ sacerdote yovalil mañ comonoc scha' eb' viñ chijoc tastac syac' eb' eyetchoñab' d'ayin. ¹⁶ Tato ay junoc mach comonñej

schi'an noc' chib'ej vic yaj chi', mañ toñejoc syiloch viñ sacerdote chi', palta yovalil a jun ix chi'an noc' chi', syac' noc' silab' yic spacoc jun smul chi', yujto a in Jehová in ix in sic'canel juntzañ noc' chib'ej chi' vicoc, xchi d'a viñ.

Sleyal yuj noc' noc' tz'ac'ji silab'il

¹⁷ Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi':

¹⁸ Al d'a viñaj Aarón yed' d'a eb' yuninal yed' d'a masanil eb' eyetisraelal masanil juntzañ tic: Tato ay ex, ma eb' ch'oc choñab'il ayec' cajan d'a e cal, tzeyac' junoc noc' noc' yic süusjitz'a silab'il d'ayin, vach'chom yuj b'aj ix eyac' e ti' eyac'ani, mato toñej tz'el d'a e c'ol eyac'ani, ¹⁹ yovalil a junoc noc' smam malaj jab'oc spaltail tzeyac'a' yic vach' tzin cha jun silab' chi'. A junoc noc' toro, ma junoc noc' ch'ac calnel, ma junoc noc' mam chiva tzeyac'a', ²⁰ palta mañoc junoc noc' ayoch syab'il. Tato ya'ay noc', max in chalaj noc'.

²¹ Yalñej mach ex tzeyac' junoc silab' yic junc'olal d'ayin, vach'chom yuj b'aj ix eyac' e ti' eyac'ani, ma toñej tz'el d'a e c'ol eyac'ani, yovalil a junoc noc' vacax, ma junoc noc' calnel, ma junoc noc' chiva, malaj spaltail tzeyac'a', yic vach' tzin cha d'ayex. ²² Mañ eyac' junoc noc' noc' penaay d'ayin, icha noc' malaj yol sat, noc' lajvinac, noc' q'uiich, noc' elnac junoc macañ snivanil, ma ay syaxc'ail, ma junoc yab'il d'ay. A juntzañ noc' icha chi', max yal-laj süusjitz'a noc' d'a valtar. ²³ A mach ex tz'el d'a e c'ol eyac'an junoc noc' silab' d'ayin, a junoc noc' vacax, ma junoc noc' calnel syal eyac'ani, vach'chom mañ lajanoc steel yoc noc'. Palta tato a junoc silab' ix eyac' e ti' eyac'ani, max in chalaj noc' icha chi' yaji. ²⁴ A junoc noc' lajvinac sq'ueen, ma pojnac, ma ic'b'ilel sq'ueen noc' chi', max yal-laj eyac'an noc' silab'il d'ayin. Mañ e b'eyb'alej eyac'an juntzañ noc' chi' silab'il d'ayin. ²⁵ Mañ e cha

juntzañ noc' noc' icha chi' d'a eb' ch'oc choñab'il yic tz'och silab'il d'ayin, yujto mañ tz'acanoc yaj noc', max in chapaxlaj noc', xchi d'a viñ.

²⁶ Ix yalanxi Jehová chi' d'a viñ:

²⁷ Ayic tz'alji junoc noc' yune' vacax, ma junoc noc' yune' calnel, ma junoc noc' yune' chiva, uque' c'ual yovalil scan noc' yed' snun, axo d'a svajxaquil c'ual, tzaxo yal süusjitz'a noc' silab'il d'a vichañ.

²⁸ Max yal-laj junñej c'ual tz'aj smiljicham junoc noc' snun yed' noc' yune'.

²⁹ Tato tz'ac'ji junoc silab' d'ayin yuj ac'oj yuj diosal, ujobab' icha d'a sleyal yic vach' tzin cha'a. ³⁰ Añejtona', tze chib'at noc' d'a jun c'ual chi', max yal-laj scan noc' d'a junocxo c'u. A in Jehová in svala'.

³¹ B'eyb'alejec in checnab'il, tze c'anab'ajanpaxi. A in Jehová in svala'.

³² Mocab' chucoc tz'aj in b'inaj eyuuj, palta to tzin eyic'chaañ, yujto a in val ix ex in sic'caneli, ³³ ix ex vic'anelta d'a Egipto yic tzin och e Diosaloc. A in Jehová in svala', xchi d'a viñ.

23

Juntzañ q'uiñ yic Jehová

(Nm 28.16-25)

¹ Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi': ² Al d'a eb' etisraelal to a in sval icha tic:

A juntzañ q'uiñ tic, valnaccani to vicñej yaji, aton yic tze molb'an e b'a yic tzin eyic'ancharañ.

A Sc'ual ic'oj ip

³ Vaque' c'ual tzex munlaji, axo d'a yuquil c'ual mañxa junoc tas tze c'ulej. Tzeyic' eyip, tze molb'an e b'a eyoch ejmelal d'ayin yalñej b'aj ayex eq'ui. Aton jun c'ual ic'oj ip chi' vicñej yaji.

*Q'uiñ snacot eb' israel 'R'ayic yelnaccot eb' d'a Egipto
(Nm 28.16-25; Dt 16.1-8)*

⁴ Aton juntzañ q'uiñ tic nivan yelc'ochi yuj in eyic'ancharañ ayic tze molb'an e b'a eyoch ejmelal d'a sc'ual valnaccani.

⁵ A q'uiñ yic tze naancoti ayic ex vic'anelta d'a Egipto, tz'el yich d'a yemc'ualil d'a 14 yoch b'ab'el uj. Aton jun q'uiñ chi' tzeyac'ochi yic tzin eyic'ancharañ.

⁶ Axo d'a 15 yoch jun uj chi', tzeyac'anpaxoch q'uiñ yic ixim pan malaj yich yuj in eyic'ancharañ. Uque' c'ual añej ixim pan malaj yich tze va'a. ⁷ A val d'a sb'ab'el c'ual chi', tze molb'anoch e b'a ejmelal d'a vichañ. Malaj junoc macañ munlajel tze b'o d'a jun chi'. ⁸ A d'a uque' c'ual chi', tze ñusñejtz'a silab' d'ayin. A d'a yuquil c'ual tze molb'anoch e b'a ejmelal d'ayin. Malaj junoc macañ munlajel tze b'o'o, xchi Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

*Q'uiñ yic b'ab'el sat tas tz'avchaji
(Nm 28.26-31)*

⁹ Ix yalanpax Jehová d'a viñaj Moisés chi':

¹⁰ Al d'a eb' etisraelal icha tic: Ayic ayexxo ec' d'a sat lum luum ol vac' chi' d'ayex, ayic ol e chaanel yich e jochan ixim e trigo, a jun b'ab'el manoja tze joch chi', tzeyic'cot d'a eb' viñ sacerdote. ¹¹ Axo d'a junxo c'u ayic slajvicanec' sc'ual ic'oj ip, syac'an eb' sacerdote chi' ofrendail tas tzeyac' chi', sb'achanochta eb' d'a vichañ, yic vach' tzin cha d'ayex. ¹² A d'a sc'ual tzeyac' ixim e trigo chi' ofrendail d'ayin, ata' tze ñuspaxtz'a junoc noc' calnel silab'il d'a vichañ, noc' jun ab'il sq'uinal, mocab'a jab'oc spaltail noc'. ¹³ Tzeyic'anpaxcot lajuñeoc libra ixim harina te vach' calab'il yed' aceite, yic stz'a ofrendail to suc'uq'ui sjab' svab'i. Tzeyac'anpax junoc litro vino ofrendail, secjiem d'a yib'añ juntzañ ofrenda chi'. ¹⁴ A ixim ac' trigo sjochchaj chi', max yal-laj e vaan ixim d'a

panil. Max yalpaxlaj e b'olan ixim e c'uxu', ma eyax c'uxani, masanto d'a jun sc'ual a tzeyac'an ixim b'ab'el manoja ofrendail d'ayin e Diosal in. A jun tic ley tz'ajcan d'ayex d'a masanil tiempo yalñej b'aj ayex eq'ui.

¹⁵ Axo d'a junxo c'u ayic toxo ix lajvicanec' sc'ual ic'oj ip, ayic tzeyic'ancot jun manoja ixim trigo ofrendail, aton d'a jun c'u chi' tze b'is uque' semana. ¹⁶ Axo d'a junxo c'u, ma d'a 50 c'ual yic toxo ix tz'acvi uque' c'ual ic'oj ip chi', ata' tzeyac'pax junocxo ofrenda d'a ixim trigo chi' d'ayin. ¹⁷ Tzeyic'cot chab'oc ixim pan ofrendail ichataxon ixim eyic tze va'a. Vajxaque' libra ixim harina te vach' tz'och d'a junjun ixim, ayocab' b'at yich d'a scal ixim. A ixim pan chi' sb'achjioch ixim d'a vichañ ofrendail d'a ixim b'ab'el tz'eluli yalñej b'aj cajan ex eq'ui. ¹⁸ Yed' ixim pan chi', syac' ucvañoc noc' quelemtac calnel eb' eyetchoñab', jun ab'il sq'uinal junjun noc' yed' jun noc' quelem vacax yed' pax chavañoc noc' ch'ac calnel. Malajocab' jab'oc spaltail juntzañ noc' noc' chi'. A noc' chi' sñusjitz'a smasanil d'ayin Jehová in tic, junñej tz'aj stz'a yed' ixim eyofrenda trigo yed' pax ofrenda d'a vino. A jun ofrenda stz'a chi' suc'uq'ui sjab' svab'i.

¹⁹ Tzeyac'angepax junoc noc' mam chiva silab'il yuj stupcanel e mul. Tzeyac'angepax chavañoc noc' calnel junjun ab'il sq'uinal ofrendail yuj e ch'oxanel e junc'olal ved'oc. ²⁰ A viñ sacerdote sb'achanoch chavañ noc' calnel d'a vichañ a in Jehová in tic yed' ixim pan ix b'o d'a ixim trigo ix b'ab'laj jochchaji, a jun ofrenda chi' vic yaji, scan d'a viñ sacerdote chi'.

²¹ A d'a sc'ual jun q'uiñ chi' malaj junoc macañ munlajel syal e b'oani. Tze molb'anoch e b'a eyoch ejmelal d'ayin. A jun tic ley tz'ajcan d'a e cal yed' d'a scal eyiñtilal d'a masanil tiempo yalñej b'ajtil ayex eq'ui.

²² Ayic sc'och stiempoal e jochan ixim e trigo, mañ e sic'q'ue ixim scan d'a scal yoc yed' ixim ay d'a stitac, yujto a juntzañ chi' yic eb' meb'a' yaji yed' eb' ch'oc choñab'il ayec' d'a e cal. A in Jehová e Diosal in svala', xchi d'a viñ.

A q'uiñ yic q'uen trompeta

(Nm 29.1-6)

²³ Ix yalanpax Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

²⁴ Al d'a eb' etchoñab' icha tic: A d'a sb'ab'el c'ual yic yuquil uj, tzeyic' eyip, tze molb'anoch e b'a ejmelal d'ayin, spuji q'uen trompeta yic tze naancot in vach'c'olal.

²⁵ Yovalil tze ñustz'a junoc noc' silab' d'ayin. Malaj junoc ex tzex munlaj d'a jun c'u chi', xchi d'a viñ.

A q'uiñ yic tz'ac'ji tup mul

(Nm 29.7-11)

²⁶ Ix yalanpax Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

²⁷ A d'a slajuñil c'ual yoch yuquil uj, aton d'a sc'ual yic tz'ac'jican lajvoc e mul, tze molb'ejoch e b'a ejmelal d'ayin. Tzex ochpax d'a tzec'ojc'olal, tze ñusantz'a ofrenda silab'il d'ayin a in Jehová in tic. ²⁸ Mañ ex munlaj d'a jun c'u chi', yujto a val d'a jun c'u chi' stupcanel e mul d'a vichañ a in Jehová e Diosal in tic. ²⁹ Tato ay junoc mach max c'anab'ajan yoch d'a tzec'ojc'olal d'a jun c'u chi', yovalil satjiel d'a e cal. ³⁰ Añejtona', yalñej mach smunlaj d'a jun c'u chi', tzin sateli.

³¹ Malaj junoc mach smunlaj d'a junoc yalñej tas munlajelal d'a jun c'u chi'. A jun tic ley tz'ajcan d'a e cal yed' d'a scal eb' eyiñtilal d'a masanil tiempo yalñej b'ajtil ayex eq'ui. ³² A jun c'u chi', aton val yic tzeyic'an eyip, yic tzex ochpax d'a tzec'ojc'olal, tz'el yich d'a val sb'aluñil c'ual yoch uj d'a q'uic'b'alil, masanto d'a q'uic'b'alil d'a junxo c'u, xchi d'a viñ.

*A q'uiñ yic chinama**(Nm 29.12-40)*

³³ Ix yalanpax Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

³⁴ Al d'a eb' etchoñab': Ayic 15 yoch yuquil uj, tze chaan uque' c'ual sq'uiñal chinama yuj in eyic'anchaañ. ³⁵ Tze molb'anoch e b'a ejmelal d'a b'ab'el c'u. A d'a jun c'ual chi', malaj junoc mach smunlaji. ³⁶ A d'a uque' c'ual chi', junjun c'u tze ñusantz'a silab' d'ayin, axo d'a svajxaquil c'ual, tze molb'anoch e b'a ejmelal, tze ñusantz'a silab', yujto in q'uiñ yaji, malaj junoc mach smunlaji. ³⁷ (Aton d'a juntzañ q'uiñ tic tzin eyic'chaañ a in Jehová in tic. Tze molb'anoch e b'a ejmelal, tze ñusantz'a silab'. Ay silab' sñusjitz'aoc yed' ofrenda d'a tas svaji. Tz'ac'jipax vino silab'il yed' ofrendail. Junjun macañ juntzañ silab' tic tz'ac'ji, ato a' sc'ual alb'ilcani. ³⁸ Ch'oc yel juntzañ silab' chi' d'a yichañ juntzañ tz'ac'ji d'a sc'ual ic'oj ip valnac. Ch'oc yel juntzañ silab' chi' d'a yichañ silab' tz'ac'jitaxoni. Ch'oc yel pax d'a yichañ e silab' tzeyac' e ti' eyac'ani yed' d'a eyofrenda tz'el d'a e c'ol eyac'an d'ayin a in Jehová in tic.)

³⁹ Axo d'a 15-xo yoch yuquil uj, ayic toxo ix molchaj sat avb'en tz'el d'a sat lum luum, tzeyac'anoch sq'uiñal d'a vichañ d'a uque' c'ual. A b'ab'el c'u, sc'ual ic'oj ip, añejtona' pax d'a yucub'ixial. ⁴⁰ A d'a b'ab'el c'u chi', tzeyic'cot sattac te te' te vach', xiltac apac', sc'ab' te' tac'u ay d'a titac a' yed' sc'ab' juntzañxo te' c'ayum xiil yic tzeyac'anoch q'uiñ yic chinama. Icha val chi' tz'aj eyac'an tzalajb'oc e c'ol d'a uque' c'ual chi' d'a vichañ a in Jehová e Diosal in tic. ⁴¹ D'a yuquil uj d'a junjun ab'il, tzeyac'anoch jun q'uiñ chi' d'a uque' c'ual yuj in eyic'anchaañ. A jun tic ley tz'ajcan d'a e cal yed' d'a scal eb' eyiñtilal d'a masanil tiempo. ⁴² A d'a uque' c'ual chi', e masanil a ex israel ex tic, yovalil tzex cajnaj d'a yoltac chinama, ⁴³ yic

vach' syojtaquejñejel eb' eyiñtilal b'aq'uiñ to a d'a yoltac chinama ix ex cajnaji ayic ix ex vic'anelta d'a Egipto. A in Jehová e Diosal in svala', xchi d'a viñ.

⁴⁴ Icha val chi' ix aj yac'an viñaj Moisés yojtacanel eb' choñab' israel juntzañ nivac q'uiñ tz'ochi yuj yic'jichaañ Jehová.

24

A aceite yic candil d'a scajñub' Dios

(Ex 27.20-21)

¹ Ix yalanpax Jehová d'a viñaj Moisés chi': ² Al d'a eb' etisraelal to syic'cot aceite eb' d'ayach, aton aceite te vach' yic sat te' olivo yic vach' ayñejoch sc'ac'al candil. ³ Axo viñaj Aarón sb'oanoch sc'ac'al, yic vach' ayñejoch sc'ac'al tz'ec' ac'val d'a vichañ b'aj ay in cajñub' b'aj tzin ch'ox in b'a, d'a yichañelta c'apac cortina b'aj ay scaxail in trato. A jun tic ley tz'ajcan d'ayex d'a masanil tiempo. ⁴ Vach' tz'aj sb'ojioch juntzañ candil chi' d'a vichañ d'a yib'añ sb'achñub'al nab'a oro.

A ixim pan ayoch d'a yichañ Jehová

⁵ Tzeyic'cot ixim harina te vach', sb'o lajchaveoc ixim pan, chañe' libra ixim harina tz'och d'a junjun ixim. ⁶ Slajvi chi' tz'ac'chajq'ue ixim d'a sat jun mexa nab'a oro d'a vichañ, cha tzol tz'ajq'ue latz'an ixim, vactac ixim d'a junjun latz'an. ⁷ Tzac'anpaxem incienso te vach' d'a yib'añ junjun latz'an ixim pan chi'. A incienso chi' sñusjitz'a d'a vichañ, yic sch'oxani to vic yaj ixim pan chi'. ⁸ D'a junjun c'ual ic'oj ip tz'ac'jiem ixim pan chi' d'a vichañ, yuj sc'anab'ajan eb' etchoñab' israel in trato eyed'oc d'a masanil tiempo. Yovalil a ixim q'uixin tz'ac'jiemi. ⁹ Axo juntzañ ixim pan tz'ic'jiel chi', yic viñaj Aarón yed' eb' yiñtilal yaj ixim d'a masanil tiempo. A eb'

chi' svaan ixim pan chi' d'a junoc lugar to vic yaji, yujto te nivan yelc'och ixim d'a scal juntzañxo silab' yictaxon eb' sacerdote tz'ic'jiel d'a juntzañ ofrenda sñusjitz'a d'a vichañ, xchi Jehová chi'.

Scham eb' tz'alan chuc d'a sb'i Dios

¹⁰⁻¹¹ Ay jun viñ aljinac d'a scal eb' israel chi', israel snun viñ, axo smam viñ aj Egipto. Selomit sb'i ix snun viñ chi', yisil viñaj Dibri, yiñtilal Dan. A jun viñ chi' ix yac' oval viñ yed' jun viñ mero val israel d'a campamento. A d'a jun oval chi', a viñ yune' ix israel chi' ix och smul viñ yujto ix yal chuc viñ d'a sb'i Jehová, yuj chi' ix ic'jicot viñ d'a yichañ viñaj Moisés. ¹² Ix tañvaj viñ masanto ix yal Jehová tas yovalil tz'utaj viñ. ¹³ Ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

¹⁴ Iq'uequelta viñ chuc ix alan chi' d'a yol campamento, axo masanil eb' ix ab'an tas ix yal viñ chi', yac'ocab'q'ue sc'ab' eb' d'a sjolom viñ, axo masanil eb' choñab' sjulq'uenancham viñ. ¹⁵⁻¹⁶ Al juntzañ tic d'a eb' etisraelal: A mach tz'alan chuc d'a in b'i a in Jehová e Diosal in tic, tz'och smul, yovalil scham yuj smul chi'. Masanil eb' yetchoñab' sjulanchamoc. Vach'chom ch'oc choñab'il, ma eyetchoñab', tato syal chuc d'a in b'i, yovalil tz'och chamel d'a yib'añ.

¹⁷ A mach smac'anham junoc yetanimail, yovalil tz'ochpax chamel d'a yib'añ.

¹⁸ A mach smac'anham noc' smolb'etzel noc' junocxo mach, yovalil añeja' noc' noc' chi' tz'ac'jipax sq'uexuloc.

¹⁹ A mach smac'an junoc yetanimail, tato tz'echnaj yuuj, icha tas syutej chi', icha chi' tz'utajpaxi. ²⁰ Tato sq'uichaj yuuj, yovalil smac'jipax q'uichajoc. Tato tz'elta yol sat yuuj, yovalil tz'elpaxcot yico', tato tz'el ye junoc mach chi' yuuj, yovalil tz'elpax yico'. Icha val tas syutej junoc anima chi', icha pax chi' tz'utajxi.

²¹ A mach smac'ancham noc' smolb'etzal noc' junocxo anima, yovalil syac' sq'uexul noc'. Palta a mach smac'ancham junoc yetanimail, a jun chi' yovalil schami.

²² Añeja' jun ley tic tz'och yopisio d'a eb' ch'oc choñab'il yed' d'a eb' choñab' israel. A in Jehová e Diosal in svala', xchi Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

²³ Icha chi' ix aj yalan juntzañ chi' viñaj Moisés d'a eb' yetisraelal, yuj chi' ix ic'jielta viñ ix alan chuc d'a sb'i Jehová chi' yuj eb' d'a spatiquel campamento. Ata' ix julq'uenajcham viñ. Ix sc'anab'ajej eb' sc'ulan icha val ix aj yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

25

Ab'il yic syic' yip lum luum

¹ Ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi' d'a lum svitzal Sinaí icha tic:

² Al masanil juntzañ tic d'a eb' etisraelal: Ayic ayexxo ec' d'a sat lum luum ol vac' d'ayex chi', yovalil ol yic' yip luum, yic tzin eyic'chaañ a in Jehová in tic. ³ Añej vaque' ab'il tzex munlaj d'a sat e luum, axo d'a vaque' ab'il chi' syal e mesan te' eyuva, tze molan sat. ⁴ Axo d'a yuquil ab'il, yovalil scan lum yic' yip sat yuj in eyic'ancharañ. Malaj jab'oc tas tzeyavej d'a jun ab'il chi', max yal-laj e mesan te' eyuva. ⁵ Max yal-laj e jochan'ue vaan ixim trigo munil sq'uib'i, ayic toxo ix ec' stiempoal jochoj trigo. Max yalpaxlaj e molan sat te' eyuva chi' to maj e mesa', yujto syic' yip lum d'a jun ab'il chi'. ⁶ Masanil tastac sq'uib' d'a sat lum d'a jun ab'il yic syic' yip lum chi', syal e vaani, syalpax svaan eb' anima eyed'oc, aton eb' viñ e checab', eb' ix e checab' yed' eb' smunlaj eyed'oc yed' eb' ch'oc choñab'il ayec' d'a e cal, ⁷ yed' pax noc' e molb'etzal noc' yed' noc' caltacte'al noc' ay d'a jun lugar chi'. Yuj

chi', masanil tas sq'uib' d'a sat lum d'a jun ab'il chi', a' ol e va yed' noc' noc' chi'.

Jun ab'il yic nivan tzalajc'olal

⁸ Uquel sb'ischaj d'a uctac ab'il. A uque' ab'il chi' sb'ischaj d'a uquel, tz'elc'och d'a 49 ab'il. ⁹ Axo d'a slajuñilxo c'ual yoch yuquil uj, aton jun c'u ayic tz'ac'ji tup mul, ata' spuji q'uen trompeta d'a masanil yol e choñab'. ¹⁰ Axo ab'il 50, a yab'ilal yoch q'uiñ yic tz'el masanil tas d'a libre. A d'a jun ab'il chi' tz'alchajel yuj yel anima masanil d'a libre d'a yol e choñab', aton eb' schoñnac sb'a checab'vumal, yic vach' spaxta eb' smasanil d'a scal sc'ab' yoc. Añejtona' eb' schoñnaquel sluum scanxi lum yicoc eb'. ¹¹ Axo jun ab'il 50 chi' eyic yaj a ex tic, yuj eyel d'a libre. A d'a jun ab'il chi', malaj tas tzeyavej, max e jochq'uelaj vaan ixim trigo toñej sq'uib'chaañ d'a ichñej ta'. Mañ e mes te' eyuva, mañ e molpax sat te'. ¹² Nivanocab' yelc'och jun ab'il chi' d'a yol e sat. A tastac munil syac' d'a lum lum chi' tze va'a.

¹³ Ayic sc'och jun ab'il chi', junjun ex tze chaxi e lum e choñnaquel chi'. ¹⁴ Yuj chi', tato ayex tze choño', ma tze man e lum d'a junoc eyetanimail, mañ e na' eyac' ganar d'a spatic jun lum chi' junjun ex. ¹⁵ A mach smanan chi', yovalil stupu', ato syala' jantac tiempoal ix ec'b'at yab'ilal yoch q'uiñ yic tz'el tas d'a libre chi'. Axo mach schoñvaj chi', yovalil scha stojol lum, ato syala' jayeto ab'il ol molchaj sat tas avab'il yic ol jax junxo ab'il yic tz'el tas d'a libre chi'. ¹⁶ Ato syala', tato nivanto yab'ilal ol molchaj sat avb'en chi', icha chi' ol aj stupchaj d'ay. Tato quenxoñej yab'ilal jun, quenxoñej pax stojol lum ol ac'chaj d'ay, yujto a sat avb'en chi' schoñchaji, ato syala' jayeto ab'il smolchaji.

¹⁷ Mañ e comon sayej chajtil tz'aj eyac'an ganar d'a spatic eb' eyetanimail. Palta tze ch'oxeli to ay velc'och d'a yol e sat, yujto a in ton Jehová e Diosal in. ¹⁸ Scham val e c'anab'ajan in checnab'il yed' e b'eyb'alan in b'eyb'al tic. Tato ol e c'anab'ajej, junc'olal ol ex ec' d'a sat lum luum chi'. ¹⁹ Te vach' ol aj sat tas ol eyavej d'a luum. Tzalajc'olal ol ex cajnaj d'a sat luum, ol eyab'lej sat tas ol eyavej chi' masanto ol ex b'ud'joc.

²⁰ Talaj ol eyala': ¿Tasto ol cab'lej d'a yuquil ab'il chi', tato mañ ol oñ avalvoc, tato mañ ol yalpax co molan sat tas avab'il chi'? ta xe chi. ²¹ Mañ eyac' pensar, yujto ol vaquiem in vach'c'olal d'a yib'añ tas tzeyavej d'a svaquil ab'il chi'. Ol ste aq'uej sat, yuj chi' a jun chi' c'ocb'il syab' eyab'lan d'a oxec ab'il, ²² yuj chi' ol eyab'lej sat tas tzeyavej ol e molcan chi', yacb'an tzex avvi d'a svajxaquil ab'il. Olto eyab'lej tas molb'ab'il chi' eyuj yacb'an tz'elul sat tas tzeyavej d'a sb'aluñil ab'il.

²³ A lum luum chi', max yal-laj e choñanel lum d'a junelñej, yujto vic luum. A ex tic toñej paxyalvum eyaj d'a sat luum, majan lum eyaj d'ayin. ²⁴ Tato ay junoc mach schoñel sluum, syal smananxiel slum chi' tato syal yuuj. ²⁵ Tato ay junoc eyetchoñab' slajviel masanil tas ay d'ay, yuj chi' schoñb'at slum d'a junocxo, a junoc te ayto yuj sb'a yed' jun schoñan slum chi' syal smananxiel jun lum chi' b'aj schoñnac chi'.

²⁶ Palta tato ay junoc mach mañxalaj junoc sc'ab' yoc syal smananel sluum chi', tato smolchaj stumin sch'ocoj, syal smananxiel sluum chi'. ²⁷ Añej to snaji, jantacxo stiempoal schoñanel luum, syac'anxi meltzaj jantac q'uen tumin d'a viñ manjinac luum chi', ato syala' jantacto tiempo ayic ol ja jun ab'il yic tz'och q'uiñ yel tastac d'a libre, syic'anxi slum chi'. ²⁸ Palta tato max aj q'uen tumin chi' yuuj yic smananxiel smacb'en chi', a lum sluum chi'

scanñej lum d'a yol sc'ab' jun mach ix manan el chi', masanto sc'och junxo yab'ilal yoch q'uiñ yic tz'el tas d'a libre. Ato ta' librexo luum, syic'anxican lum viñ ix choñan chi'.

²⁹ Tato ay mach schoñan junoc spat d'a yol nivac choñab' ayoch smuroal, syal smananxieli ayic manto el-laj yab'ilal schoñaneli. ³⁰ Palta tato maxto yal-laj smananel jun pat chi' ayic manto c'och jun ab'il chi', a jun pat chi', scanxoñej d'a viñ ix manan chi' d'a junelñej yed' d'a eb' yiñtilal. Maxtzac yal-laj yactajel d'a yab'ilal q'uiñ yic tz'el tas d'a libre. ³¹ A pax te' pat b'aj mañ ayococh smuroal choñab', lajanñej ichoc comon luum. Syal smanjixieli, ma yactajel d'a yab'ilal q'uiñ chi'.

³² Axo eb' levita, syal smananxiel spat eb' d'a yalñej tas tiempoal vach'chom ay d'a yol smuroal schoñab' eb'. ³³ Tato ay junoc levita max yal-laj smananxiel spat d'a yol smac'b'en schoñab', axo yic sjax yab'ilal yoch q'uiñ chi', syal yic'anxican spat chi', yujto a eb' levita chi' añej spat eb' ayoch smac'b'enoc d'a voltac e choñab'. ³⁴ A lum luum b'aj sva scalnel eb' levita d'a spatictac choñab' chi', max yal-laj schoñanel eb', yujto svalab' scalnel eb' yajcan yuj schoñab'.

³⁵ Tato ay junoc eb' eyetchoñab' cajan d'a e lac'anil mañxalaj jab'oc tas ay d'ay, yovalil tzex colvaj d'ay yic vach' ayñejec' d'a e cal, icha tz'aj e colvaj d'a junoc ch'oc choñab'il sb'eyec' d'a e cal. ³⁶ Mañ e c'an yune' e tumin, ma stupil tastac ix eyac' majanil d'a jun eyetchoñab' chi'. Añej to tze ch'oxo' to ay velc'och d'a yol e sat, yic vach' ayñejec' jun eyetchoñab' chi' eyed'oc. ³⁷ Mañ e c'an yune' q'uen tumin tzeyac' majanil d'a jun eyetchoñab' chi', mañ e mac'paxq'ue stojol vael uq'uel tzeyac' sq'uexa'. ³⁸ Yujto a in Jehová e Diosal in svala', a in ix ex viq'uelta d'a Egipto yic svac' lum Canaán d'ayex yic tzin och e Diosaloc.

³⁹ Tato ay junoc eyetchoñab' ayec' eyed'oc, mañxa jab'oc tas ay d'ay, yuj chi' schoñ sb'a d'ayex, mañ eyu-toc icha junoc e checab' ch'oc choñab'il, ⁴⁰ palta ichao-cab' junoc munlajvum tzeyutej, ma icha junoc toñej sb'eyeq'ui. Syal smunlaj eyed'oc masanto sjax yab'ilal yoch q'uiñ yic tz'el tas d'a libre. ⁴¹ Slajvi chi, tzaxo yal yel yed' yuninal d'a yol e pat, spax d'a scal eb' sc'ab' yoc b'aj aytaxon sluum. ⁴² Yujto a ex tic, in checab' eyaji. A in ix ex viq'uelta d'a Egipto, yuj chi' mañ smojoc to tzex choñchajel d'a checab'vumal. ⁴³ Mañ te yajaloc tzeyutej e b'a d'a eb' eyetisraelal schoñ sb'a d'ayex. Añej to ayocab' velc'och d'a yol e sat a in e Diosal in tic.

⁴⁴ Tato e gana tze man e checab', vinac ma ix, syal e manan d'a scal juntzañxo nación d'a e lac'anil. ⁴⁵ Syalpax e manan eb' ch'oc nacional ayec' d'a e cal, ma yuninal eb' ix alji d'a e cal, syal e manan eb' eyicoc d'a junelñej. ⁴⁶ Axo yic tzex chami scan eb' yicoc eb' eyuninal. Syal yoch eb' chi' schecab'oc eb', palta malaj junoc eyetisraelal tic syal eyac'anoch e b'a yajalil d'a yib'añ, yujto eyetchoñab' eb'.

⁴⁷ Tato ay junoc ch'oc choñab'il, ma junoc anima ayec' d'a e cal tic tz'och b'eyumal, axo junoc eyetchoñab' junñej cajan yed'oc tz'och meb'ail, schoñan sb'a d'a jun ch'oc choñab'il ayec' d'a slac'anil chi', ma d'a junocxo ayto yuj sb'a yed' jun ch'oc choñab'il chi', ⁴⁸ syal smananxiel sb'a, mato smanjiel yuj junoc sc'ab' yoc, ⁴⁹ ma yuj junoc to ayto yuj sb'a yed'oc. Tato tzaxo techaj yuj jun, syal smananel sb'a sch'ocojil. ⁵⁰ Syic' scuenta eb' d'a yab'ilal ayic ix schoñanel sb'a chi', masanto sjax yab'ilal q'uiñ yic tz'el tas d'a libre. A stojol tz'ac'ji, ato syala' jantacxo yab'ilal chi'. Icha chi' tz'aj yic'anpax scuenta jantac tumin tz'och d'a spatic smunlajel, icha stojol sc'u eb' munlajvum. ⁵¹ Tato ayto sc'ochxi yab'ilal chi' jun, smananxiel sb'a, syac'an meltzaj jab'ocxo q'uen tumin, ato syala' jantac ix scha'a

ayic ix schoñanel sb'a chi'. ⁵² Palta tato quenxoñej tiempo sc'och yab'ilal yic q'uiñ chi', axoñej jab'xo chi' stupu'. ⁵³ Lajanocab' tz'utaj icha junoc eb' smunlaj d'a yab'ilal d'a junoc patrón, icha pax chi' tz'utaj yuj jun ch'oc choñab'il chi'. Mañ e cha ixtaj jun eyetchoñab' chi' d'a eyichañ.

⁵⁴ Tato max yal smananel sb'a jun, axo yic sc'och yab'ilal q'uiñ chi', ata' tz'actajel yed' eb' yuninal. ⁵⁵ Yujto in checab' eyaj a ex israel ex tic, a in val ix ex viq'uelta d'a Egipto. A in ton Jehová e Diosal in svala', xchi Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

26

Yaxilal d'a eb' sc'anab'ajani

(Dt 7.12-24; 28.1-14)

¹ Ix yalanpax Jehová d'a viñaj Moisés chi' yic syal viñ d'a eb' yetchoñab' icha tic: Mañ e b'o yechel juntzañ comon dios e diosaloc. Mañ e molb'ejq'ue q'uen q'ueen tz'alji macsejal, ma q'uen q'ueen tzeyb'il ayoch juntzañ icha yechel d'ay. Mañ ex em ñojan ejmelal d'ay, yujto a in ton Jehová e Diosal in. ² A sc'ual ic'oj ip ix val d'ayex, nivanocab' yelc'och d'a yol e sat. Nivanocab' pax yelc'och in cajnub' d'a yol e sat, a in val Jehová in svala'.

³ Tato ol e b'eyb'alejñej in c'ayb'ub'al, tze c'anab'ajan in checnab'il, ⁴ ol vac'b'at ñiab' d'a stiempoal, axo yac'an sat te' eyavb'en te' yed' tas avab'il d'a lum luum chi'. ⁵ Vanto e tec'an ixim e trigo, toxo pax ix q'uiñb'i sat eyuva. Vanto e molan sat te' eyuva chi', toxo ix japax stiempo yavchaj trigo junelxo, yuj chi' ol ex vaoc, masanto ol ex b'ud'joc. Ol eyac' val tzalajb'oc e c'ol d'a yol e mach'en. ⁶ Te vach'xoñej ol ex ajec' ta'. Ol ex vay d'a junc'olal, malaj mach ol ex xib'tanoc. Ol ex in col d'a noc' chium noc' yed' d'a oval.

⁷ Ol el lemnaj eb' ayoch ajc'olal d'ayex, yuj eyespada ol cham eb', ol can teljab' eb' d'a eyichañ. ⁸ A d'a ovañoc ex, ol el lemnaj 100-oc eb' ajc'ol chi'. Axo d'a junoc 100 ex, ol el lemnaj 10 miloc eb'. A eb' ajc'ol chi' ol cham eb' d'a eyichañ yuj eyespada. ⁹ Te vach'c'olal ol aj ex vilanochi. Ol vic' val chaañ e b'isul, ol vaq'uelc'och in trato eyed'oc. ¹⁰ Vanto e vaan ixim trigo molb'ilcan eyuj yictax junab'i, ol e b'esancanel ixim yic ol e latz'anpaxoch ixim ac'to chi'. ¹¹ Ol in cajnajñej eyed'oc, mañ ol ex in chaquel-laj. ¹² Ol in ajñejec' d'a e cal. A in e Diosal in, a exxo tic in choñab' eyaji. ¹³ A in Jehová e Diosal in, ix ex viq'uelta d'a Egipto, yic vach' max ex canñej checab'oc ta'. A in ix viq'uel jun munlajel mañxo jantacoc syail ayoch d'a eyib'añ. Yuj val chi' mañxo ñojanoc ex emi tzex b'eyeq'ui.

A yaelal yuj pitalil
(Dt 28.15-68)

¹⁴ Palta tato a ex tic mañ ol e c'anab'ajej, mañ ol e b'eyb'alej in checnab'il, ¹⁵ tato ol e patiquejel in b'eyb'al tic, tato malaj yelc'och juntzañ in checnab'il tic d'ayex, tzeyixtanb'at in trato ix in b'o eyed'oc, ¹⁶ a in pax tic, aton juntzañ tic ol in c'ulej eyed'oc: Ol vac'b'at xivc'olal d'a eyib'añ. Ol vac'b'at juntzañ yab'il mañxa yañal yed' c'ac'al yab'il ol cot d'ayex syixtan yol e sat, ol pax yip e nivanil. Nab'axoñej ol eyavej tastac, yujto a eb' ayoch ajc'olal d'ayex ol vaanb'at sat tas tzeyavej chi'. ¹⁷ Ol in och ajc'olal d'ayex, ol ex satel yuj eb' eyajc'ol chi'. Ol ex can d'a yalañ yuj eb'. Toxoñej ol ex el lemnajoc, vach'chom malaj mach tzex pechani.

¹⁸ Tato añeja' max in e c'anab'ajej, vach'chom toxo ix javi juntzañ tic d'a eyib'añ, masñej ol q'uechaañ eyaelal vuj yuj e mul. ¹⁹ Ol vac' lajvoquem eyac'umtaquil. Mañxo ol yac'laj ñab', yuj chi' mañxa tas ol yal sq'uib' d'a sat lum e

lum chi'. ²⁰ Nab'axoñej ol eyixtej e b'a e munlaji, mañxalaj tas ol q'uib' d'a sat lum luum chi'. Mañxo ol yac'pax sat te' eyavb'en te'.

²¹ Tato te pit ol eyutej e b'a d'ayin, mañ ol in e c'anab'ajejñej, ol te q'uechaañ yaelal d'a eyib'añ vuuj, ato syala' jantac e mul. ²² Ol vac'b'at noc' chium noc' d'a e cal, ol schianb'at eyuninal noc' yed' noc' e molb'etzal noc', axo yemta e b'isul chi' yuj noc', yuj chi' mañxa mach ol b'eyec' d'a voltac b'e.

²³ Tato añeja' max e na e b'a yuj juntzañ chi', pitñej tzeyutej e b'a d'ayin, ²⁴ a in xo, te nivan yaelal ol vac'b'at d'a eyib'añ yuj e mul chi'. ²⁵ Ol vac'b'at oval d'ayex eyaelaloc, yuj in pacan d'ayex yujto max e c'anab'ajej in trato. Toxoñej ol ex b'at lemnaj e col e b'a d'a e choñab', palta ata' ol vac'b'at c'ac'al yab'il, icha chi' ol aj e can d'a yalañ yuj eb' viñ eyajc'ol chi'.

²⁶ Ayic ol vic'anemta yel e vael, lajuñvañ val eb' ix ix, junñej ol sb'o svael d'a junoc c'ac'. Axoñej d'a echlab'il ol aj yec' e vael chi' d'a e patic. Ol ex vaoc, palta mañ ol ex b'ud'joclaj.

²⁷ Vach'chom ix eyil juntzañ yaelal chi', palta tato añeja' max e na e b'a, añeja' tze pitejñej e b'a, ²⁸ a in pax tic ol vac' yovalil d'ayex yed' val yoval in c'ool. Masñej ol q'uechaañ eyaelal vuuj yuj e mul. ²⁹ Ichato val chi' ol e chianb'at eb' eyuninal yed' eb' eyisil. ³⁰ Ol in pojem juntzañ lugar b'aj tzex och ejmelal d'a e diosal, ol in mac'poj eyaltar yic incienso. Ol in molb'ejq'ue b'ulan e nivanil d'a yib'añ juntzañ e diosal mañ pitzanoc chi', yujto ol ex in chaqueli. ³¹ Ol laj in jucanb'at e choñab' yed' spatil e diosal chi'. Mañxo ol in tzalaj yuj suc'uu'ual sjab' e silab'.

³² Ol vac' lajvoquem e choñab' chi', axo eb' ajc'ol ol jacan cajan d'ay, ol sat sc'ol eb' yilan jun chi'. ³³ Ol ex vac'an saclem d'a scal masanil nación. Tzac'an vespada

d'a e patic ol ex b'atoc. A e choñab' chi', cuseltac ol ajcanoc, xivc'olaltac ol aj sjivicanb'ati. ³⁴⁻³⁵ Ichato val chi' vach' ol aj scan lum sch'ocojil d'a masanil tiempo ayic ayextoec' d'a juntzañixo nación ayoch ajc'olal d'ayex chi'. Icha val chi' ol aj yic'ancan yip luum, icha stiempoal to maj yic' yip lum eyuj d'a yalañtaxo ayic ayex ec' cajan ta'.

³⁶ A eb' eyiñtilal pitzanto b'aj ay slugar eb' eyajc'ol chi', ol vac' val och xivc'olal d'a yib'añ eb'. Ol el lemnaj eb' ayic ol yab'an eb' yem c'otnaj junoc te' xil te'. Ol el eb' ichato ay junoc mach tzac'anoch yed' espada d'a spatic eb'. Toxoñej ol comon telvoc eb', vach'chom malaj mach spechan eb'. ³⁷ Ol comon telvob'at junjun eb', ichato van yel eb' d'a oval, vach'chom malaj mach spechan eb'. Mañxalaj junoc eb' ol to stec'b'ej sb'a d'a yichañ eb' ajc'ool. ³⁸ Ol lajvoquem eb' d'a scaltac juntzañ nación chi', ichato a slugar eb' ajc'ol chi' ol satanel eb'. ³⁹ A mach d'a scal eb' eyiñtilal pitzantocanec' d'a schoñab' eb' eyajc'ol chi', ata' ol cham eb' yujñej schucal, yuj pax smul eb' smam yicham eb'.

⁴⁰⁻⁴¹ Ayic toxo ix in och ajc'olal d'ayex chi', ayic toxo pax ex vac'canb'at d'a schoñab' eb' eyajc'ool, yujto ix e pitej e b'a d'ayin, tato ata' sna sb'a sc'ol eb' eyiñtilal b'aj ix spitej sb'a eb' chi' d'ayin, tato syaqu'em sb'a eb' d'a vichañ yic syalanq'ueta smul eb' yed' e mul a ex tic, ⁴² tato icha chi', ol in naancot in trato vac'nac to ol vac' lum luum d'a viñaj Jacob, d'a viñaj Isaac yed' d'a viñaj Abraham. ⁴³ Palta a d'a yalañto chi', ol ex el d'a sat e luum chi'. Ol can tz'inan luum, ol yic'an yip luum ayic mañ ex ayoc ec' ta'. Tz'acan ol aj e tupan el e mul, yujto ix e patiquejel in b'eyb'al yed' in checnab'il.

⁴⁴ Vach'chom icha chi' tzex vutej, ayic ayec' eb' eyiñtilal d'a schoñab' eb' yajc'ol eb' chi', mañ ol in patiquejel-laj eb'. Mañ ol in satel-laj eb' yic mañ ol lajvoquec' in trato

ix vac' yed' eb' yujto a in Jehová in, sDiosal in eb'. ⁴⁵ Axo ol ajoc to yuj svach'iloc eb', ol in nacot in trato ix in b'o eyed'oc ayic ix ex vic'anelta d'a Egipto. D'a val yichañ juntzañxo choñab' ix ex viq'uelta, yic vach' tzin och e Diosaloc. A in ton Jehová in svala', xchi Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

⁴⁶ Aton juntzañ b'eyb'al tic, checnab'il yed' c'ayb'ub'al ix yac' Jehová d'a jolom vitz Sinaí d'a viñaj Moisés yic sc'anab'ajan eb' choñab' israel.

27

A sleyal ofrenda d'a Jehová

¹ Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

² Al juntzañ tic d'a eb' etisraelal: Tato ay mach tz'ac'an sti' yac'an junoc anima d'ayin Jehová in tic, palta snib'ej smananel jun anima chi', yovalil syac' stojol, stupu' icha yalan jun lista tic, ³⁻⁴ icha echlab' sc'anchaj d'a in cajnub': A eb' 20 ab'il sq'uinal masanto d'a 60 ab'il, tato vinac, yovalil tz'ac'ji 50 siclo q'uen plata stojoloc. Tato ix, 30 siclo plata syac'a'. ⁵ Axo yuj eb' oye' ab'il sq'uinal masanto d'a 20, tato vinac, 20 siclo q'uen plata syac'a'. Tato ix jun, 10 siclo q'uen syac'a'. ⁶ Axo yuj eb' unin jun ujal sq'uinal masanto d'a oye' ab'il, tato vinac, oye' siclo q'uen plata syac'a'. Tato ix jun, oxe' siclo q'uen syac'a'. ⁷ Axo yuj eb' icham anima ec'xo d'a 60 ab'il, tato vinac, 15 siclo q'uen plata syac'a', tato ix jun, 10 siclo q'uen syac'a'. ⁸ Tato ay junoc anima yelxo val meb'a' jun, max yal-laj yac'an icha sb'isul q'uen to chequel yaj chi', tz'ic'chajcot d'a yichañ junoc viñ sacerdote, snaji jantac val syal yac'ani.

⁹ Axo pax yuj noc' noc' to tz'ac'jitaxon silab'il d'ayin, masanil noc' tz'ac'ji d'ayin chi', chequel tz'ajcan noc'.

¹⁰ Max yal-laj sq'uexji noc' yed' junocxo noc', vach'chom vach' noc', ma chuctac val noc'. Palta tato sq'uexji noc', a

noc' sq'uexul chi', scanxoñej noc' yed' noc' chequeltaxon yaj chi'.

¹¹ Axo pax yuj junoc noc' noc' mañ vach'octaxon yoch silab'il d'ayin jun, a noc' chi' tz'ic'jicot d'a junoc viñ sacerdote, ¹² yic vach' snaji jantac stojol noc', ato syala' chajtil yilji noc'. Icha stojol noc' ix naji yuj viñ sacerdote chi', ichañej chi' tz'ajcan stojol noc' yic schoñchaj yuj yochcan stojol noc' yicoc in cajnub'. ¹³ Tato añeja' mach ay yic noc' chi' sgana smananpaxel noc' jun, yovalil syac' stojol noc' nab'ilxo chi', syac'an jab'ocxo más d'a yib'añ stojol noc' chi'. ¹⁴ Tato ay mach syac' spat d'ayin, tato vach' yaji, mato chuctac val yaji, a junoc viñ sacerdote snaani jantac val stojol. Icha chi' tz'ajcan stojol chi' d'a junelñej. ¹⁵ Palta tato a mach ay yic jun pat chi' sgana smananeli, yovalil syac' jab'ocxo más d'a yib'añ icha stojol ix najican chi', ichato chi' syic'anxi spat chi'.

¹⁶ Tato ay junoc mach syac' junoc macañ sluum d'ayin, a stojol lum luum chi' snaji, ato a' jantac sat tas tz'el d'a sat luum. Tato b'aluñe' arroba ixim cebada tz'elta d'a luum, 50 siclo plata stojol luum.^{27.16} ¹⁷ Tato tz'ac'ji lum luum chi' d'a yol yab'ilal yoch q'uiñ yic tz'el tas d'a libre, scanxoñej stojol lum icha ix aj snajican chi'. ¹⁸ Palta tato ayic toxo ix lajviec' jun ab'il chi' tz'ac'ji luum, a viñ sacerdote syal snaani jantac q'uen plata syal yac'ji. Tz'ic'jiemta jab'oc stojol luum, ato syala' jayeto ab'il yic ol jax junxo ab'il q'uiñ chi'.

¹⁹ Tato a junoc mach ix yac' slum chi' d'ayin, sgana smananpaxeli, yovalil syac' jab'ocxo más d'a yib'añ icha stojol nab'ilcani. Ichato chi' syal yic'anxican sluum chi'.

²⁰ Tato max smanel lum mach ix ac'an chi', palta to schoñb'at lum d'a junocxo anima, tato icha chi', maxtzac

27.16 ^{27:16} Ay juntzañxo copia b'aj syala' to a jantac iñat tz'avchaj d'a sat luum, icha chi' stojol luum.

yal smananxiel luum. ²¹ Ayic scan lum luum chi' d'a libre d'a yab'ilal e chaan q'uiñ yic tz'el tas d'a libre, a jun lum chi', vic tz'ajcan luum, axo eb' sacerdote smacb'enancan luum.

²² Tato ay mach syac' sti' yac'an junoc lum luum d'ayin to manb'il yuuj, mañ smacb'enoctaxon yaji, ²³ a junoc viñ sacerdote snaan stojol yed' jun anima chi' masanto sjax yab'ilal q'uiñ yic tz'el tas d'a libre. A d'a jun c'u chi' syac' stojol lum jun anima chi', ato a' jantac ix aj snaji, tz'ochcan q'uen tumin chi' vicoc. ²⁴ Axo yic sjax jun ab'il chi', smeltzajxi lum d'a mach ix choñan chi', syalelc'ochi aton jun mach aytaxon yic luum.

²⁵ A stojol junoc tas sna eb' sacerdote stupchaj icha q'uen tumin sc'anchaj b'aj ay in cajnub'. 20 geras yalil junjun siclo q'uen plata.

²⁶ A sb'ab'el yune' noc' vacax, ma noc' calnel, ma noc' chiva, victaxon yaj a in Jehová in tic. Malaj mach syal yac'an juntzañ noc' chi' yofrendaoc d'ayin yujto a sb'ab'el yune' noc' victaxon yaji. ²⁷ Tato a sb'ab'el yune' junoc noc' to mañ vach'oc icha yalan ley, syal smanjixiel noc' yuj mach tz'ac'an chi', ato syal jantac stojol noc' ix naji, syac' jab'ocxo más d'a yib'añ icha stojol chi'. Tato mañoc mach ay yic noc' chi' smananeli, añeja' icha stojol noc' nab'ilxo chi', syal schoñjiel yuj eb' sacerdote.

²⁸ Yalñej tas tz'ac'ji d'ayin d'a junelñej, junoc anima, ma junoc noc' molb'etzal noc', ma junoc lum luum to smacb'entaxon yaj jun mach tz'ac'an chi', ma junocxo tasi, max yal-laj schoñchaji, max yalpax smanjiel yuj mach ix ac'ani. Vicxo yaj d'a junelñej. ²⁹ Axo pax junoc anima toxonton ayoch chamel d'a yib'añ, max yal-laj smanjieli. A jun anima chi' yovalil tz'ochxoñej chamel chi' d'a yib'añ.

³⁰ A sdiezmoal sat masanil tas tz'avchaj d'a sat lum luum tic, vach'chom sat ixim, ma sat te te', victaxon yaji. ³¹ Tato ay junoc mach sgana smananel jun diezmo chi', yovalil syac' jab'ocxo más d'a yib'añ icha stojol chi'.

³² Jun d'a lajlajuñvañ noc' vacax, ma noc' calnel, ma noc' chiva, aton noc' chi' scan d'a diezmoal d'ayin tato vach' noc', ma ay spaltail noc'. ³³ Max yal-laj sic'laj noc', ma sq'uexchaj noc' yed' junocxo noc' ch'oc yeli. Tato ay mach sgana sq'uexan noc', a noc' b'ab'el chi' yed' pax noc' tz'ac'ji sq'uexuloc noc' chi', scanxoñej noc' schavañil. Max yalpaxlaj smanjiel noc', xchi Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

³⁴ A d'a jolom vitz Sinaí ix yac' juntzañ checnab'il tic Jehová d'a viñaj Moisés chi', yic choñab' Israel yaji.

A Ch'an Biblia D'a Chuj San Mateo
The Holy Bible in the Chuj San Mateo language of Guatemala
La Santa Biblia en Chuj de San Mateo Ixtatán

copyright © 2007 Sociedad Bíblica de Guatemala

Language: Chuj de San Mateo Ixtatán (Chuj)

Dialect: Ixtatán

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Mar 2019 from source files dated 5 Mar 2019

43e98fca-30dd-583b-b172-dc26d705ee90